conceptnotulen raadsvergadering

Vergadering:
Gemeenteraad Heerlen

Vergaderdatum:
30 juni 2021

Tijdstip vergadering:
18.00 uur

Presentielijst

Aanwezig:

Leden:
N.A. Aarts, K. Adema, S. Bayraktar, M.M. van den Berg, J.P. Bertholet, S. Bottenberg-Brylka, P.H.A. Brauer, F.W.S. Daamen, P. Diederen, H.M.J. Gelissen, E.A.N.M. Géron, T.G.M.M. de Groot, L.C.H. Hazen, J.A. Heine-van Dartel, A.M.G. Hendriks-Berg, C.J.W. Hesse, J.J.G. Horssels, E.M. Kerssemakers, H.A. de Kleijn, H.W. Leeman-Nöllgen, R.H.F. Leers, R.P.E. Meyer, O.W.M. Mous, A. Oulad Lmaroudia, P.A. Pauwels, M.P.G.M. Peters, A.A.W.G.M. Santegoeds, M.H. Schreurs, W.F.G. Sijstermans, E.J. Tijdeman, J.A.H.M. Vaessen, H.M.A.M. Verreck en A.A. Winkens.

Wethouders:
M.E.E. De Beer, C.M.J.P. Claessens, J.M.M. Clemens, A. Damen A.W.A. Keulen en P.M.A. van Zutphen

Voorzitter:
R. Wever

Griffier:
T.W. Zwemmer

Verslaglegging:
O.H.M.H. Toirkens-Geurts

Afwezig:

Leden:
H.A.H.M. Butink, W.G. Gouders, P.C.C. Kastrop en P.S.M-L Plusquin

1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering
De voorzitter
Ik open de vergadering en heet u van harte welkom. De vlaai is van mij, dus smakelijk. Ik geloof dat de heer Leers even het woord wil.

De heer Leers, Hart-Leers
Ik heb een korte vraag. Tijdens de vorige raadsvergadering hadden we problemen met de akoestiek. Sommige geluidsboxen deden het niet. Ik denk dat het goed is om de akoestiek even te testen door bij wijze van spreken een "Lang zal hij leven" te starten, want wellicht is dat nu wel toepasselijk. Ik hoop dat u ons dat toestaat. Ik hoop niet dat ik de enige ben die "Lang zal hij leven" zal gaan zingen!

Alle aanwezigen zingen "Lang zal hij leven"

De voorzitter
Hartelijk dank! Dat zijn toch de mooiere verjaardagen zo. Laten we er een mooie avond van maken met elkaar. We hebben een mooi onderwerp. Het is een prachtig hoofdonderwerp voor deze stad. Laten we ook een mooi debat op hoofdlijnen met elkaar gaan voeren. Ik stel voor dat we gewoon gaan beginnen.

2. Kadernota 2022

De voorzitter
Het onderwerp van vanavond is de Kadernota 2022. We hebben afgesproken om beurtelings de fracties de ruimte te geven voor de eerste termijn. Vijf minuten per fractie. We hebben een volgorde en we beginnen met de SP. Meneer Meyer.

Eerste termijn

De heer Meyer, SP
Meneer de voorzitter, dank u wel. Over dat zingen van de heer Leers kan ik niet heen. Dat begrijpt u. Daar ga ik ook geen poging voor doen.
We zitten allemaal in hetzelfde schuitje. Meneer de voorzitter, we zitten allemaal in hetzelfde schuitje. Het is de veelvuldig herhaalde kwatsj tijdens de crisis in het afgelopen jaar en je hoort het nu ook nog vaak.
Als corona iets heeft blootgelegd in de afgelopen tijd, dan is het wel dat dit grote onzin is. Het waren de thuiszorgers, kinderopvangjuffen, vuilnismannen, distributiewerkers, pakketbezorgers en vele anderen. Zij hielden het land overeind, vingen de klappen, maar worden nog steeds ondergewaardeerd. Daar zijn heel veel Heerlenaren onderdeel van, meneer de voorzitter.
Sommigen zitten op een cruiseschip, terwijl anderen zich van crisis naar crisis watertrappelen. En als stank voor dank gaan zij, de onmisbaren, ook nog eens jaren eerder dood. Groeiende systematische ongelijkheid is geen toeval, maar een kwestie van politieke keuzes. De afgelopen jaren maakte Heerlen bewust en terecht sociale keuzes. We sloopten de marktwerking uit de lokale zorg, we investeerden fors in armoedebestrijding, en bovenal in preventie: van schoolzwemmen tot Kansrijk van Start. En dat levert resultaten op. Wie echter denkt dat dat genoeg is, heeft het niet goed begrepen. Zolang een kind dat in Zeswegen, Vrieheide of de Passart wordt geboren jaren eerder doodgaat dan een kind dat in Caumerveld of op Hoogveld wordt geboren, is onze missie - u mag zelf interpreteren wie 'onze' precies zijn - nog lang niet volbracht. Niet alleen voor mensen met bescheiden inkomens - dat is overigens het gros van Heerlen - maar ook voor de rest.
Een gezonde samenleving is namelijk als een thuis, als een gezin, als een huis, als een plek waar verschillen bestaan, maar waar we naar elkaar omkijken en waar we niemand in de steek laten. Wie denkt aan die solidariteit te kunnen rommelen? Wie denkt met woorden als ‘ombuigen’ en ‘boetes’ en ‘betaalbaarheid’ daaraan te kunnen rommelen, krijgt met ons te maken. Die krijgt met de mensen in deze stad te maken

die dat niet toestaan. Maar wie niet snel genoeg gaat, krijgt ook met ons te maken. Mijn vraag aan het college is: wanneer wordt Kansrijk van Start uitgebouwd en hoe? Waar blijft de kindertandarts? Corona is geen reden voor vertraging, maar juist voor versnelling. Waar blijft de eerlijke lokale belastingheffing, zoals afgesproken in het coalitieakkoord?
Het college heeft drieëenhalf jaar gewacht om simpele scenario's voor te leggen. Het geduld van de SP-fractie is op. Niet in de laatste plaats omdat het scenario dat voorligt en daarop lijkt, ook nog eens een onjuiste speculatie kent, met de bedoeling om dat scenario kennelijk minder interessant te maken. Als een lokale keuze alle huurders erop vooruit laat gaan, dan is het echt totale kwatsj te stellen dat men dan in Den Haag tot huurverhoging overgaat. De SP-fractie wil die keuze in de begroting terugzien, anders zullen we de begroting daarop aanpassen.
Voorzitter. De sociale inhaalslag gaat ook over: wie groeit er op met de krant? Wie leest, schrijft, zingt, danst, zwemt of debatteert? Wie vertegenwoordigt? Of: wie heeft wel een supermarkt nabij en wie niet? De SP wil van het college een lijst waar de supermarkt vanwege de leefbaarheid onmisbaar is. Oftewel: in welke wijk dat het geval is. Zeswegen staat alvast op dat lijstje. Wat ons betreft, krijgen alle supermarkten voortaan alleen nog maar medewerking aan uitbreidingsplannen of concentratieplannen als ze bijdragen aan structurele oplossingen voor dat De-Supermarkt-Moet-Blijven-lijstje. We zien die lijst graag voor de begroting tegemoet, oftewel in de begroting verwerkt. Want die keuzes kunnen namelijk ook financiële consequenties hebben.
Tot slot, voorzitter. Ons stadscentrum verandert zienderogen. Met het Maankwartier, de Visit Zuid-Limburg, Atelier Stadsrevisie, het Stadskantoor van Francine Houben, de Nieuwe Nor, de Royal, het nieuwe Nederlands Mijnmuseum, straks ook nog het Romeins Museum en het langverwachte Centrumbad maakt onze stad een gigantische versnelling door. Mocht het ook nog lukken om daarbovenop het onderwijs, zoals de OU en wellicht ooit de Hogeschool Zuyd, daaraan toe te voegen, dan zullen we over tien jaar lachen om sommige van de discussies die we nu hier af en toe voeren. We zullen dan moeten oppassen dat ons centrum niet té populair wordt. Die verandering is geweldig, maar noopt wel tot waakzaamheid.
Daarom de laatste twee zaken die we het college willen meegeven voor de begroting. Namelijk de eerste die we al vaker van Bas Schoonderwoerd hebben gehoord: kwaliteit, kwaliteit, kwaliteit. Met andere woorden: Heerlen verdient monumentaal en geen middelmaat.
De tweede: schoon, fris en fleurig. Niet alleen in het centrum, maar in de hele stad. De bezem moet door de stad. Als iets namelijk onmisbaar is, dat is het wel een frisse, gezonde en schone stad, inclusief de buurten. Als we iets geleerd hebben, dan is het dat wel.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Meyer. Dan geef ik nu het woord aan de fractie Hart-Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Ongehoord in Heerlen. Ik noem twee letterlijke citaten uit de voorliggende kadernota. Pagina 15: "Burgers en partijen verwachten een gemeente die hen begrijpt, transparant is en snel inspeelt op nieuwe ontwikkelingen. Een gemeente die naast je komt staan bij een vraagstuk en die samen met jou meewerkt aan een oplossing, co-creëren, en die daarbij ook voorspelbaar gedrag vertoont."
Pagian 19: "Een belangrijk aspect bij de uitvoering van onze plannen is het opbouwen van een relatie met onze inwoners, om samen met hen tot de juiste keuzes te komen, om transparant te communiceren en samen met hen de plannen te verwezenlijken." Ondertussen is het ambtelijk apparaat nog steeds verre van op orde en melden omwonenden van de dag- en nachtopvang, de nieuwe locatie van de basisschool Tarcisius en de buren van de de Leger des Heilswoning aan de Ruys de Beerenbroucklaan zich met regelmaat bij de gemeenteraad. Ongehoord in Heerlen.
Fractievoorzitters, burgemeester en wethouders gaan heel binnenkort samen om tafel om daar waar reeds veelal langdurige spanning tussen beide is te proberen de lucht te klaren. Als je willens en wetens niet luistert naar je inwoners en daarbij zelf meent te weten wat het beste voor hen is, vergroot je de kloof

tussen gemeente en stad. Wij hopen dat die kloof eindelijk geslecht wordt en het oor te luister wordt gelegd bij de stad, waarbij bestuurders niet menen de wijsheid in pacht te hebben. Maak daar volop werk van. Houd dit constant voor ogen en breng dit daadkrachtig in praktijk. Leg je oor te luister bij die stad.
Ook al is deze bestuursperiode dan bijna op zijn eind, het is nooit te laat om goed te doen en te leren van fouten.
Afsluitend aangaande programma Heerlen-Noord de volgende vraag: wat is de concrete betekenis van het volgende dat u op pagina 16 stelt? "Dat zal mogelijk offers vragen van andere gebieden in de stad of van andere thema's die wij ook belangrijk vinden".
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Leers. Dan ga ik nu naar de Ouderenpartij Heerlen, de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. De Kadernota is een voorloper op de Begroting 2022. Het college stelt voor om vooral op de ingeslagen weg door te willen gaan. Voor een groot deel volgt de Ouderenpartij deze insteek, want er is veel goed gegaan en op onderdelen ligt het college mooi op koers. Wat goed is, gaan we hier niet herhalen.
Echter, er is er één die de OPH expliciet wil benoemen. Noord- en Zuid-Heerlen mogen geen steden binnen de stad worden. Gelukkig wordt fors ingezet op de doorontwikkeling van Noord. Weg met de achterstanden, ruimte voor het aanwezige talent. Dat is goed voor de mensen en goed voor de stad.
Maar enkele kritische noten moeten echter toch gekraakt worden. Als we naar het coalitieakkoord kijken, dan wordt als rode draad genoemd dat dit college vooral dichter bij haar inwoners wil staan. Burgerparticipatie en communicatie zouden de hoogste aandacht krijgen. Hierin is dit college echter te kort geschoten. Te vaak hebben inwoners, ondernemers, eigenaren en ideeënbrengers bot gevangen: lange wachttijden, weinig of geen terugkoppeling, afspraken die niet worden nagekomen, amper zelfreflectie. We kunnen er inmiddels een dik boek over schrijven. Onze dienstverlening laat echt te wensen over. Natuurlijk hebben we te maken gehad met corona. En ja, de mislukte eerste organisatie heeft ook niet meegeholpen. Maar dat alleen verklaart niet dat de huidige communicatielijnen ertoe hebben bijgedragen dat de kloof tussen burgers en stadsbestuur alleen maar is toegenomen. Dat moet echt veel beter.
Waar ligt dat aan? Kwalitatieve en kwantitatieve scheefgroei in het ambtenarenapparaat? Te veel werk? Onduidelijke verantwoordelijkheden? Misschien geven wij zelf in de raad en in het college ook wel niet het goede voorbeeld. Hoe gaan we met elkaar om? Luisteren we wel echt of zijn we vooral bezig met onszelf in plaats van met de belangen van onze burgers? Zoeken wethouders elkaar op als zaken dreigen te verzanden in het grijze gebied van hun portefeuilles?
Neem nou het initiatief van de OPH inzake de Centrumcity-outlet. Inmiddels is dit initiatief alweer van anderhalf jaar geleden. Er wordt veel gepraat, maar we zijn amper een stap vooruit gekomen. Vertrouwen gemeente en vastgoed elkaar überhaupt? Wie zet de eerste stap om echt met elkaar zaken te doen in dit dossier? De leegstand woekert maar door en de banen liggen hier voor het oprapen. Triest. Toch blijft de Ouderenpartij de boel aanjagen.
Hoe dan ook, Heerlenaren verdienen beter. Laten we stap voor stap zetten. Het zit hem vaak in kleine dingen. Zo horen wij dikwijls van inwoners dat zij amper weten waar het college en de raad mee bezig zijn. Daarom brengt de OPH samen met Partij Hoensbroeks Belang en D66 een motie in om de Stadskrant in ere te herstellen. Mensen in de wijk kijken uit naar de Hallo Hoensbroek, de Welter Koerier, de Heerlerheide Boulevard, Blik op Heerlerbaan, om maar wat uitgaves te noemen. Het brengt hen dichter bij het reilen en zeilen in de wijk. Laten wij hen helpen om ook dichter bij hun stad te komen. En ja, dat kost wat. Maar laten we eerlijk zijn: het is een relatief geringe investering in verhouding tot de lopende Heerlense miljoenenprojecten. En dat allemaal om wat dichter bij onze inwoners te komen. Het is slechts een middel om onze stad te promoten. Natuurlijk is daar meer voor nodig. Een professioneel citymarketingplan

ontbreekt nog steeds. Investeer ook hierin, waarde collegeleden, anders hebben we dadelijk na machtige inspanningen een bezienswaardige stad gerealiseerd en komt er amper iemand op af. Dat wil toch niemand? Investeringen in de aanpak van eenzaamheid beginnen nu echt vruchten af te werpen. Laten we de aanpak met diverse kleine initiatieven continueren en daarmee het doorbreken van het taboe op eenzaamheid versterken.
Ook ten aanzien van verbeteringen op het gebied van digitalisering moet de ambitie hoog liggen. Sterker nog, er moeten gewoon resultaat worden geboekt. Het kan toch niet zo zijn dat het meldingensysteem nog steeds op kleuterschoolniveau opereert? College, pak door. Het zal de dienstverlening naar onze burgers verbeteren en daarmee ook het vertrouwen in de gemeentelijke politiek voorzichtig herstellen.
Toegankelijkheid en veiligheid zijn ook belangrijke doelen uit het coalitieakkoord. Maar ook hier valt heel veel te verbeteren. Een VVV-kantoor dat niet toegankelijk is voor mensen die slecht ter been zijn, een bankje op de Sarool, is dat nou te veel gevraagd? Levensgevaarlijke fietspaden, scheve trottoirs. Laat de hele infrastructuur van onze stad met voorrang toetsen aan heldere toegankelijkheidscriteria. Dat is ons verzoek aan het college.
De basis op orde. Je zou verwachten dat dit een vanzelfsprekendheid is. Helaas is dat niet het geval. Uitpuilende vuilnisbakken, overwoekerend groen langs onze wegen. Het is prachtig al die bomen, natuurlijk. Echter, de wortelopdruk vormt in vrijwel alle wijken een groot probleem, vooral bij onze burgers die wat minder mobiel zijn. Mensen laten vuil achter. Helaas is dat de praktijk.

De voorzitter
Let u op uw tijd, meneer De Groot?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ja, ik zit tegen het einde. Dat is primair een kwestie van fatsoen, vindt de Ouderenpartij. Elkaar op een respectvolle manier hierover aanspreken. Jazeker, maar mogen we ook van de gemeente verwachten dat zij notoire milieuhufters gewoon lik op stuk geeft? Dat is echt wel een overheidstaak, dachten wij zo.
Veel van onze voorstellen kosten geld. In dat kader hebben wij de volgende vraag: halen wij de maximaal beschikbare subsidies binnen voor Heerlen? Graag ontvangen wij direct na het zomerreces een overzicht hiervan.
Gelukkig wordt nu binnen het gemeentelijk apparaat met de formatie geschoven. De afdelingen waar de dienstverlening stokt, krijgen meer uren toebedeeld. Vraag aan het college: maak deze extra investering structureel in plaats van de huidige keuze om dit nu incidenteel te doen. De problemen zijn echt niet binnen een half jaar opgelost.
Ik rond af, voorzitter. Gebouwen, projecten, cultuur, erfgoed. Het is allemaal belangrijk, maar het belangrijkste zijn en blijven onze Heerlenaren. Laten we hen koesteren en het goede voorbeeld geven.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel, meneer De Groot.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Er zijn een paar fascineerde dingen. Gelukkig heb ik gehoord dat de heer De Groot zei dat er ook goede dingen gebeuren die hij niet zou noemen, want anders zou men daar wellicht nog een bepaald beeld bij krijgen. Maar mijn interruptie gaat over het volgende. Burgerparticipatie. Ik herinner me nog dat de heer De Groot en ik, en zijn voorganger die nu elders zit, het daar in het verleden goed met elkaar over hebben gehad. Dat was namelijk toen wij over het coalitieakkoord onderhandelden. Het ging bij burgerparticipatie onder andere over de Heerlenaren die nog niet meededen. Dat was de reden waarom dit college is behelsd en beschikt over een heuse coördinator voor burgerparticipatie. Ik hoor de heer De Groot daar een heel kritisch verhaal over houden. Ik kan dat voor een deel volgen. De vraag aan de heer De Groot is dan

natuurlijk wel: is daarmee burgerparticipatie zoals dat is neergezet als aparte coördinatie, mislukt? Wat moet er gebeuren?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ik heb burgerparticipatie primair in het algemeen benoemd. Ik heb met name genoemd dat je best kritisch mag zijn op de manier waarop initiatieven die vanuit burgers komen worden opgepakt. Maar als je het dan hebt over de bemensing van de afdeling die het moet aanpakken, dan weet ik dat op dit moment die bemensing zeer karig is. Daarom heb ik ook benoemd dat ik blij ben met het schuiven van formatie binnen het gemeentelijk apparaat. Ik verwacht dan ook dat daar waar de nood het hoogst is, formatief wordt opgepakt.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Tot slot. Ik zou hier heel voorzichtig mee willen zijn. Ik snap wat de heer De Groot zegt, maar ik zou ons als raad echt niet willen bemoeien met welke ambtenaar en hoeveel ambtenaren. Dat is echt aan het college. Mijn vraag is inhoudelijk gericht. Wat mij betreft gaat burgerparticipatie niet over mensen die al dan niet per se hun zin krijgen. Dat is echt iets anders dan het mee laten doen van mensen die nog niet meedoen. Zo heb ik burgerparticipatie altijd geïnterpreteerd. Ik zou het college willen aanspreken op de inhoud. Het college is verantwoordelijk, inclusief de coördinator in het college als het gaat om burgerparticipatie, voor het leveren daarvan. Anders komen we straks in een discussie terecht over welke afdeling van het ambtelijk apparaat Pietje of Klaasje erbij moet krijgen. Daar zou ik als raadslid absoluut niet terecht willen komen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Hoe dan ook, als het maar geregeld wordt. Dat is het allerbelangrijkste.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Eens!

De voorzitter
Mooi dat u elkaar hebt gevonden.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
De heer De Groot had het in zijn eerste termijn over de Stadskrant. Dat is ook aan de orde gekomen tijdens de Algemene Beschouwingen vorig jaar november. Ik heb toen namens onze fractie de handreiking gedaan, destijds aan de heer Aarts, om wat mogelijkheden te schetsen van hoe het misschien ook anders kan. Om de een of andere reden heeft de OPH daar geen gebruik van gemaakt en komt daar vandaag op terug. Ik zou graag van de heer De Groot of van de OPH willen weten waarom die handreiking eigenlijk niet in de praktijk is gebracht, want dan hadden we wellicht die motie vanavond niet nodig gehad. Bent u dat vergeten of zit daar een bepaald beleid achter? Ik neem aan dat het optie 1 is.

De voorzitter
Ik zie dat meneer Aarts gaat antwoorden. Meneer Aarts.

De heer Aarts, Ouderenpartij Heerlen
Ik heb die handreiking naar de heer Leers gedaan. Ik moet gewoon bekennen dat deze door alle commotie rondom mijn eigen persoon vergeten is. Waarvoor mijn excuses.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Excuses aanvaard. Ik zou graag alsnog, als de OPH daarvoor openstaat en dat zie ik, nog wat tips en mogelijkheden willen meegeven. Dat hoeft niet nu, maar op enig moment als dit in de praktijk gebracht gaat worden, wil ik daar graag bij ondersteunen. Dus beter laat dan niet, die conclusie trek ik dan. Duidelijk.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Uiteraard staan wij open voor alle ideeën en vormen van samenwerking van wie dan ook. Wij nemen die uitnodiging dus graag aan, meneer Leers.

De voorzitter
Super. Hartelijk dank. Dan ga ik nu naar de Partij Hoensbroeks Belang. De heer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Dank u wel, voorzitter. De Kadernota 2022, oftewel het uitgangspunt voor de begroting van komend jaar. Zoals terecht vermeld staat, is het gezien de komende gemeenteraadsverkiezingen een bizar, maar tevens noodzakelijk tijdstip om de kaders voor de begroting van 2022 vast te stellen. Aan de ene kant moet je niet willen dat je over de coalitieperiode heen kaders vaststelt, maar aan de andere kant moet wel alles worden doorlopen, want stilstand is niet wenselijk.
We hebben te maken met onzekere factoren, zoals op het gebied van macro-economie, financiële uitkomsten van het regeerakkoord en er is de dreiging van een negatieve impact als gevolg van de voorgenomen herijking van het Gemeentefonds. Zoals het er nu naar uitziet zal deze ongeveer 1,7 miljoen euro bedragen.
Het is een feit dat we kunnen terugkijken op een roerig en vreemd jaar. Het is de vraag wat de gevolgen zijn van de pandemie in de breedste zin van het woord. Dit alles bij elkaar opgeteld is het ons inziens dus een uitgangspunt om niet al te ambitieuze plannen te maken voor 2022.
Onder het hoofdstuk Afwegingskader kunnen wij wat spelregels lezen met betrekking tot de Kadernota. Zo wordt onder meer gesteld dat indien er bezuinigd moet worden, de zogenaamde drietrapsladder wordt gehanteerd. Trap 1 is het vertragen van projecten en het uitstellen van investeringen. Trap 2 is het heroverwegen c.q. gedeeltelijk overwegen van taken en trap 3 is het vergroten van de lastendruk.
Een ander aspect waar ook nog rekening mee gehouden dient te worden, is de van prioriteit van de uitvoering van wettelijke taken c.q. basistaken. Tot slot zijn er nog de inhoudelijke kernopgaven, zoals die nu zijn opgenomen in het coalitieakkoord. Wat betreft deze inhoudelijke kaders uit het coalitieakkoord van 2018-2022 wil Partij Hoensbroeks Belang zich nu even focussen op de wijk en veiligheid, de rode draad communicatie en burgerbetrokkenheid, lokale democratie en natuurlijk Heerlen-Noord. Met name wijk en veiligheid, communicatie en burgerbetrokkenheid zijn ons inziens zaken die meer aandacht verdienen dan tot dusverre het geval is geweest.
Voorzitter. We hebben onlangs in Hoensbroek een onderzoek gehouden naar klachten en punten van aandacht. We zullen er enkele benoemen. Om maar meteen met de deur in huis te vallen, vanuit de wijk Nieuw Lotbroek was het meest opvallende signaal dat door de sluiting van het MFC het hart van de wijk is weggehaald. Dat hart werd gevormd door 16 tot 20 verenigingen. Deze moesten gedwongen verkassen. Bij de betrokken verenigingen overheerst een bittere nasmaak. Zij spreken letterlijk uit dat men de zogenaamde inspraak als een wassen neus heeft ervaren. De ruimte in de BMV moest ten volle benut worden, maar men is gebonden door schooltijden. En wat de samenwerking en de flexibiliteit vanuit de school betreft, die laat te wensen over. Sterker nog, er gaat het gerucht dat door deze restricties nu schijnbaar geen enkele vereniging meer gebruik maakt van de BMV in De Auvermoer. We gaan ervan uit dat dit niet het beoogde doel was, toch?
Het Trefcentrum, waarnaar veel verenigingen zijn uitgeweken, is veel te klein en kan de vraag niet aan. Gaarne zo spoedig mogelijk een inventarisatie bij verenigingen in deze wijk om te achterhalen wat er niet loopt, waar het pijnpunt zit en hoe het een en ander kan worden opgelost.
Verder klagen diverse wijken steen en been over afvaldumpingen, zwerfafval en groenonderhoud. Pak bijvoorbeeld het Aldenhofterrein. Het kan toch niet zo zijn dat de rol van de gemeente met betrekking tot

groenonderhoud ophoudt bij de opmerking: hier worden in de toekomst woningen gebouwd en onderhoud van dit stuk is niet meer onze zaak. Graag een toelichting op deze manier van communicatie.
Ook waren er talrijke meldingen met betrekking tot onkruidbestrijding en de staat van onderhoud van onder andere trottoirvoorzieningen. Deze meldingen varieerden van 'het systeem van onkruidverbranding werkt niet' tot meldingen van kapotte stoeptegels met valincidenten met breuken tot gevolg.
Wat betreft het thema kamerverhuur zijn we blij met het aangenomen besluit om hierin kaders te stellen. Het is nu zaak om door te pakken en niet te verzanden in goede voornemens. Spreiding is belangrijk, maar even belangrijk is het communiceren en vooral betrekken van de burgers hierbij. Beleid van achteraf informeren van omwonenden bij minder populaire besluiten is onaanvaardbaar en werpen wij verre van ons.
Met betrekking tot het punt dienstverlening willen wij wederom aandacht vragen voor het volgende. De roep, met name van ouderen, om gemeentezaken te regelen zonder daarvoor naar Heerlen-centrum te hoeven, blijft onverminderd groot en is voor ons een heel belangrijk punt.
Net zoals de Ouderenpartij onlangs heeft uitgesproken, vinden wij goede voorzieningen voor jong en oud in iedere wijk van belang. Mede daarom hebben wij voor het centrumbad gestemd, hoewel wij onze bedenkingen blijven houden met betrekking tot de procedure en de locatie. Wij roepen andere partijen dan ook op om ons te steunen in ons streven om buurtpunten in de wijken uit te bouwen tot volwaardige servicepunten. Net als het voorgaande punt, blijft ook de vraag groot, met name door ouderen, om een papieren versie van het gemeentelijk informatieblad. Al jaren streven wij hiernaar. Ook nu kaarten wij dit punt weer aan en dienen wij samen met de OPH en D66 een motie hiervoor in.
Voorzitter. Ik kom tot een afronding. Ik wil afsluiten met het uiterst belangrijke thema Heerlen-Noord. Doordat dit gebied bestempeld is als stedelijk vernieuwingsgebied is er eindelijk de kans om dit gebied, waar ruim 50.000 Heerlenaren wonen, naar een hoger niveau te tillen. Feit is dat dit gebied ver achterblijft op het sociaal, maatschappelijk en economisch gemiddelde in Limburg en Nederland. We krijgen nu de mogelijkheid om een generatielange aanpak te ontwikkelen en uit te voeren, samen met de bewoners en organisaties/ ondernemers in het gebied. Het woordje 'samen' is wat ons betreft hierin het sleutelwoord. Luister vooral naar en betrek de burgers bij het bestrijden van deze achterstanden door te investeren in jeugd en wijken. Mensen boven het spoor hebben het recht om gelijke kansen te krijgen. Het is goed om te lezen dat men zich bewust is van de noodzaak, ook al zou het mogelijk offers vragen van andere gebieden of thema's in de stad. Wat ons betreft is het onacceptabel dat kinderen in Heerlen in armoede opgroeien en dat bewoners van bepaalde wijken zelfs zes jaar eerder doodgaan dan in andere wijken. Wij zijn dan ook zeer benieuwd naar de presentatie in het Corneliushuis. Het zal duidelijk zijn dat we dit proces op de voet zullen blijven volgen.
Tot zover onze inbreng. Dank u.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Daamen. We gaan door naar het CDA, naar de heer Peters.

De heer Peters, CDA
Voorzitter, dank u wel. Laat ik maar meteen met de deur in huis vallen: veel verschillende onderwerpen passeren hier de revue. Het CDA Heerlen beperkt zich vandaag eigenlijk tot een enkel onderwerp. Zoals het in de Kadernota verwoord staat: de basis moet op orde zijn. De taken die we te allen tijde voor de hele stad uitvoeren, waaronder schoon, heel en veilig. Het beheer en onderhoud in onze stad. Waar de Kadernota stelt dat de Begroting 2022 uit niet al te ambitieuze plannen moet bestaan, is op dit punt echt werk aan de winkel. Daarvoor hebben we elk sprankje ambitie hard nodig.
Wij als raad hebben allemaal met enige regelmaat commentaar op de uitvoering van delen van Beheer en Onderhoud in onze stad. Elke partij in deze raadzaal. Dat is terecht: overvolle prullenbakken, rattenoverlast, zwerfafval, het gebrek aan bladkorven, een te laag kwaliteitsniveau van het groenonderhoud. Elke keer constateren we met elkaar dat het beter moet. Ook constateren we dat met de middelen die er zijn het vechten tegen de bierkaai is. Het ontbreken van budget voor meer prullenbakken

en baldkorven, het verbod op chemische bestrijdingsmiddelen als het gaat om de aanpak van rattenoverlast, het structureel ontbreken van een substantieel bedrag om het kwaliteitsniveau van het groenonderhoud te verhogen. Willen we deze problemen bij de wortels aanpakken dan moeten we als raad naar onszelf kijken en structureel meer budget vrijmaken. De bal om daar iets aan te veranderen ligt dus bij ons.
Een goed begin zou zijn om structureel € 550.000 extra aan het budget toe te voegen, om stadsbreed het onderhoudsniveau beter te kunnen realiseren. Dat is overigens ook de opdracht van de motie die we tijdens de algemene beschouwingen in 2019 hebben ingediend en die door deze gehele raad unaniem is gesteund. Gezien het feit dat wij samen het college deze opdracht hebben gegeven, is de Begroting 2022 de ultieme kans om dit te realiseren. Graag een reactie van het college.
Een huis dat op een slecht fundament gebouwd is, is kwetsbaar. De basis moet op orde zijn en dat geldt ook voor onze gemeente. Te allen tijde. Dus of er komend jaar nu verkiezingen zijn of niet, investeren hierin is noodzakelijk. De leefbaarheid in onze stad staat onder druk.
Dan, voorzitter, toch nog even tussendoor. Een kort moment van aandacht voor ons verenigingsleven. In het coalitieakkoord van 2018 staat dat wij verenigingen extra gaan stimuleren door bijvoorbeeld lagere tarieven of hogere waarderingsubsidies. Daarmee hebben we het dus niet over maatregelen en regelingen in het kader van corona. Ook hierbij is de Begroting 2022 het ultieme moment om dit te realiseren. Graag ook hier een reactie van het college.
Voorzitter. Tenslotte sluit ik af met een aantal concrete vragen die onze fractie nog heeft over de voorliggende Kadernota en die ik hierbij schriftelijk indien. Daarnaast dienen wij samen met de SP een motie in om te komen tot het aanpassen van de grote verschillen in prijs voor de aanvraag van een gehandicaptenparkeerkaart, zodat deze keuringskosten eerlijker kunnen worden verdeeld.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Peters.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Het grappige aan de bijdrage van het CDA - ik vind dat wel een goede truc - was dat de heer Peters zei: ik ga het over één thema hebben. En toen kwamen er toch nog een stuk of vier voorbij. Ik heb goed opgelet, meneer Peters. Ik heb de volgende vraag aan de heer Peters. De SP-fractie kan het graag eens zijn met het CDA als het gaat om schoon, heel en veilig. Dat waren er overigens al drie, meneer Peters, maar vooruit. Die € 500.000 voor structureel, voor schoon. Politiek is keuzes maken. Ik ben het helemaal met u eens, dat is aan de raad. Dat klopt. Als het college dat niet doet, dan kan de raad in november besluiten: we doen het anders; we geven meneer Claessens wat extra geld. Dat is waar het op neer komt. De vraag is waar dat vandaan komt. Heeft u een idee? Ik snap best dat u niet gaat zeggen: dat is A, B, C, D, E, F, G. Maar kunt u wel een richting geven? Waar moet het dan vandaan komen? Moet het minder sociaal? Moet het minder naar cultuur? Moet de OZB omhoog? Waar denkt u aan? Heeft u een idee?

De heer Peters, CDA
Dat is typisch zo'n vraag. Het leuke, of het interessante, is dat het CDA, net zoals de SP, in 2019 de opdracht aan het college heeft gegeven om dit voor het eind van de raadsperiode, dus voor 16 maart 2022, te verankeren in de begroting. Als u mij nu vraagt welke richting op, dan zou je volgens mij zo vijf richtingen kunnen noemen die allemaal voor- en nadelen hebben. Als ik dat nu ga doen, dan gaat u zeggen: misschien is dat wel goed of misschien is dat wel niet goed. Volgens mij heeft het helemaal geen zin om nu een richting te noemen. Misschien bent u daar wel op uit en wilt u dat wel weten, maar als ik het panklaar had, dan had ik het u ook zogezegd.

De heer Meyer, SP (interruptie)

Panklaar hoeft niet. Ik hoef er ook geen vijf. Maar één richting zou wel fijn zijn. Het heeft consequenties. Het kan best zijn dat het betekent dat er dan minder ruimte is voor burgerparticipatie, om maar naar de heer De Groot te wijzen. Dat is wat we vandaag hier doen. We geven richting mee. Dat is inclusief zeggen wat er meer moet, maar dat is ook zeggen waar het dan vandaan zou kunnen komen. U hoeft dat niet precies te zeggen, maar ik vraag wel om een richting.

De heer Peters, CDA
Meneer Meyer, u weet dat we een dikke week geleden een jaarrekening hebben vastgesteld met een mooi positief resultaat waar je in ieder geval een goed begin mee zou kunnen maken om wat geld te reserveren om wat te doen met een van de grootste opgaves in deze gemeente; wat het daadwerkelijk ook is. Ik weet niet of ik een tegenvraag mag stellen in een interruptie. De heer Meyer is natuurlijk net zo verantwoordelijk voor het vinden van die dekking als ik, omdat hij zelf nota bene met zijn partij het college de opdracht heeft gegeven door te zeggen: wij vinden dat dit voor 16 maart 2022 moet gebeuren. Als hij zelf niet met een voorstel komt, dan vind ik het een beetje boter op zijn hoofd.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Maar dat is waarom we hier een debat voeren! Dat is wat we hier doen. Meneer Peters hoeft het niet als een verwijt te beschouwen, maar als een vraag, omdat ik graag wil weten waar het dan ongeveer naartoe gaat. Hij zegt dat het structureel kan uit wat we overhouden. Het is een interessante discussie om straks voorzichtig te zijn met de financiën en de steun van het CDA te onthouden om niet per se veel te voorzichtig te zijn met de financiën. Dat is waarom ik graag van u allemaal wil weten wat de richting ongeveer zal zijn.

De voorzitter
Volgens mij wordt u op uw wenken bediend.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Mooi!

De voorzitter
Wacht u even, meneer Peters. Laat ik eerst even de andere ook nog en dan mag u daarna reageren, want er komen volgens mij een heleboel suggesties. Ik begin bij de heer Verreck.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Ik vind dat de heren allebei wat boter op hun hoofd hebben. Er ligt namelijk een motie voor over de kosten van de aanvraag bij de keuring van de gehandicaptenparkeerkaart. Daar is ook geen dekking voor gegeven. Ze geven dus de opdracht aan het college, maar er staat niet in hoe ze denken dat te ... Ik ben heel benieuwd. Ik heb een oplossing om dit te doen. Ik ben dus heel benieuwd hoe de heren hier een oplossing voor hebben om dit goed op te lossen, want dat staat niet in de motie.

De voorzitter
Dat was de vraag. Ik maak het rondje even af en dan kunnen daarna de heer Meyer en de heer Peters - zij worden nu gezamenlijk aangesproken - reageren. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Beide heren hebben het over de schone stad. Ik hoorde ook het woord burgerparticipatie en de kosten die overal mee gemoeid zijn. Als we burgerparticipatie gebruiken om er samen voor te zorgen dat onze stad schoon is in plaats van dat we leven op een kleine vuilnisbelt.

De voorzitter

Meneer De Groot. Ik geef jullie zo het woord. Ik maak even het rondje af, want anders blijven we heen en weer ketsen. Dan duurt het langer. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. Volgens mij doet de heer Peters zijn betoog en krijgt hij een vraag van de heer Meyer. Ik heb daar een duidelijk antwoord op gehoord, dus wat dat betreft is het prima. Ik ben ook blij met hetgeen de heer Peters aankaart, zo van de basis op orde en dan heel specifiek het groenonderhoud. Maar ik heb wel een concrete vraag aan de heer Peters. Hij noemt heel specifiek een bedrag van € 550.000. Ik neem aan dat dit bedrag is doorgerekend. Ik neem aan dat u dat ergens op baseert.

De voorzitter
Ik geef nog even het woord aan de heer Leers en de heer Diederen en dan geef ik u de kans. U kunt dan in één keer alles prachtig beantwoorden. Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Daar waar de heer Peters stelt dat het echt wel wat beter kan in de openbare ruimte, wat wij overigens met hem eens zijn, hoe denkt hij over onze suggestie dat je bij wijze van spreken zaken als Schoon GMS en Werk voor Heerlen iets attractiever en effectiever zou kunnen oppakken en ook daar meters zou kunnen maken? Ziet hij daar net zoveel kansen als wij daarin zien? Het gaat dus om Schoon GMS en Werk voor Heerlen, met hands on de wijken en de buurt in.

De voorzitter
De heer Diederen. Na de heer Diederen geef ik het woord aan de heer Peters en de heer Meyer. Dan rond ik deze af, want we zouden kort interrumperen op deze onderwerpen.

De heer Diederen, Fractie Diederen (interruptie)
Ik heb mij even gemeld, omdat ik het gedraai om de hete brij heen zat ben. Ik wil aan de heer Peters vragen of hij wellicht een sprankje licht aan de financiële donkere tunnel ziet met het volgende. Bij het vaststellen van de Begroting 2020 heb ik me enorm verbaasd dat wij na tien jaar geen post Onvoorzien te hebben gehad opeens een post Onvoorzien hadden van anderhalf miljoen. Kan de heer Peters het met mij eens zijn - los van waar we het aan besteden, want er zijn heel veel dingen hard nodig - dat een eerste stap zou kunnen zijn om eens kritisch naar de hoogte van die post te kijken?

De voorzitter
De heer Peters.

De heer Peters, CDA
Ik hoor alleen maar goede adviezen, meneer de voorzitter!

De voorzitter
En die zijn ook nog eens allemaal gratis! U boft gewoon.

De heer Peters, CDA
Misschien mag ik even beginnen met de vraag van de heer De Groot. Die € 550.000 is wel degelijk ergens op gestoeld. In de Begroting 2020 staat ook duidelijk genoemd dat dit noodzakelijk is om het onderhoudsniveau van B-min naar B te krijgen. Dat stond overigens ook in de motie die de OPH mede heeft ingediend. Dat is dus duidelijk.
De suggestie van de heer Leers lijkt me heel goed, maar volgens mij waren we daar al mee bezig. We hebben aan het begin van het jaar nota bene al een keer een motie ingediend om ervoor te zorgen dat

mensen die bij Werk voor Heerlen werken gekoppeld worden aan een wijk en daardoor meer een relatie zouden kunnen opbouwen met zo'n buurt en daardoor ook kwalitatief beter werk zouden kunnen leveren. Mevrouw Géron betrok burgerparticipatie erbij. Prima, maar dat is natuurlijk geen oplossing voor het probleem. De centjes heb je natuurlijk wel nodig. Je kunt niet alles wegtoveren met burgerparticipatie, lijkt me.

De voorzitter
Mevrouw Géron, heel kort alstublieft.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Heel kort. Ik denk dat je wel degelijk burgers kunt inschakelen om samen zorg voor de stad te hebben. Ondersteunen, maar dan kost het waarschijnlijk niet het door u genoemde bedrag. Naast dat het werk wordt gedaan, geeft het ook burgerzin, samenzijn en samenwerken.

De heer Peters, CDA
Dat samenzijn, samenwerken en samendoen, prima. Maar ik ben er echt niet van overtuigd dat als je binnen een jaar resultaten wil boeken, de benodigde investeringen daarmee zullen worden weggepoetst. Het zou misschien wel voor een gedeelte kunnen, maar ik geloof niet dat dit in zijn geheel is. Volgens mij is dat weer een aparte discussie.
Daar wil ik het bij laten, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Peters. Meneer Meyer, nog behoefte?

De heer Meyer, SP
Even heel kort. Dit is wat debat is. Er komen allerlei adviezen en wijsheden. In dit geval wijsheden van de Partij voor de Dieren, voor de helderheid. Dat is allemaal hartstikke goed. Eigenlijk heb ik alleen nog een antwoord in de richting van de heer Verreck. Wat ons betreft gaat het in beginsel in de motie die voorligt helemaal niet om extra geld, maar gaat het om wat ze eufemistisch kostenneutraal noemen, oftewel dat een deel van de mensen die een kaart nodig heeft en die zich dat kan veroorloven gaat meebetalen. Dat heet: solidariteit. Mensen die dat minder kunnen, betalen minder. Dat is onze richting en dat is in beginsel wat het wat ons betreft zou moeten zijn.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Dank voor het antwoord, meneer Meyer, maar dat is niet wat er staat. Misschien hebben we het daar straks over als we inhoudelijk over de motie praten. Ik heb een aantal suggesties die misschien kunnen worden meegenomen, waarmee we het daadwerkelijk eerlijker kunnen verdelen. Daar kunnen we straks bij de bespreking van de motie inhoudelijk met elkaar over van gedachten wisselen.

De voorzitter
Prima. Dank u wel. Dan ga ik nu naar de Partij voor de Dieren. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u, voorzitter. De dieren, daar begint de Partij voor de Dieren vandaag mee. Na de zomer dienen wij een initiatiefvoorstel in voor een toekomstige Heerlense Dierenwelzijnsnota, met daarin voorstellen en te maken afspraken en maatregelen die zorgen voor het welzijn van de dieren in onze gemeente. Steeds vaker worden we geconfronteerd met beelden van misstanden met betrekking tot dieren. Mensen zijn zich er daardoor steeds meer van bewust dat dieren intelligente wezens zijn die gevoelens ervaren. Ook de vele wetenschappelijke bevindingen ondersteunen dit. Daarmee groeit het ongemak over de manier waarop wij als samenleving met dieren omgaan.

Met dit initiatiefvoorstel wil de Partij voor de Dieren Heerlen als een diervriendelijke stad verankeren in het gemeentelijk beleid en daarmee tegemoetkomen aan de wens van inwoners van Heerlen om humaner met dieren om te gaan. Dierenwelzijn zal daarom een terugkerend en vast onderdeel van het gemeentelijk beleid worden met daarbij een budget voor dierenwelzijn.
Hondenbelasting. De Partij voor de Dieren wil dat Heerlen de hondenbelasting afschaft. Daartoe dienen wij een motie in. De hondenbelasting is een achterhaald idee. Daar komt nog bij dat die in Heerlen de duurste van heel Nederland is, terwijl Heerlen relatief veel minder draagkrachtigen kent. Wij vinden dat hondenbezit niet enkel voorbehouden zou moeten zijn aan hogere inkomens. Daarom stellen wij voor de hondenbelasting af te schaffen.
Vandaag staat een artikel in De Limburger waarin staat dat 49% van de ondervraagde volwassenen zich regelmatig eenzaam voelt. Dan neem je toch een hond? We vragen het college om uit te rekenen hoe de misgelopen inkomsten kunnen worden gecompenseerd en dat op te nemen in de Begroting 2022.
Op pagina 12 lezen we verheugd: "De route die in 2018 is ingeslagen, was de goede route. Het zou vreemd zijn als dit nu anders zou zijn."
Voorzitter. In vier jaar gebeurt veel. Duurzaamheid en burgerbetrokkenheid waren rode draden in het coalitieakkoord. In de Kadernota staat dat duurzaamheid een belangrijk thema is voor de komende decennia. Welnu, die tijd hebben we niet meer.
Van het nieuwe IPCC-rapport lekte vorige week de voorlopige versie uit. Het IPCC is het Intergovernmental Panel on Climate Change, zeg maar: de United Nations voor wetenschappelijk onderzoek naar klimaatverandering. Het blijkt dat de zorgen over klimaatchaos en met name ook over de kantelpunten, de zogenaamde tipping points, veel groter zijn dan eerder gedacht. Het belangrijkste waar onze kinderen en de kinderen van onze kinderen die nu geboren worden mee te maken krijgen, is het klimaatprobleem en de gevolgen daarvan. Dit zijn redenen te over om dit rapport binnen de raad ter sprake te brengen als een overkoepelend onderwerp. Ik denk dat we dit moeten agenderen in een commissie.
Het is jammer dat de afgelopen jaren burgerbetrokkenheid niet beter is neergezet, maar nu hebben we nog een laatste kans om het juiste te doen voor de generaties na ons. Met alle Rijksbijdragen wordt gebouwd en gebouwd om een sterke centrumstad neer te zetten die eer doet aan het glorieuze verleden. Het lijkt wel of we voor een belanrijk deel met het gezicht naar het verleden en met de rug naar de toekomst staan.
Wat hebben we concreet gedaan aan de opgave zoals in Palet 3.0 is uitgewerkt? We hebben de handleiding, maar hebben we die handleiding opgepakt? De energierekening van de gemeente Heerlen wordt op 193 miljoen euro geschat. 193 miljoen euro die we niet aan mooie, duurzame projecten kunnen besteden. Vorig jaar is een tijdelijk energiecontract afgesloten met de Zuid-Limburgse gemeenten in verband met de achterliggende gedachte dat er een eigen, een lokaal energiebedrijf komt. Een eigen energiebedrijf zorgt ervoor dat we zelf de prijs voor energie bepalen. Dat we zeker weten dat we hernieuwbare energie gebruiken en dat het geld in de regio blijft. En daarmee over te gaan naar een onvermijdelijke en hoognodige energietransitie. Uit die wens naar een eigen energiebedrijf destilleren zich enkele vragen. Hoe ziet het college de voordelen van een dergelijk project? Wordt toegewerkt naar een eigen, lokaal energiebedrijf? Op welke termijn wordt dit gerealiseerd? Kan de raad op de hoogte worden gehouden van de vervolgstappen?
Ik pluk enkele voorbeelden uit het palet. Is het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd? Tot hoever zijn we gekomen? Graag een concreet overzicht.

De voorzitter
Mevrouw Géron, uw tijd is bijna om.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Ik begrijp het. Ik heb toch nog een paar punten.

De voorzitter

Kort graag dan.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Hoever zijn we met de ombouw van de openbare verlichting naar LED? En het primaire onderwijs en de sportaccommodaties, graag een concreet antwoord.
Welke bijdrage kunnen de grote overheidsinstellingen, zoals CBS en de Belastingdienst, leveren aan de energietransitie of hebben zij dat al gerealiseerd? Op de grote daken van de hogeschool, Open Universiteit en Sintermeerten zouden bijna 6.000 zonnepanelen kunnen komen, wat een enorme besparing geeft. Wat is concreet de stand van zaken? Wat kan worden bespaard aan energieverbruik bij al deze instellingen?
En dan heb ik nog wel een heleboel onderwerpen die mijn collega-raadsleden niet oppakken. Voorzitter, wat doen we daarmee?

De voorzitter
Dank u wel, mevrouw Géron.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Ik zou mevrouw Géron graag wat extra tijd gunnen door de volgende vraag te stellen. Mevrouw Géron zei overigens dat Heerlen de duurste is qua hondenbelasting. Dat is niet helemaal waar. Bij de eerste hond is dit namelijk niet het geval. Pas bij de tweede en derde hond wordt het duurder. Het lijkt me wel belangrijk om dat even te constateren, maar ik ga daar niet kleinzerig over doen. Het afschaffen van de hondenbelasting is een heel interessant punt, want qua beginsel, qua richting kan de SP-fractie dat helemaal met u eens zijn. Alleen, het kost ruim € 800.000. Dan druk ik me zacht uit, want het is eerder € 850.000. De vraag is dan wel: hoe betalen we dat dan? Ten koste van wie gaat dat dan? Laten we dat dan bijvoorbeeld alle Heerlenaren betalen? Ik ben daar dus wel benieuwd naar. Dat is mijn eerste vraag, meneer de voorzitter.
Dan mijn tweede vraag aan de Partij voor de Dieren. Heeft u weleens gehoord van het mijnwaterproject en het mijnwaterenergiebedrijf? Vindt u dat er door Heerlen extra moet worden geïnvesteerd, bovenop wat er allemaal al gebeurt, in de Mijnwater BV? Ik zou dat super interessant vinden. U krijgt de SP-fractie dan bij wijze van spreken terstond aan uw zijde. Ik vermoed overigens de rest van de raad niet per se, maar dat gaan we dan zien.

De voorzitter
Dan geef ik de heer Peters ook nog even de kans, zodat u dat in één keer kunt meenemen. De heer Peters.

De heer Peters, CDA (interruptie)
De motie over de hondenbelasting. Het is volgens mij de derde of de vierde keer dat u precies dezelfde motie indient. Wat is nu anders dan de vorige keren?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Om de laatste vraag van de heer Peters te beantwoorden: wat is er anders? De tijd verandert voortdurend. De inzichten ook. Dat zou je als anders kunnen beschouwen. Misschien is er voortschrijdend inzicht. We weten dat de eenzaamheid tussen mensen groot is en dat een hond mensen met elkaar verbindt. Dat houdt mensen gezond, dus daar wordt geld bespaard. Dat in antwoord op de heer Peters.
Dan naar de heer Meyer. Mijnwater is natuurlijk een fantastisch project dat in deze stad is geboren. Ik hoop dat Mijnwater een nutsbedrijf blijft, dat het niet verkwanseld wordt en commercieel blijft. Het kan dan in de warmtevoorziening een prachtig element zijn in ons lokale energiebedrijf, naast elektriciteit. We geven veel meer geld uit aan warmte dan aan elektriciteit. Ik ben het dus helemaal met hem eens. Ik denk dat best meer debat mag ontstaan over de energietransitie, ons eigen energiebedrijf en hoe we dat verder oppakken. Er mag meer aandacht aan worden besteed, want het is een uitermate belangrijk probleem. Het is niet alleen een probleem, maar een opgave die voor ons ligt. De burgers van deze stad verdienen het

dat ze zien dat er ook zicht is op dit probleem, dat eraan gewerkt wordt en dat we zorgen voor een eerlijke energietransitie.

De voorzitter
Dank u wel.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Ik had een vraag over de oplossing. Hoe betalen we dat? Dat is wel belangrijk, want anders lopen al die debatten door elkaar. Ik ben wel benieuwd hoe dat zit. Mag ik hem nog even verdiepen? Dan wordt het niet dezelfde riedel als we al eerder hadden, maar dan wordt het een echt debat. Natuurlijk is het duidelijk dat de gemeenten in het hele land, mogelijk gemaakt door de landelijke overheid, meer geld uit de hondenbelasting halen dan er aan uitgaven zijn. Daar hoeven we echt geen enkele discussie over te hebben. Daar hebt u helemaal gelijk in. De vraag is vervolgens: ga je iets doen aan één hond of aan vijf honden? Ik ben opgegroeid in een buurt waarvan ik u kan vertellen dat het echt niet fijn is om naast mensen te wonen die thuis vijf honden hadden. Kortom, is er enige nuance in uw voorstel aan te brengen? Of is het gewoon dit en dan kunt u straks bij de verkiezingen vertellen dat u voor de hele afschaffing bent? Wij willen graag een serieus debat hierover voeren en iets meer verdieping en scherpte in plaats van het volledig afschaffen en: we weten toch wel dat we het niet kunnen betalen, dus dan is het voor de bühne. Ik zou dit graag serieus willen aanvliegen.

De voorzitter
Dan de heer Leers. En dan geef ik daarna het woord aan u, mevrouw Géron.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Kan mevrouw Géron misschien nader duiden dat vanwege haar vasthoudendheid en de vasthoudendheid van haar fractie in de Heerlense gemeenteraad en recentelijk zelfs in de Tweede Kamer in Den Haag, zich volgens mij een meerderheid heeft afgetekend voor de afschaffing van de hondenbelasting? Is dit niet een steun in de rug voor de gemeente Heerlen, onder aanvoering van mevrouw Géron, om juist nu te kiezen en eindelijk eens door te pakken? Of heb ik dan het geheel verkeerd begrepen? Graag nadere duiding.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Wat de heer Leers zegt, is precies wat er wordt bedoeld: voortschrijdend inzicht, veranderingen in de maatschappij. Blijft Heerlen daarbij achter of gaan we daarin mee?
Als we het hebben over de kosten van een hond, dan kunnen we het hebben over de kosten van een auto die geparkeerd staat op 6 m². Die grond kost geld. Die grond zouden we anders kunnen gebruiken, bijvoorbeeld voor kinderen om daar te spelen, voor gebouwen die er nog moeten komen, voor groen, biodiversiteit. Dat levert veel meer geld op dan die auto die daar dom geparkeerd staat. Daar wordt ook wegenbelasting voor betaald, maar toch staat die auto daar en dan kost deze extra geld.
Hoe vaak laten mensen iets achter als zij gaan picknicken? Ook dat moet opgeruimd worden. Daar moet ook voor worden betaald. Iedere hondenbezitter moet een zakje meenemen en moet de uitwerpselen opruimen. Een gezin met vijf honden in een flat, dat is natuurlijk niet zo gezond. Ook een hond moet zijn hondzijn kunnen beleven en moet ruimte hebben. Hoe gaan we dat aanpakken? Als de heer Meyer voorstellen heeft, dan luisteren wij daar graag naar. Als we deze motie wijzigen, prima. Elke stap is er één.

De voorzitter
Even een punt van orde, want ik zie dat een aantal mensen hun hand opsteken. Gaan we nu discussiëren over de motie of doen we dat straks? Het begint nu te lijken op een discussie over de motie-Hondenbelasting.

De heer Meyer, SP (interruptie)

Het lijkt mij dat dit bij het debat hoort. U bent degene die zegt dat er genoeg interrupties zijn geweest. Ik wil gewoon meer weten. Het is een belangrijk punt. Het kost veel geld als we dit zouden doen.

De voorzitter
Maar dat is dan wel de laatste vraag over dit.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Ja, dat is prima, maar ik heb twee keer een vraag gesteld. Ik krijg twee keer geen antwoord dat ons verder brengt. Ik stel een laatste vraag. Dat bedoel ik niet als verwijt, maar gewoon als constatering. De heer Leers zegt: landelijk. Dat klopt, maar landelijk ging de discussie over de vraag of gemeenten daarvoor gecompenseerd worden. Ik kan u vertellen, als dat niet gebeurt, dan is dat een prachtige voor-de-bühne-motie - deze wordt overigens mede door mijn partij gesteund - maar dan moet er wel compensatie komen. Als die er niet is en u komt nu met een voorstel voor het college om het mee te nemen in de begroting, dan zult u wel een richting moeten meegeven voor hoe dat dan wordt betaald. Dat zei ik ook tegen mijn coalitiegenoot, de heer Peters. Als u dat niet doet, verwacht u dan steun van ons voor die motie? Dan schiet ik op voorhand een gat in de begroting. Daar heb ik geen behoefte aan.

De heer Aarts, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb toch twee vragen. Meneer Meyer geeft het ook al aan: waarom niet even wachten op de uitwerkingen in de Kamer? Dat zou ons geld kunnen opleveren ter dekking. Als we dat niet doen en hem afschaffen, dan hebben we niets meer wat gedekt moet worden en hebben we toch het gat in de begroting.
Anderzijds betreffende een opmerking van mevrouw Géron dat de hondenbezitters zakjes bij zich hebben en het moeten opruimen. Ik vertel u dat het heel vaak niet wordt opgeruimd. Dat is natuurlijk ook weer iets waar je over moet praten. Mijn vraag aan u is dus: waarom wilt u niet wachten tot Den Haag uitsluitsel geeft?

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)
Ik wil niet op alles reageren, maar ik vind het vergelijken van een auto met een hond niet echt opgaan met betrekking tot de kosten. Voor sommige gezinnen in Heerlen is de auto een vitaal onderdeel van hun leven. Ze moeten met de auto naar hun werk gaan, boodschappen doen en kinderen ophalen. Voor sommigen is dat een vitaal onderdeel. Ik vind dat we dat niet verder moeten belasten.
Ik heb een vraag voor de Partij voor de Dieren. Ik probeer niet grappig te doen, maar is het eigenlijk niet een vorm van dierenmishandeling om een hond thuis te hebben? Ik meen me te herinneren dat jullie in de vorige vergadering hadden gezegd dat een bepaald soort vis in een bepaald soort oppervlakte moet wonen, dat het niet voldoende is en dat dit tegen een bepaalde wet in gaat. Uw collega, mevrouw Plusquin, had daar iets over gezegd. Waarom betrekken jullie dat principe dan niet op de hond? Zou jullie standpunt niet moeten zijn dat de hond helemaal niet gevangen moet zitten binnen een huis en dat we eigenlijk het bezit van honden moeten afschaffen? Het is niet zo dat ik dat zelf vind, maar ik stel deze vraag omdat het wellicht in de lijn van jullie ideologie ligt.

De voorzitter
Wil u nog wat toevoegen, meneer Bertholet, of zegt u: dit was mooi.

De heer Bertholet, D66
Dit was heel mooi, maar ik heb zo meteen een punt van orde.

De voorzitter
Dat doen we na het antwoord van mevrouw Géron. Na uw punt van orde gaan we door naar de VVD. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Laat ik even beginnen met de heer Oulad. Hij zegt iets over dierenwelzijn. Er is een wijziging gekomen in de Wet dieren. Die wijziging heeft ermee te maken dat dieren hun eigen gedrag moeten kunnen leven.
Dat heeft meer betrekking op de bioindustrie, waar de dieren opgehokt zitten, waar ze met velen bij elkaar zitten. Dat heeft niets te maken met het huisdier. Het huisdier is door anderen opgepakt om - hoe zal ik het zeggen - het een beetje in het belachelijke te trekken, maar ons wetsvoorstel had vooral te maken met de bio-industrie. Als een eigenaar een hond alle dagen op een balkon heeft zitten, zonder dat deze hond buiten komt, dan mag je dat doorgeven aan de politie. Die kan dan optreden. Die heeft iets in handen om daartegen op te treden. Het is dus voor de bio-industrie en niet voor de huisdieren.
Wachten op Den Haag? Ja, we kunnen natuurlijk altijd wachten op Den Haag, maar we kunnen ook lokaal proberen om zaken op te pakken en te kijken hoe we het zelf beter kunnen doen.
Het autobezit is voor sommige mensen inderdaad van belang, maar er zijn ook mensen met één, twee of drie auto's. Een auto in de bebouwde ruimte kost nu eenmaal veel geld.
Het geld in de begroting. Meneer Meyer, graag een voorstel. Laten we van gedachten wisselen over hoe we dat kunnen oplossen. Wat is daar constructief in?

De voorzitter
Dank u wel, mevrouw Géron. Ik ga naar het ordevoorstel van de heer Bertholet en daarna ga ik door naar de VVD.

De heer Bertholet, D66
Een punt van orde. We doen deze kleine algemene beschouwingen nu voor de eerste keer aan de hand van de Kadernota. Ik voorzie nog eindeloze discussies. We hebben het nu een paar keer gehad over moties die worden ingediend en over voorstellen die worden gedaan en die geld kosten. De heer Peters heeft een voorstel gedaan. De OPH heeft een voorstel gedaan. Nu vraagt mevrouw Géron € 800.000. Wat gaan we doen? Ik kan me voorstellen dat we nu zeggen: "We weten nog niet wat die begroting gaat opleveren. We dienen een motie in. Als daar een meerderheid voor is en we vinden dat als raad blijkbaar belangrijk, dan is het aan het college om daar geld voor te zoeken". Of moeten we dat zelf gaan aanvragen? Ik denk dat het het eerste is, want anders zijn we eigenlijk hetzelfde aan het doen als in november. Als de begroting en de cijfers bekend zijn, is het reëel om van een fractie te vragen: je komt met een voorstel, dat gaat een x-bedrag kosten, waar heb je dekking? Omdat de cijfers niet bekend zijn, kunnen we nu zeggen: "We vinden als raad bijvoorbeeld het afschaffen van die hondenbelasting zo belangrijk dat ons dat € 800.000 waard is. College, ga op zoek naar € 800.000". Dat is een vraag. We hebben dit niet van tevoren geoefend. We doen dit voor het eerst, maar ik denk wel dat we erover moeten nadenken hoe we dit in het vervolg gaan insteken.

De voorzitter
Dank u wel. Volgens mij heeft u gelijk dat we daar goed over moeten nadenken. In eerste instantie antwoorden we straks als college. U krijgt dan de antwoorden, u krijgt ook reacties op uw voorstellen en we geven aan of we er iets mee kunnen of niet. Ik kan bijna voorspellen dat een deel van de reactie zal zijn: we gaan het betrekken bij de voorbereiding van de begroting. Dan kunt u daar natuurlijk uw vervolgdebat voeren. Dat is de bedoeling, maar dan hebben we hiermee wel een deel van het debat al aan de voorkant gehad. Dat hebben we ook uitgesproken in het presidium. Daarmee hopen we dat het debat over de begroting korter kan zijn. Dat is wat we met elkaar aan de voorkant hebben gezegd. Laten we het dus ook op die manier proberen. Je zag het net ook: het debat wordt gevoerd en ik zeg dat het misschien wel heel erg over de motie gaat. Dat is niet erg, want dan kunnen we straks wat korter over de motie praten en wat sneller stemmen over de motie. Of je het nu voor of na de pauze doet, in tijd komen we gelijk uit. Ik hoop dat dit een mooie tijd is, zodat ik vanavond nog één borreltje kan drinken. Dat zou ik leuk vinden.
Daarom geef ik nu het woord aan de heer Van den Berg van de VVD.

De heer Van den Berg, VVD
Dank u wel, meneer de voorzitter. Het vierde begrotingsjaar staat voor de deur. Met deze Kadernota geeft het college richting aan het laatste jaar van deze coalitie. Het is een regeerperiode die als gevolg van corona nu al te boek zal gaan als een van de meest bijzondere perioden van de 21e eeuw.
Ons land en daarmee ook onze stad mogen van geluk spreken dat we in staat zijn geweest om te kunnen steunen. Voor alle duidelijkheid: van enige juichstemming is absoluut geen sprake.
Meneer de voorzitter. Deze coalitie is in staat geweest om met lef door te bouwen aan het fundament voor een Heerlen 2020-2050. Door vast te houden aan hetgeen we in deze periode met elkaar hebben afgesproken, staan we er als stad beter voor. In de komende jaren gaat onze stad, zeker ons centrum, een transformatie ondergaan die misschien wel te vergelijken is met die van 100 jaar geleden. Heerlen stond toen aan de vooravond om het centrum van Limburg te worden. Nu staan we volop in de klei om aan een regionale stad door te bouwen, waar het goed wonen is, met een goed voorzieningenniveau en waar we misschien wel eindelijk, na een kleine vijftig jaar, het juk van de mijnsluiting kunnen afgooien.
Meneer de voorzitter. Een van de voor de VVD belangrijke items, namelijk onze financiële huishouding beter op orde, is goed op weg. De doelen in het herstelprogramma hebben we weliswaar gehaald. Het is nu zaak om hieraan vast te houden. Vanuit onze basisopgave een sluitende begroting, wettelijke taken, schoon, heel en veilig, is besturen vooruitkijken en keuzes maken. Keuzes tussen ambitie en financieel gezond blijven.
Het is dan niet overbodig om het college mee te geven dat met de raad is afgesproken dat de norm van de weerstandscapaciteit ten minste 2% van de begroting dient te zijn. De zin in de Kaderbriefnota "Het college zal in 2022 proberen om deze afspraak met u na te komen" geeft geen uitvoering aan onze afspraak. Er moet staan: het college zal in 2022 deze afspraak met u nakomen. Meneer de voorzitter, kan het college dit nu eens klip en klaar toezeggen?
Meneer de voorzitter. Onze binnenstad heeft vele uitdagingen. Naast wonen, waarbij de vooruitzichten best goed zijn en waar we nog het bestemmingsplan moeten goedkeuren, zo ook ons winkelbestand. Daar waar we aan de verbetering van onze stad werken, zien we met de toenemende leegstand en de verschraling van het aanbod een neerwaartse spiraal. Waar de foodbranche elk jaar omzetgroei laat zien, staan de omzetten in de nonfood mede als gevolg van internet, met daarbinnen vooral mode, schoenen en sport, al jaren onder druk. In de komende jaren zal het aantal winkels in de binnenstad gestaag teruglopen. Het is daarom juist nu van belang om ruimte aan transformaties te geven met behoud van het karakter van onze binnenstad. Kan het college hiermee rekening houden in zijn begrotingsopgave en dat tot uitdrukking laten komen?
Meneer de voorzitter. COVID-19 heeft helaas ook in Heerlen grote gevolgen, die langzaam duidelijk worden. De eerste ondernemers moeten helaas stoppen, terwijl de subsidies nog niet eens zijn stopgezet. Mogelijk moeten wij voorkomen dat onze Heerlense ondernemers omvallen. Het Heerlense Ondernemersfonds kan hierbij een positieve bijdrage leveren door ondernemers zelf invulling te laten geven aan wat zij nodig hebben om de omgeving commercieel aantrekkelijk te laten zijn.
Meneer de voorzitter. De gebiedsgerichte aanpak van onze binnenstad is een langjarige en kostbare opgave. Naast onze eigen afwegingen is ook hulp op komst. Dat wil zeggen: het kabinet heeft onlangs 100 miljoen euro gereserveerd voor het toekomstbestendig maken van winkelgebieden in vitale binnensteden. De VVD roept op om hier snel een beroep op te doen en ons te informeren over welke financiële stappen hierin kunnen worden gezet.
Een andere uitdaging van onze stad is Heerlen-Noord. We kunnen ons voorstellen dat bij het schrijven van de plannen de handen jeuken om aan de slag te gaan. Zoals zo vaak komt het hier aan op het maken van keuzes. Wanneer kunnen we een breed samenhangend stuk tegemoet zien? Een krachtig en voor iedereen begrijpelijk samenhangend document.
Maar niet alleen dat, meneer de voorzitter. We geloven ook dat er juist nu een kans ligt om te accelereren als het gaat om communicatie, partneraanpak en burgerbetrokkenheid. Het is dan ook van belang om in ieder geval na de zomer te starten met een brede communicatiecampagne om zo vroeg mogelijk draagvlak

te genereren. Leer mij de mensen van Heerlen-Noord kennen. Ze zijn niet zomaar onder een hoedje te vangen, maar diepgewortelde scepsis is om te buigen naar enthousiasme.
Meneer de voorzitter. Een van de investeringsgebieden die we in ons coalitieprogramma hebben opgenomen betreft de veiligheid in de wijken. We weten dat veiligheid een deels subjectief begrip is, maar ook het objectieve zichtbare deel van veiligheid willen wij niet uit het oog verliezen. We blijven u uiteraard attenderen om alert te blijven om alle capaciteit van Handhaving en politie optimaal in te zetten om een misdaad, ondermijning, overtreding en verloedering te bestrijden. Overlast en zichtbare misdragingen van mensen in de openbare ruimte zijn steeds meer de oorzaak van het subjectieve onveiligheidsgevoel. Het gevoel is dat er minimaal wordt gehandhaafd op het verbod van drank, drugs, lachgas, behoefte doen, schelden, schreeuwen en dreigende taal in de openbaarheid door middel van strafoplegging of gebiedsontzegging.

De voorzitter
Denkt u ook aan uw tijd, meneer Van den Berg?

De heer Van den Berg, VVD
Ik ga nu afronden.
Wij vroegen u tijdens de algemene beschouwingen om zorg te dragen voor een goed functionerende Heerlen-app, waar mensen onveilige situaties kunnen melden en dat deze meldingen dan ook met prioriteit worden opgepakt. Daarbij hoort ook een overzicht van telefoonnummers, websites en apps van organisaties waar zij onveilige situaties kunnen melden, bijvoorbeeld Veilig Thuis, politie, wijkagent enzovoorts. Kunt u ons de stand van zaken hierin geven?
Meneer de voorzitter. Ik ga nu afronden. Met het duiden van hetgeen de VVD belangrijk vindt, geven we voldoende munitie mee om tot de Begroting 2022 te komen.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Van den Berg. Ik ga naar de Stadspartij, de heer Hazen.

De heer Hazen, Stadspartij
Dank u. Meneer de voorzitter, u geeft zelf aan dat u geen ambitieuze plannen voor 2022 gaat maken. Ik zou dat graag veranderen. U moet net wel heel ambitieus zijn, want gezien de financiële situatie van onze gemeente moet u terughoudend zijn met plannen die extra financiële inzet van de gemeente vragen.
Verder wil ik mij concentreren op een drietal gemeentelijke taken, waarvoor ik extra aandacht vraag in 2022.
Op de eerste plaats wil ik aandacht vragen voor de dienstverlening van onze gemeente. Steeds vaker bereiken ons berichten van inwoners die ronduit ontevreden zijn over de wijze waarop zij behandeld worden door onze gemeente. Dit heeft betrekking op alle terreinen en taken van de gemeente. Denk hierbij aan afhandeling van meldingen, afhandeling van klachten, contactmomenten met de gemeente, aanvragen van vergunningen enzovoorts.
We hebben een grote reorganisatie doorgevoerd, maar tot een echte cultuurverandering heeft dat blijkbaar nog niet geleid. Laten we vanaf nu inzetten om de organisatie om te krijgen naar een echte servicecultuur. Plaats de inwoner, de klant, nu eens centraal en denk met deze klant mee. Denk in mogelijkheden en niet in onmogelijkheden. Richt de processen zo in dat iedere klacht en opmerking binnen één week een reactie krijgt. Een dergelijke cultuurverandering kost onze organisatie in financiële zin geen geld, maar zorgt wel voor een dienstverlening die een inwoner heden ten dage mag verwachten.
Overigens hoort hierbij ook open en eerlijke communicatie, ook al betreft het vaak minder populaire boodschappen, denk aan de dag- en nachtopvang en het Domushuis aan de Ruys de Beerenbroucklaan.
Meneer de voorzitter. Als tweede wil ik aandacht vragen voor wijk en veiligheid. Gelukkig hebt u de aanpak van kamerverhuur al op de agenda gezet. Ik wil daar graag nog een onderwerp aan toevoegen, namelijk

de verkeersveiligheid. Vooral in de avonduren komen op een groot aantal wegen in onze stad de verkeersdebielen los. Dan wordt er gereden als de gekken, stunts uitgehaald en geracet op de openbare weg. Gelukkig blijven de incidenten tot nog toe veelal beperkt tot materiële schade. Het is een kwestie van tijd tot er ook zwaargewonden of doden vallen. Ik roep u op om het tegengaan van dit idiotengedrag tot speerpunt voor 2022 te benoemen. Flinke boetes en inbeslagname van auto's, motoren en vooral de flink opgevoerde scooters met blauwe en gele plaatjes, zouden in onze ogen veel vaker moeten gebeuren. Vergroot de pakkans door veelvuldige mobiele controles. Maak hier nu eens echt werk van.
Meneer de voorzitter. Het derde aandachtspunt - dat zal u niet verbazen - hebben wij al aangekondigd bij de behandeling van de Jaarrekening. Het sociaal domein kost ieder jaar weer meer. Het kost ieder jaar ook weer meer dan begroot. Dit betekent dat we de processen niet in de hand hebben. We zien wel wat op onze weg komt en passen zo nodig bij. Dat zou toch anders moeten kunnen.
Ik heb ook bij de jaarrekening gezegd dat wij de wetenschap op dit onderwerp niet in pacht hebben. We hebben ook geen pasklare oplossing, maar wellicht kunnen we samen zorgen voor verbetering van de processen.
Zo kennen we een veelvoud aan regelingen die ook nog eens gestapeld worden. Mogelijk kunnen we daarbij al efficiencywinst boeken.
Ook vinden wij dat in bijna alle gevallen een tegenprestatie mag worden gevraagd. Als voorbeeld wil ik een tekst uit onze gemeentelijke communicatie noemen. Op onze website staat nog steeds "Baanbrekend Werk". Bij de toelichting staat: "Is dit iets voor u of wilt u meer informatie, neem dan contact op met uw re-integratieconsulent." Daar zou in onze ogen moeten staan: "Wij verwachten dat u hieraan deelneemt. Mocht dat in uw ogen niet mogelijk zijn, neem dan contact op met uw re-integratieconsulent." Meneer de voorzitter. Dat is een andere benadering.
Tot slot vinden wij - dat zal u niet verbazen - dat onze gemeente zeer terughoudend moet zijn met het aangaan van financiële verplichtingen. Wat ons betreft zou het onzalige plan om het Centrumbad te bouwen alsnog gecanceled moeten worden.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Hazen. Ik ga door naar de heer Bertholet van D66.

De heer Bertholet, D66
Dank u, voorzitter. Het is een goede traditie van D66 dat wij beginnen met het financiële kader. Daar wil ik ook mee beginnen. Het college schrijft in de Kadernota dat men de financiële situatie wil blijven monitoren gezien de vele onzekerheden. Daar sluiten wij ons helemaal bij aan. We hebben natuurlijk wel het dieptepunt overleefd. We zien nu ook dat het herstelplan haar vruchten afwerpt. We zien nu gelukkig in de laatste jaarrekening de algemene reserve weer naar een kleine miljoen gaan. We zien ook het weerstandsvermogen boven die 0,8 uitkomen. Prima.
Maar er blijven natuurlijk voldoende onzekerheden. Ik zal ze niet allemaal opsommen. De herijking van het Gemeentefonds zal ons wellicht een tegenvaller van 1,7 miljoen gaan opleveren. Dat is een van de velen. Maar goed, daar staan vele miljoenen aan mee- en tegenvallers tegenover. Wij kunnen ons dus alleen maar vinden in het blijven monitoren van die financiële situatie.
Wat dat betreft is het ook niet vreemd - daar sluiten wij ons helemaal aan bij het college - dat men zegt: wij willen geen nieuwe ambities binnenhalen. Wij willen voltooien met hetgeen waar wij mee begonnen zijn. Wij willen beloftes waarmaken die we in het coalitieakkoord hebben genoemd. We willen ons een aantal opgaven stellen.
Die vijf worden ook genoemd. Daar wil ik nu iets over zeggen, want dat is het centrale punt binnen de Kadernota. Heerlen-Noord. Daar sluit D66 zich natuurlijk bij aan. Ik kan me niet voorstellen dat iemand er iets op tegen heeft om dat te verheffen tot een van de 16 stedelijke vernieuwingsgebieden in Nederland. We hopen dan behoorlijk wat additionele middelen binnen te halen. Het is alleen maar goed dat we daarmee proberen om de achterstanden in Heerlen-Noord terug te brengen naar een Limburgs gemiddelde. Dat is al heel wat.

Ik wil alleen wel een vraag beantwoord zien van het college. Op pagina 16 staat een cryptische opmerking. Halverwege de pagina staat: "Dat zal mogelijk offers vragen van andere gebieden in de stad of van andere thema's die wij ook belangrijk vinden". Heb ik het niet goed begrepen dat het integrale plan van Heerlen-Noord wordt bekostigd door extra additionele middelen of moeten we dat ook voor een deel uit eigen middelen betalen? Daar had ik graag een antwoord op van het college.
De tweede opgave die men zich stelt is het onderwijs terugbrengen naar de binnenstad. D66 vraagt zich af of dat wel zo urgent is en of het ook wel realistisch is. Grotius prima, want die hebben nieuwbouw nodig. Ik vraag me wel af of het didactisch wenselijk is om dat in de binnenstad te doen. Ik kan me herinneren uit de tijd dat ik zelf nog lesgaf op middelbare scholen dat een locatie in de binnenstad onbespreekbaar was voor het Bernardinus, vanwege het bekende kat op het spek binden, de spijbelneiging. Als men de mogelijkheid heeft om in het centrum een hamburger bij McDonald's te gaan nuttigen, dan is dat op dat moment interessanter dan de les geschiedenis. Ik vraag me dus af of we dat allemaal wel zouden moeten willen. Dit staat los van de mogelijkheden. Ik werk zelf bij Zuyd. In de centrale medezeggenschapsraad praten wij regelmatig met het college over de huisvesting. Ik kan me niet voorstellen dat wij op grote schaal teruggaan naar het centrum. Dat kan ik me ook al niet voorstellen van het mbo, met dat nieuwe gebouw. Wij hebben dus grote vraagtekens bij de haalbaarheid van deze ambitie. Grotius prima. Locatie vraagteken. We zien wel.
Over de derde is al genoeg gezegd. De digitalisering. Ik denk dat we daar nog behoorlijk wat stappen in moeten zetten. Andere partijen hebben daar al terechte opmerkingen over gemaakt. Dat wil ik niet doen.
We hebben nog de invoering van de Omgevingswet. Dat spreekt ook voor zich. Het zal behoorlijk wat aandacht vragen van de ambtelijke organisatie om al die procedures en processen om te zetten naar die nieuwe wet. Prima.
Waar ik echter wat over wil zeggen, is die vijfde en laatste doelstelling. Dan gaat het om het aanscherpen van die twee rode draden die wij zo belangrijk hebben gevonden in het coalitieakkoord, namelijk duurzaamheid. Ik dacht dat wij goed op weg waren, maar wat lees ik in de Zomernota? We hebben in jaar drie al 8 van de 1.000 bomen geplant. Het lijkt mij dat we daar misschien ook nog een tandje kunnen bijzetten. Daar zou graag wat meer over willen horen van het college.
Ik heb de grootste vragen over burgerparticipatie. Het college schrijft daar: "Daar gaan we maximale aandacht aan geven". Ik denk dat dit hard nodig is, want we moeten daar behoorlijk wat verbeteren. In de laatste jaren hebben we een aantal keer de burgers tegenover ons aangetroffen. Ik kan me nog een paar gevallen herinneren. Toen we marktonderzoek deden met betrekking tot de Heerlerbaan voelden de mensen zich daar niet serieus genomen of niet betrokken. We hebben tegenover de huurders van Otterveurdt gestaan, om maar eens een voorbeeld te noemen.
Wat we nu hebben, is dat de verkeersgroep met betrekking tot het kindcentrum Tarcisius heel boos is op ons. Een aantal burgers heeft daar twee jaar lang geparticipeerd in een werkgroep. Zij hebben daar behoorlijk wat tijd in gestoken, maar zijn nu heel boos. Het zijn redelijke mensen. Zelfs een van onze hoofdambtenaren zit daarbij, die heel rustig is. Die is ook heel boos.

De voorzitter
Denkt u aan uw tijd?

De heer Bertholet, D66
Ik denk dat we daar een behoorlijk tandje in moeten bijzetten. De heer Hazen had het terecht over een wijziging van de cultuur. Ik denk dat dit in onze organisatie hard nodig is. Dat zou ik ook willen vragen aan het college. Daar spreekt men de wens uit dat de gemeente een adaptieve organisatie wordt. Ik kan er allerlei definities van opnoemen die er ook in staan. Ik waag te betwijfelen of we op dit moment een adaptieve organisatiecultuur hebben. Ik denk dat we daar wel hard aan moeten werken. We zitten met de structuur nog midden in een transformatiefase. Ik lees dat het ziekteverzuim nog steeds 7% is. Dat is hartstikke hoog. Landelijk zitten we beneden de 4%. Daar zitten dus ook nog een hele hoop problemen. Ik denk dat we daar echt een aantal tandjes moeten bijzetten.

Dat was wat mij betreft ons verhaal. We hebben natuurlijk geen moties, want we wachten de begroting af met de definitieve cijfers.
Dank u.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Bertholet. Ik ga door naar de PvdA. De heer Verreck.

De heer Verreck, PvdA
Dank u wel, meneer de voorzitter. We hebben de Kadernota ter bespreking voor ons liggen. Toen we haar lazen, vroegen we ons af wat voor een stuk dit nu is. Er staat verschillende keren hetzelfde in. Wij kregen een soort flashback naar de bespreking vorige week van het Centrumbad. Daar stond ook verschillende keren hetzelfde in het stuk. We vroegen ons af of dit het goede stuk is of dat we het verkeerde stuk hebben gekregen, waarin alleen maar herhalingen staan.
Het is namelijk een stuk dat niet uitblinkt in helderheid, maar dat hadden we wel verwacht van dit college. Het is een stuk dat meer vragen oproept dan antwoorden geeft. Ik zal u een aantal vragen stellen.
U constateert in het stuk dat er in 2022 een tekort is van 2,5 miljoen euro. In het hele stuk wordt op geen enkele wijze een oplossing gegeven voor de wijze waarop u dit tekort denkt te gaan oplossen, terwijl wij de verwachting hebben dat u als college op zijn minst wel een aantal oplossingsrichtingen zou geven. U constateert ook in het stuk dat als er een tekort verwacht wordt, u dat moet doorgeven aan de provincie. Ik neem aan dat u dat alvast hebt gedaan.
In het stuk geeft u aan dat de onderwijsinstellingen hebben aangegeven mee te denken over een mogelijke verhuizing naar het centrum van de stad, of zoals de wethouder vorige week aangaf, dicht tegen het centrum aan. Collega Bertholet zei net: ik zie dat niet gebeuren met onder andere Zuyd. U noemt zelf in het stuk Zuyd Hogeschool, open universiteit, middelbaar onderwijs - dan denk ik aan het Vista College - of Grotius Vrije School. We weten ondertussen dat de verhuizing van Grotius Vrije School ongeveer 30 á 40 miljoen euro moet gaan kosten. Wat gaat het de gemeente kosten als de Open Universiteit en misschien wel Zuyd Hogeschool terug naar het centrum komen? Betaalt de gemeente dat of betalen de scholen dat zelf? Ik ben heel benieuwd hoe we dat gaan financieren.
Op pagina 3 spreekt u over een meer coöperatieve aanpak van JENS en StandBy. Kunt u uitleggen wat u daarmee bedoelt? Hebben we het dan in de afgelopen jaren niet goed gedaan? Vandaag kregen wij te lezen dat de gemeente Heerlen een bedrag van 10,3 miljoen euro gaat krijgen uit de landelijke verdeling incidentele middelen jeugdzorg. Dat is een mooie opsteker voor de stad. Kan de wethouder aangeven op welke wijze hij dit bedrag gaat inzetten? Als hij dat niet nu kan, dan wel graag op zo kort mogelijke termijn.
Kunt u duiding geven aan de zin: "Het investeren in Heerlen-Noord zal mogelijk offers vragen van andere gebieden in de stad of andere thema's die wij ook belangrijk vinden." Gaan dan de volgende plannen van het Petervanzutphenzwembad niet door? Wordt het groen op de Molenberg dan niet meer onderhouden? Daar krijg ik graag nog een heldere toelichting op, want we begrijpen het niet. We maken een keuze, zoals de heer Bertholet al aangaf, dat we additionele middelen krijgen voor Heerlen-Noord, en dan gaan we weer bezuinigen op andere gebieden. Daar krijg ik toch graag wat helderheid over en wat richting in.
Wat zijn de effecten van de zin: "als we geen boter bij de vis krijgen met betrekking tot volkshuisvestinginvesteringsfonds". Wat betekent het wat hier staat? Wat krijgen we minder als het niet doorgaat? Wat betekent dit voor de beleidsterreinen? Gaan we dan minder woningen bouwen? Gaan we dan minder dit of dat doen? Wat betekent het wat hier staat?
De Omgevingswet hangt als een soort zwaard van Damocles boven de markt, omdat het namelijk iets heel belangrijks vraagt van deze gemeentelijke organisatie. Er moet namelijk een cultuuromslag komen. Als fractie, daar hebben we het vaak over gehad in het afgelopen jaar, zijn we erg benieuwd hoever we zijn in deze transitie. We hebben nu het geluk of de pech dat die Omgevingswet pas op 1 juli 2022 van kracht wordt, mits deze niet verder wordt uitgesteld. Toch krijg ik graag een kort overzicht van waar we nu staan en wat we nog te doen hebben in de komende tijd.

Afsluitend. Volgens mijn fractie is het belangrijkste onderwerp in deze Kadernota burgerbetrokkenheid en lokale democratie. Een van de instrumenten is het laten zien aan de inwoners van Heerlen wat er nu in die raadzaal gebeurt. Als fractie zijn we er blij mee dat dit nu via de livestream te volgen is. Het aantal kijkers, een kleine 100 per uitzending, blijft nog achter, maar alle begin is moeilijk.
Op pagina 19 moemt u een belangrijk speerpunt, namelijk het genereren van middelen om die burgerparticipatie en lokale democratie vorm te geven. Dat vind ik bijzonder, alsof dat nu het allerbelangrijkste is in die burgerparticipatie. Ik dacht dat in burgerparticipatie het belangrijkste is: hoe betrek ik de burger bij de besluiten die wij in de gemeenteraad nemen? Hoe betrekken wij hen bij het beleid van de gemeente? In het afgelopen jaar heeft de gemeente zich daar niet van haar allerbeste kant laten zien. Wij nemen burgers namelijk niet zo heel erg serieus in deze gemeente. Als voorbeeld noem ik de manier waarop de DNO is verplaatst naar het Gasthuis en de wijze waarop is omgegaan met ideeën voor verkeersplannen rondom het Bekkerveld. Als fractie denken wij dat er nog een wereld te winnen is. Wij willen dus graag vernemen van het college hoever we nu zijn met het betrekken van de burgers bij de lokale democratie. Ik sprak deze week met Barbara Kathmann, oud-wethouder van Rotterdam en huidig Tweede Kamerlid voor de Partij van de Arbeid. Naar aanleiding van het verhaal over burgerparticipatie spraken wij over de stichting Lokaal in Rotterdam. Ik weet niet of deze stichting bij iemand bekend is. Deze stichting is gelieerd aan de raad en ondersteunt de raad van de gemeente Rotterdam bij verschillende projecten op het gebied van democratisering en burgerbetrokkenheid. Het is een instrument van de raad en niet van het college.

De voorzitter
Denkt u ook aan uw tijd, meneer Verreck?

De heer Verreck, PvdA
Mijn laatste twee zinnen. Misschien is dit een hulpmiddel dat wij als raad kunnen gebruiken om de inwoners van Heerlen meer te betrekken bij de lokale democratie. Misschien is het interessant om dit nader te onderzoeken.
Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Verreck. De heer Tijdeman.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman
Dank u wel, voorzitter. Op het moment dat ik mijn bijdrage op papier wilde zetten, bereikte mij het verdrietige bericht over een vriend die in het ziekenhuis ligt wegens een slopende ziekte. Een vriend die hoorde dat hij is uitbehandeld. Een vriend die naar huis gaat, omdat hij de tijd die hem nog is gegund wil doorbrengen met zijn familie en naasten. U zult begrijpen dat ik vandaag reactief aanwezig ben. Ik zal mijn verantwoordelijkheid nemen om voor of tegen moties te stemmen, maar ik heb geen inhoudelijke bijdrage. Dank u.

De voorzitter
Dat is begrijpelijk, meneer Tijdeman. Ik wens u sterkte. Dan ga ik naar de Fractie Diederen. De heer Diederen.

De heer Diederen, Fractie Diederen
Voorzitter. Ik ben op zich heel blij met de Kadernota. Waarom? Sinds 2010 hebben wij kaderbrieven, kadernota's, weet ik hoe ze allemaal heten, plus begrotingen gehad, waar de financiële kommer en kwel vanaf droop. Als ik even gauw tel, hebben we in die 10 jaar misschien wel 30 of 40 miljoen of meer bezuinigd.

We hebben ook gezien - neem het voorbeeld van de Begroting 2020 - dat we ook aan het begin van het begrotingsproces telkens werden geconfronteerd met doemscenario's, zo van: we moeten 20 miljoen bezuinigen, misschien wordt het wel 25 miljoen. In de vorige raadsvergadering heb ik al gezegd dat ik een wat rozige kijk op het leven heb. De roze draad in die dingen bleek dat we fors moesten bezuinigen, maar dat het nooit dat Sodom en Gomorra is geweest als eerst werd voorgeschoteld.
In die zin ben ik dus blij met de Kadernota. In tegenstelling tot anderen, zie ik de financiële toekomst redelijk positief in. We zien een behoorlijke beweging op het gebied van jeugdzorg bij het kabinet, niet alleen het demissionaire, maar ook in alle verkiezingsprogramma's van de partijen die ertoe doen.
Wat me ook positief stemt, is dat ik meen te constateren dat we ondanks al die giga-bezuinigingen die we in de laatste jaren hebben doorgevoerd, heel wat hebben klaargespeeld in deze stad.
Dan kom ik bij het spanningsveld dat altijd in zo'n stuk zit, namelijk je weerstandsvermogen, je algemene reserve, noem maar op. Dat is mooi. Aan de andere kant een huis waar het dak nog van lekt, waar de oudste dochter nog een nieuwe fiets moet krijgen omdat ze naar de middelbare school moet en noem maar op. Dan zeg je toch ook niet: we zetten een emmertje water onder dat lek of het kind gaat maar met de roller - volgens mij heet dat tegenwoordig een step - want het beetje geld wat we hebben, staat zo mooi op de bank. Ik vraag het college dus ook om ook dat spanningsveld op te zoeken van een maximale realisatie van de opdracht die we hebben.
Dat brengt mij bij het volgende. Dat sluit een beetje aan bij wat de heer Peters zegt. Sinds anderhalf jaar ben ik bewust uit mijn - meneer Meyer, het spijt mij dat ik dit moet zeggen - Hoogveldbubbel gestapt. Ik ben regelmatig in contact gekomen met delen van de stad waar je echt droevig van wordt. Alle pleidooien voor Heerlen-Noord hoef ik niet te herhalen. Laten we die kansen in godsnaam pakken.
Als je het dan over zuid en noord hebt. Ik kwam regelmatig op de Molenberg. Dat is een gerenoveerde, gerestaureerde wijk. Ik maak niet mee wat er zich achter die voordeuren afspeelt. Maar dat heeft toch een heel andere uitstraling qua openbare ruimte, staat van het onderhoud en groen dan waar ik in Nieuw-Lotbroek op sommige plekken kwam. Als je daar al in de ellende zit en je stapt de deur uit, dan wordt die ellende alleen nog maar vergroot door de naargeestige sfeer van die omgeving.
Ik heb me er zelf ook schuldig aan gemaakt. Altijd als het om meer geld voor onderhoud ging, dan riepen we met z'n allen als eerste: het centrum, want dat is het visitekaartje. Maar er zei ooit een burgemeester: als je wil dat de inwoners trots zijn op hun stad, moet je zorgen dat ze trots zijn op hun straat en wijk. Daarom pleit ik, in het verlengde van de heer Peters, voor als er meer wordt ingezet op meer en beter onderwijs, begin dan eens daar.
Dan als laatste. Het stuk, maar ook de besluitvorming van de laatste jaren, druipt van het erfgoed. Dat bedoel ik niet zo negatief als het misschien klinkt. Het Thermenmuseum krijgt een nieuw jasje, de kerk op Nieuw Einde, het Mijnmuseum, het Romeins Kwartier. Dat vind ik allemaal prima, maar laten we niet vergeten dat we degenen die aan de wieg hebben gestaan van de Heerlense identiteit, namelijk een vooruitstrevende culturele stad in de top van Nederland, langzaam de nek zijn aan het omdraaien, doordat we al jarenlang geen indexering meer toepassen. Voor een vrijwilligersclubje hoeft dat niet zo desastreus te zijn, maar als je miljoenen aan kosten hebt in de personele sfeer ...

De voorzitter
Ook u zit langzaam aan het einde van uw tijd.

De heer Diederen, Fractie Diederen
Daarom had ik niets voorbereid. Op het moment dat u zegt dat het voorbij is, is het over.

De voorzitter
Ik vraag het iets vriendelijker! Maakt u uw zin af, zou ik zeggen.

De heer Diederen, Fractie Diederen

Ik wil het volgende meegeven aan het college. Dat is met name door de Ouderenpartij in het verleden ook al aangegeven. Kijk eens naar het herstellen van de indexering van de subsidies voor met name de culturele instellingen. Wat mij betreft alleen al voor 2022 en dan kijken we verder.
Ik dank u.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Diederen. Dan komen we hiermee aan het einde van de eerste termijn van de raad bij het behandelen van een Kadernota. Dat hebben we inderdaad al jaren niet gedaan. Laat ik mijn complimenten daarvoor uitspreken. Ik vind dat u dat netjes hebt gedaan in die eerste termijn. We hebben dat keurig gedaan. Ja, we liggen een half uur achter op schema, maar in dat schema zaten geen interrupties. Die doen we natuurlijk wel, want we zijn wel een debat met elkaar aan het voeren. Wat mij betreft lopen we keurig op schema.
Volgens dat schema gaan we nu een half uurtje pauzeren. U kunt een broodje nemen en wat drinken. Wellicht kunt u gezamenlijk wat gaten dichten die u hebt geslagen. Wij trekken ons als college terug om te kijken van welke mooie antwoorden wij u gaan voorzien. Wij gaan dus ons best doen voor het volgende deel. Ik schors de vergadering voor een half uur. We beginnen weer om 20.00 uur.
Ik schors een half uur. Om 20.00 uur gaan we weer beginnen. We zijn geschorst.

Schorsing

De voorzitter
Ik heropen de vergadering. We gaan door met de eerste termijn van het college. Als eerste geef ik het woord aan wethouder Damen.

Wethouder Damen
Dank u wel, voorzitter. Laat ik aan de voorkant twee opmerkingen maken met betrekking tot een aantal stellingen die door een aantal raadsleden zijn gemaakt. Als we kijken naar de zinsnedes met betrekking tot de ambities. Daar werd van gezegd: hebben jullie die ambities dan klaar of zijn jullie niet meer van plan om die ambities door te trekken? Laat ik daar heel duidelijk antwoord op geven. Die ambities staan er wel degelijk nog, maar we maken ons ook sterk om die ambities op een beter peil te brengen. We trekken die ook door richting het vervolg.
Er is een tweede opmerking gemaakt naar aanleiding van de zinsnede: als we gaan voor Heerlen-Noord, heeft dit dan consequenties voor andere programma's? Nee, voorzitter, het heeft geen consequenties. Dus wat dat betreft zouden wij die zinsnede er eigenlijk uit moeten halen. Het heeft geen consequenties voor de andere programma's. Heerlen-Noord is natuurlijk belangrijk, maar de andere programma's zijn net zo belangrijk als Heerlen-Noord. Dus wat dat betreft is die zinsnede niet op een juiste manier in de nota terechtgekomen.

De heer Bertholet, D66 (interruptie)
Dus ook niet voor andere wijken? Is het zo dat het integrale plan Heerlen-Noord helemaal extern door additionele middelen wordt gefinancierd?

Wethouder Damen
Dat is juist.

De heer Bertholet, D66 (interruptie)
Prima.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Mag ik dat kwalificeren als zijnde onzorgvuldig?

Wethouder Damen
Ik laat de kwalificatie helemaal aan u over.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Hoe zou u het kwalificeren?

Wethouder Damen
Zoals ik het zojuist heb verwoord. Wij pakken de zaak op deze wijze aan. Het gaat niet ten koste van andere programma's.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
In mijn termijn heb ik geciteerd wat op pagina 16 staat. De zin begint met: "Het zal mogelijk offers vragen van andere gebieden in de stad of van andere thema's die wij ook belangrijk vinden". Onze fractie heeft kennisgenomen van het stuk. Ik neem aan dat er ambtelijk kennis van is genomen. Ik neem ook aan dat het college er kennis van heeft genomen. Als dit er nu niet toe doet en geen consequenties heeft, waarom is er dan niet op een eerder moment, bijvoorbeeld door het college of de wethouder, gezegd: jongens, wat hier nu staat slaat eigenlijk werkelijk nergens op; haal het eruit. Waarom is dat niet gebeurd en heeft het tot vanavond moeten duren voordat de conclusie is getrokken dat het geen consequenties heeft en dat het er feitelijk uit kan? Wordt het bij deze gewoon uit het stuk dat op een later moment vanavond wordt vastgesteld, gehaald? Wordt die zin gewoon gedelete?

Wethouder Damen
Ik denk dat ik zojuist voldoende heb geantwoord wat het standpunt van het college hierover is.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Meneer de voorzitter, als ik mag?

De voorzitter
De tweede en laatste op dit punt.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Waarom is het college hier dan niet eerder mee gekomen? Meerdere fracties zijn hierover gevallen. Ik kan me voorstellen dat hierover binnen het college discussie is gevoerd. Heeft het college het hier eerder over gehad? Zo ja, wat is toen besloten? Zo nee, waarom heeft men gewacht tot dit moment?

Wethouder Damen
Ik kan geen ander antwoord geven dan dat wij daar zojuist nog een keer heel goed intern naar hebben gekeken. Op dat moment hadden we de consequenties duidelijker voor ogen. Daarom hebben we die opmerking gemaakt.
Voorzitter. Dan ga ik over naar het CDA, wat mijn portefeuille betreft. Het CDA heeft een aantal schriftelijke vragen ingediend, waarvan wij hebben besloten dat wij die schriftelijk zullen beantwoorden. Dan is dat heel duidelijk aangegeven. Wij komen terug op de subsidies.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Een punt van orde. Wanneer en hoe hebben wij kennis kunnen nemen van deze stukken? Ik beschik over papier. Ik weet niet of die stukken inmiddels digitaal zijn toegevoegd. Ik vind het wel apart. We praten hier over iets. Ik weet niet wat de vragen van het CDA zijn en hoe daar verder mee wordt omgegaan. Ik denk wel dat als er vragen worden gesteld, er ook kennis van genomen moet kunnen worden.

De heer Peters, CDA (interruptie)
Ik neem aan dat de vragen en antwoorden naar de hele raad komen, zoals dat gebruikelijk is. Toch?

Wethouder Damen
De heer Peters heeft heel duidelijk in zijn eerste termijn aangegeven dat hij nog een aantal vragen heeft voor het college en deze schriftelijk zal indienen. Vandaar mijn opmerking dat we daar schriftelijk op terugkomen.
Dan kom ik bij mevrouw Géron. Met betrekking tot de hondenbelasting geeft zij aan dat in de Tweede Kamer een motie is aangenomen. Er is echter ook een motie in de Tweede Kamer aangenomen, waarin heel duidelijk wordt aangegeven dat de VNG en de Tweede Kamer onderzoeken op welke wijze er gecompenseerd gaat en kan worden met betrekking tot de financiële situatie bij gemeenten, indien die niet rooskleuriger maar in debetvorm zal zijn. Die motie is op 15 juni in meerderheid door de Tweede Kamer aangenomen. Wij wachten dus het onderzoek van de VNG c.q. het kabinet af in deze en wachten af met welke voorstellen zij komen. Vervolgens kijken we wat dit betekent en welke consequenties dit heeft voor de begroting in de komende jaren.
De heer Van den Berg heeft heel duidelijk geappelleerd op de afspraken die we hebben gemaakt met de provincie en met de raad. Vanuit de WFA is de opmerking gekomen dat we moeten kijken dat we de 2%, zoals is afgesproken binnen de WFA, proberen te halen. Die afspraak hebben wij met deze raad gemaakt.
Dan kom ik bij de heer Bertholet. Hij heeft het duidelijk gehad over het monitoren. Natuurlijk zetten wij het monitoren door, omdat we daar afspraken over hebben gemaakt. In januari 2022 loopt het herstelplan af. We zullen dan duidelijk in gesprek gaan met de provincie om te kijken wat we hebben behaald. Het kan best zijn dat we na 1 januari 2022 een aantal zaken die we nu op de rails hebben gezet in financiële zin doortrekken naar de volgende jaren, als dat een positief resultaat en een positieve insteek kan hebben. Dus wat dat betreft zeggen we niet van tevoren: we zijn 1 januari klaar en we gaan dan niet verder. We hebben duidelijke afspraken gemaakt met de provincie.
De heer Verreck stelde een vraag in het kader van het in het stuk genoemde tekort. Het genoemde tekort was op dat moment het tekort wat voor ons op dat moment, gezien de stukken die we hadden, herkenbaar was. De meicirculaire is wel naar u gestuurd. U hebt daar kennis van genomen. De meicirculaire is niet verwerkt in de Kadernota, omdat de Kadernota eerder klaar was. Als we het geluk hebben dat we in het kader van de septembercirculaire wijzigingen kunnen aanbrengen, dan zullen die ook worden meegenomen. Dus wat dat betreft is het een situatie zoals die op het moment was, voor een aantal zaken die we vanuit het ministerie en Den Haag hebben meegekregen.
De heer Verreck vroeg ook nog naar de Omgevingswetvisie. Die is inderdaad uitgesteld tot 1 juli 2022, maar we hebben als college besloten om het traject waarmee we in januari van start zijn gegaan, door te trekken. Op 1 januari 2022 kunnen we al een gedeelte van de Omgevingswet neerzetten. We hebben de afspraak gemaakt - volgens mij is deze ook bekrachtigd in het presidium - dat er in september een presentatie zal komen vanuit Parkstad, omdat we daar samen met de provincie gezamenlijk mee optrekken naar het Rijk toe. De presentatie wordt gecombineerd met onze lokale situatie, om u mee te nemen waar we op dat moment staan.
Voorzitter. Dat waren mijn opmerkingen naar aanleiding van de financiën.

De voorzitter
Prima. Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Van Zutphen.

Wethouder Van Zutphen
Voorzitter. Ik zal twee punten aanstippen. Op de eerste plaats het centrum. Vanuit diverse hoeken van de raad is gevraagd om door te zetten in het centrum en kwaliteit te leveren in het centrum. In de komende tijd staat wat dat betreft al het nodige ter discussie in deze raad. Op 12 juli hebben we een extra raadscommissie. In de komende maanden gaan we samen met de belanghebbenden en inwoners aan de

gang met het bidbook 2.0. Dat kan zich natuurlijk vertalen in de begroting zoals deze straks in de raad aan de orde komt en die we nu aan het voorbereiden zijn.
Daarbij is natuurlijk ook het gebruik van externe financiering. De heer Van de Berg stipte dit ook aan. De pot van 100 miljoen in Den Haag. Daar spelen we nadrukkelijk op in, in samenhang met Parkstad. Dat hebben we natuurlijk in de afgelopen jaren ook steeds gedaan. We hebben daar een enorme opgave. We hadden dat in het verleden niet kunnen doen zonder steun van de provincie en bijvoorbeeld IBA. We hebben succesvol een beroep gedaan op het Woninginvesteringsfonds, en dat zullen we blijven doen.
Er is ook aangestipt dat we vooral moeten doorgaan met ons sociale beleid in de stad. Ik denk dat dit ook alles te maken heeft met de aanpak Heerlen-Noord. Vandaag heeft het CBS de cijfers bekendgemaakt rond problematische schulden in Nederland. Daarbij stond Heerlen er in die zin slecht op dat wij qua problematische schulden de vijfde gemeente van Nederland zijn. Dat percentage is overigens wel afgenomen. Het was 13,9% en is naar 13% gegaan.
Maar ook binnen Heerlen zijn de verschillen enorm. Er is een wijk in Heerlen waar we boven de 20% zitten met problematische schulden en er is een andere wijk in Heerlen waar we op 4% zitten qua huishoudens met problematische schulden. U weet net zo goed als ik dat de ene wijk in Heerlen-Noord ligt en de andere wijk in Heerlen-Zuid. Ik denk dat de aanpak Heerlen-Noord die we nu gaan doen uitstekend aansluit bij de aanpak van dit soort sociale problematiek.

De heer Sijstermans, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Is de wethouder het met mij eens dat 83% van de problematische schulden ontstaat door de overheid?

Wethouder Van Zutphen
Dat kan ik zo echt niet zeggen. U doet nu een bewering. Deze zou best kunnen kloppen, maar daar kan ik nu niet direct ja of nee op antwoorden. We zien natuurlijk ook dat de verschillen binnen Nederland erg groot zijn. In Rotterdam is het 15% en de aan de andere kant heeft in Rozendaal, de villagemeente bij Arnhem, maar 1,3% van de huishoudens problematische schulden. Er zijn dus wel tegenstellingen in het land.

De heer Sijstermans, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik wil aan de wethouder meegeven dat hier onderzoeken naar zijn gedaan. Het blijkt dat 83% van alle schulden ontstaat door de overheid, en dan wordt uitbesteed richting incassobureaus en deurwaarders, waardoor de schulden altijd hoger worden. Hij kan daar zelf even naar informeren. Dan zal hij zien dat het waarheid is wat ik hier zeg.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Ik heb de volgende vraag aan de wethouder. Kunnen wij in september een raadsinformatiebrief krijgen om te zien wat de invloed is van het gemeentelijke gedrag met betrekking tot problematische schulden en of wij daar invloed op kunnen hebben met betrekking tot de gemeentelijke belastingen, zodat wij dat stuk, zoals de heer Sijstermans beweert, kunnen verlichten voor die mensen? Ik ben heel benieuwd hoe groot de rol is van de gemeente bij problematische schulden. Kunnen wij vandaaruit iets doen om het te verlichten?

Wethouder Van Zutphen
Als ik de vragen van u beiden combineer, dan lijkt het mij prima om daar naar de raad op terug te komen. Welke rol speelt de overheid daarbij? De overheid is natuurlijk meer dan de gemeente. Welke rol speelt de gemeente daarbij, wat kunnen wij daaraan doen en wat doen we al? Dat is natuurlijk ook het nodige.
De Partij Hoensbroeks Belang signaleert dat er problemen zijn met verenigingen die onvoldoende terecht zouden kunnen in het Trefcentrum en in de nieuwe BMV. Als u dat signaleert, dan willen we serieus kijken naar wat daar de problematiek is. Wij zullen u dan nader informeren over wat daar aan de hand is en welke oplossingen mogelijk zijn.

Dan de motie van het CDA en de SP over de gehandicaptenparkeerkaart. Die motie willen we graag omarmen, omdat we als gemeente en uw raad al eerder hebben besloten om keuringen voor een gehandicaptenparkeerkaart zoveel mogelijk te voorkomen. Een keuring kost € 360. Of de gemeente het betaalt of de aanvrager, het is hoe dan ook € 360. Een keuring is ook belastend voor de mensen die deze keuring moeten ondergaan. Dat heeft erin geresulteerd dat dit jaar precies één keuring voor een gehandicaptenparkeerkaart is verricht. Dus uitvoering van deze motie ... Er volgt natuurlijk nog een deel van het jaar. Dat zal gaan over twee of drie keuringen. Ik denk dat de raad zich op de eerste plaats een pluim op zijn hoed kan steken, omdat de raad heeft gezegd: zo weinig mogelijk keuringen. Bij de begroting komen we graag terug op de wijze waarop die paar keuringen die nog worden verricht, worden betaald.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Het is fijn dat de wethouder deze motie wil omarmen. Ik wil de wethouder het volgende meegeven in zijn denkkader. Daar heb ik het net ook over gehad met mevrouw Hendriks. Als je de basiskosten met 1 euro verhoogt, dan heb je voldoende geld om ook de kosten van eventuele keuringen af te dekken. Dan zijn de lasten voor iedereen even groot. Dan hoef je niet te zeggen: ik betaal hem voor jou wel en voor jou niet. Je maakt hem dan voor iedereen even zwaar.

Wethouder Van Zutphen
Dat was natuurlijk de situatie die we in het verleden hadden. Toen zat het bedrag van de keuring in het totaalbedrag dat mensen moesten betalen. De raad heeft toen gezegd: we splitsen dat uit. Het basisbedrag is voor iedereen. Alleen als een keuring echt nodig is en je boven de 110% zit, dan betaal je € 360. De motie signaleert: stel dat je op 111% zit, dan moet je ineens wel de volle € 360 betalen. Het lijkt me dat deze bedragen van zodanige orde zijn dat we dat kunnen oplossen.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Volgens mij hebt u mij niet goed begrepen. Ik stel voor om het basisbedrag met 1 euro te verhogen, waardoor iedereen € 111 of €112 betaalt. Dan heb je voldoende kapitaal achter de hand om eventueel de 1% of 2% aan keuringen die je per jaar laat uitvoeren van dat stukje te betalen. Dan hoef je niet ergens anders geld vandaan te halen, maar dan heb je de kosten wel keurig verdeeld over iedereen die een aanvraag doet. Dan heb je niet alleen maar die groep wel en die groep niet vrijgesteld, maar dan heb je de kosten voor iedereen gelijk gemaakt.

De voorzitter
Meneer Verreck, dit was uw tweede interruptie op dit onderwerp. De interruptie leek eigenlijk een beetje op een debat, maar ik sta het toe hoor.

Wethouder Van Zutphen
Volgens mij zou een dergelijke oplossing tegemoetkomen aan de uitvoering van de motie. Wij zullen daar voor het begrotingsdebat op terugkomen.
Wat mij betreft is er nog één te beantwoorden vraag, namelijk die van de heer Verreck. Waar denk je aan bij meer coöperatie in de zorg? Wij denken dan bijvoorbeeld heel concreet aan beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Mevrouw Hendriks-Berg, SP (interruptie)
Ik heb een interruptie met betrekking tot de motie over de keuring voor de parkeerkaart. Ik begrijp de manier die de heer Verreck noemt. Het gaat erom dat wij hier een eerlijke verdeling in willen, net zoals we ook eerlijke belastingen willen. We willen kijken of dit kostenneutraal kan. De sterkste schouders moeten iets meer dragen. Ik denk dat er binnen het college genoeg kennis zit om te kijken hoe dat het beste kan worden gedaan. Ik heb begrepen dat u dat ook aangaf.

Wethouder Van Zutphen
Ja. Binnen het college, maar vooral met steun van de ambtenaren, zit heel veel kennis en veel sociaal gevoel.
Bij meer samenwerking in de zorg denken we bijvoorbeeld heel concreet aan de doorontwikkeling van beschermd wonen. Daar komen we later dit jaar bij de raad op terug.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Ik houd het even kort. Gaat de wethouder over Jeugd de vraag beantwoorden over hoe we meer coproductief gaan samenwerken met JENS? Er was in de tekst een duidelijke relatie gelegd tussen STAND-BY! en JENS, waardoor ik dacht dat we meer gaan samenwerken met STAND-BY! en JENS. De tekst wekt die indruk. Daar was ik vooral benieuwd naar. Ik snap uw verhaal heel goed over hoe we beschermd wonen beter en efficiënter gaan doorvoeren, maar ik was vooral benieuwd naar de coöperatieve samenwerking van JENS en STAND-BY!. Als ik de zin die in de tekst staat zo lees, dan lijkt het dat te zijn. Daar komt ook mijn vraag vandaan.

Wethouder Van Zutphen
Het zou over beide kunnen gaan. Zoals u weet is er in september een extra commissievergadering, waarin STAND-BY! de resultaten, zowel inhoudelijk als financieel, zal presenteren. Dat is natuurlijk ook de plek om samenwerking tussen JENS en STAND-BY! verder te bespreken. Maar we houden daar niet mee op. Het is niet zo dat we JENS en STAND-BY! hebben en dat is het dan. We willen die inhoudelijk buitengewoon succesvolle aanpak, die ook nog eens financieel buitengewoon aantrekkelijk is, graag uitbreiden.

De voorzitter
Dank u wel, wethouder Van Zutphen. Dan geef ik het woord aan wethouder Clemens.

Wethouder Clemens
Ik begin met de vragen van de SP over onder meer Kansrijk van start - dit is de preventieve aanpak voor het jongste kind - en de kindertandarts. Zoals eerder aangegeven, liepen en lopen we met Kansrijk van start voorop. We zijn steeds op zoek naar nieuwe manieren om jonge ouders in onze stad nog beter te ondersteunen en hun kinderen veilig en gezond te laten opgroeien. Een aantal voorbeelden die in de afgelopen tijd voorbij zijn gekomen, zijn bijvoorbeeld de flexibele kraamzorg voor kwetsbare gezinnen en de Centering Pregnancy-aanpak. Dat heet nu eenmaal zo; dat heb ik niet verzonnen. Het is wel een heel goede aanpak waarbij heel veel aandacht is voor het gezin en voor de totale omgeving van het gezin. Daarnaast gaan we ook aan de slag met pre- en anticonceptiezorg. Dat starten we in Heerlen-Noord, maar dat gaan we in de hele stad doen. We hebben meer aandacht voor tienermoeders. Er komen meer sjpruutcafé's en er komen ook ruimere openingstijden voor die cafés. Er komt meer aandacht voor jonge vaders. Er komen leefstijlinterventies die gaan over gezond eten en bewegen. We zijn ook bezig met de voorbereiding - dat is heel erg leuk - van een babyspullenruilwinkel. Ouders die hun babyspulletjes niet meer nodig hebben, kunnen ruilen met andere ouders of kunnen geven aan andere ouders. Over betrokkenheid van mensen in de buurten gesproken. Op deze manier kunnen we ouders elkaar laten helpen. Dit alles gebeurt dus in steeds meer buurten met steeds meer mensen en ook steeds vaker.
Wat betreft de kindertandarts en alles wat daarbij hoort, hadden we nog twee actiepunten te gaan.
De eerste is de start van de mondzorgcoaches, waarbij ook aandacht is voor mondzorg in de JGZ, dus op de consultatiebureaus. Vanwege corona is dit helaas opgehouden. Op de consultatiebureaus waren heel strenge regels voor wat er wel en niet kon. Die extra beweging van de kamer van het reguliere consult naar een kamertje met de mondzorgcoach was even ongewenst. Deze zomer gaan we daar wel mee starten. Die mondzorgcoaches zijn er dus straks.
De kindertandarts is echt pionieren. We bereiden dat op een manier voor zoals dat nog nergens anders gebeurt. Daar blijkt vooral dat goede wil niet zozeer een probleem is, want de zorgverzekeraar wil, de tandartsen willen, de scholen willen, de gemeente wil. We nemen nog vooral een aantal administratieve

hobbels. Daar helpt het enorme dat we bijvoorbeeld in het kader van Heerlen-Noord met het Rijk aan tafel zitten en samen kunnen kijken hoe we die hobbels kunnen overwinnen en of we bijvoorbeeld uitzonderingen kunnen krijgen, zodat die belangrijke kindertandarts komend jaar van start kan gaan. Want dat beogen we.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Wethouder Clemens heeft het over het nemen van bepaalde hobbels. Kan hij deze wat nader duiden? Zou dat bijvoorbeeld in het kader van de Wet op privacy kunnen zijn? Moeten we aan die kant denken of zit ik dan volledig fout?

Wethouder Clemens
Nee, u denkt dan in de goede richting. Het gaat bijvoorbeeld over het uitwisselen van BSN-nummers. Als u bij uw huisarts komt, dan mag uw huisarts niet zomaar uw BSN-nummer aan iemand anders doorgeven. Dat werkt voor tandartsen net zo. We moeten dus een systeem verzinnen, waardoor mensen wel toestemming geven om die gegevens uit te wisselen. Dat soort dingen zijn we nu aan het oplossen. Dat gaan we op een heel nette manier doen, zodat de kindertandarts, als deze eenmaal aan de slag gaat, ook aan de slag kan blijven.
De heer Peters vroeg nog specifiek naar de manieren waarop we verenigingen in de stad ondersteunen. Om te beginnen wil ik verwijzen naar de memo die hij van collega De Beer heeft gehad op 3 maart 2021. Daar kwam een aantal heel concrete dingen in naar voren die we in de afgelopen jaren al hebben gedaan voor verenigingen. Hierbij kan worden gedacht aan het fiscaal voordeel rondom de sportaccommodatie dat ten gunste van de verenigingen is gekomen, de extra subsidies rondom sportaccommodaties, het feit dat we tonnen hebben geïnvesteerd in het up-to-date maken van de scoutingaccommodaties en het feit dat diverse sportverenigingen vanaf dit jaar minder gebruikersbelasting betalen. Daar komt nog bij dat we in onze eigen accommodaties speciale tarieven hanteren voor verenigingen. Verenigingen betalen dus het laagste tarief dat je in die accommodaties kunt betalen. Daar komt het volgende nog bovenop. Ondanks dat bij navraag bij verenigingen bleek dat de directe impact van corona op de financiële huishouding van verenigingen minimaal was, hebben we de verenigingen toch ruimhartig ondersteund. Heel veel verenigingen hebben daar op een goede manier gebruik van gemaakt door juist wat extra's te doen voor hun leden en door wat extra's te doen om aandacht voor hun belangrijke werk te vragen.
Daar komt nog bij dat we afgelopen jaar daar waar wel directe impact was, bijvoorbeeld bij huurkosten voor sportaccommodaties, hebben kwijtgescholden. Bij elkaar opgeteld betekent dit toch weer € 250.000 extra voor verenigingen dit jaar.

De heer Peters, CDA (interruptie)
Even heel kort. In het coalitieakkoord van 2018 werden duidelijk hogere waarderingssubsidies genoemd. Ik hoor de wethouder opnieuw over de maatregelen op het terrein van corona. Het is zeker goed wat de gemeente op dat punt heeft gedaan, maar hoe staat het concreet met die hogere waarderingssubsidies?

Wethouder Clemens
In de afgelopen periode hebben we voor zowel sport- als cultuurverenigingen de subsidies per jeugdlid verhoogd en de subsidies per bijvoorbeeld mindervalide leden. We hebben de subsidies dus verhoogd voor een aantal specifieke groepen. Per saldo betekent dit dat een groot deel van de verenigingen nu een hogere waarderingssubsidie heeft. Verder heb ik aangegeven dat we ook, daar waar we kunnen, de lasten voor verenigingen hebben verlaagd. We hebben bijvoorbeeld de huur verlaagd. Dit is vaak een enorme post voor verenigingen.

De heer Peters, CDA (interruptie)
Voor de jeugdleden is het verhoogd, maar per saldo is de volledige pot met waarderingssubsidie niet omhooggegaan, bijvoorbeeld voor de amateurkunstverenigingen, fanfares enzovoorts. In principe is het

gewoon hetzelfde geworden. Het is alleen een andere verdeling. Is de wethouder het met mij eens dat het ook belangrijk is ... Hogere waarderingssubsidies, natuurlijk kun je het op die manier uitleggen, maar het gaat erom dat verenigingen bij elkaar meer gaan krijgen. Daar gaat het toch om, voorzitter?

Wethouder Clemens
Dat ben ik met de heer Peters eens. De subsidies die de verenigingen hebben gekregen, zijn hoger dan in het verleden. De lasten die verenigingen aan ons betalen, zijn lager dan in het verleden. Volgens mij snijdt het mes dan aan twee kanten voor die verenigingen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Als je daarbij niet uitsluit dat het aantal leden van verenigingen niet is toegenomen en het zelfs zo kan zijn dat er verenigingen gestopt zijn. Als je aan de onderkant aan de kosten snijdt en aan de bovenkant wat meer geeft, terwijl het budget hetzelfde blijft, dan kan het niet anders dan de inkomsten per lid en per vereniging zijn gestegen. Misschien is het mogelijk om gewoon een kort staatje aan te leveren van wat er is gebeurd in onze stad. Hoeveel leden waren er vorig jaar en dit jaar? Wat zijn de ontwikkelingen? Wie is er gestopt? Ik denk dat dit heel inzichtelijk kan worden gemaakt voor eenieder. Is het mogelijk om dat voor de beschouwingen aan te leveren?

Wethouder Clemens
Jazeker, voorzitter. Dat gaan we doen. Specifiek voor de culturele verenigingen komt daar het volgende nog bij. We hebben eerder al aangekondigd dat er een nieuwe culturele agenda aan komt. Daarin hebben we een aantal dingen al met elkaar afgesproken. Er gaat bijvoorbeeld aandacht voor carnaval in komen, maar er komt ook meer aandacht voor verenigingen. Juist daarom voeren we op dit moment met verenigingen in de hele stad gesprekken. De enige vraag die wij stellen, is: hoe kunnen wij jullie helpen? Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat er meer jonge aanwas komt bij die verenigingen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat je stabiel kunt blijven? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat je bijvoorbeeld je eigen inkomsten kunt vergroten?
Ik kan u wel alvast zeggen dat we daar zelden het antwoord krijgen: geef ons meer subsidie. Er komen heel andere antwoorden. Het antwoord van muziekverenigingen is bijvoorbeeld: help ons om de muziekopleidingen voor jongeren te verstevigen. Dat zijn ook dingen waar we met verenigingen over spreken. In de Culturele Agenda gaan we natuurlijk verslag doen van het totaal van die gesprekken. U zult daar ook in zien dat wij daarin straks keuzes maken die de verenigingen echt gaan helpen.
De heer Bertholet en de heer Verreck hadden het over het onderwijs naar de binnenstad. De heer Bertholet stelde de vraag: is het eigenlijk nog wel wenselijk en moet het nog hoog op ons lijstje staan? Het antwoord van dit college is volmondig: ja, wij vinden nog steeds dat het wenselijk is voor de dynamiek in de binnenstad, voor het verbinden van studenten en personeel van die instellingen aan onze stad, voor het ondersteunen van de ondernemers in de binnenstad en om gezellige en leuke reuring in de stad te krijgen. Al die jonge mensen en dynamische personeelsleden - dat zijn ze natuurlijk - willen wij graag in onze binnenstad hebben. Het college heeft dit dus nog steeds heel hoog op zijn lijstje staan. Ik gaf laatst al aan dat we heel positieve gesprekken voeren met Zuyd en de OU. Dat gaat heel goed. We hebben ook afspraken gemaakt aangaande het voortgezet onderwijs. Ook daar zijn we enthousiast over de reuring die dit brengt. Het onderwijs is met name enthousiast over het feit dat zij zich in de binnenstad kunnen vestigen. U verwees specifiek naar didactiek. Voor Grotius en de Vrije School is het bijvoorbeeld zo dat zij zich heel graag in de binnenstad willen vestigen, nabij de culturele instellingen en het openbaar vervoer. Met andere woorden, het is een inhoudelijke afweging van het onderwijs, waar wij heel graag aan meewerken.
De heer Verreck had het nog over de 40 of 50 miljoen euro die genoemd wordt in het IHP. Het is daarbij wel van belang dat u zich realiseert dat we het over het totale pakket hebben. We hebben het dus niet over 40 of 50 miljoen voor een school naar de binnenstad, nee, daarvoor bouwen we bijvoorbeeld ook een nieuw Herle College. Het is wel goed om u te realiseren dat het IHP een totaalpakket is voor onderwijs in de hele stad.

De heer Verreck had ook nog een vraag over de incidentele middelen jeugd.

De voorzitter
De heer Verreck stelt al een vraag voor het antwoord komt. Gaat uw gang.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Nee, ik dacht even na over het antwoord van de wethouder. Ik heb niet de indruk willen wekken dat het bedrag alleen voor Grotius en de Vrije School was. Het bedrag was veel meer een opsomming van getallen. Dat was de opmaat naar een vraag waar u nu geen antwoord op geeft. Ik kan de vraag opnieuw stellen of ik kan de vraag in de tweede termijn opnieuw stellen. Zegt u maar wat u wilt.

De voorzitter
Stelt u hem nu maar.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
De verplaatsing van de OU en Zuyd kost geld. Ik heb gevraagd: wie gaat dat betalen? Betalen de OU en Zuyd dat zelf of staan wij daarvoor aan de lat?

Wethouder Clemens
Daar ligt natuurlijk wel een belangrijk verschil. Als het gaat om primair en voortgezet onderwijs staan wij per definitie aan de lat. Dat is onze wettelijke verantwoordelijkheid. Dat geldt niet voor mbo, hbo of universitair onderwijs. Met andere woorden, daar staan die instellingen primair zelf aan de lat. Wij komen elkaar tegen, bijvoorbeeld daar waar het gaat om het toevoegen van dynamiek in de binnenstad. Dat zijn gesprekken die we met elkaar kunnen voeren.
Een andere vraag van de heer Verreck ging over de incidentele middelen Jeugd. Hij heeft de Rijkstukken goed doorgenomen. We hebben afgelopen week inderdaad een brief gekregen - sterker nog, dat was gisteren als ik me niet vergis - waarin een indicatie van extra jeugdmiddelen voor de gemeente voor het jaar 2022 wordt genoemd. Dan hebben we het dus over een incidentele bijdrage. Die staat voor de gemeente Heerlen momenteel op 10,4 miljoen. Dat is incidenteel en indicatief. We weten dus pas bij de septembercirculaire of het definitief dat bedrag wordt. Dat betekent ook dat we terughoudend moeten zijn met het inzetten van dat bedrag, want het kan dus nog gaan verschuiven. Plus dat we hiermee natuurlijk slechts ten dele zijn geholpen. Dat is ten dele vanwege de hoogte van het bedrag. Het is nog steeds zo dat de gemeente Heerlen zo'n 15 miljoen euro per jaar aan eigen middelen toelegt op het Rijksbudget. Met andere woorden, we hebben dat geld ook gewoon keihard nodig. Plus het is nog geen structurele oplossing voor de tekorten op Jeugd. Pas als die er is, kunnen we dit definitief gaan bestemmen in de begroting. Dan kunnen we ook zeggen: nu komen we in de buurt van wat het Rijk al lang had moeten doen op dit punt.
De heer Diederen vroeg aandacht voor aantal dragende partijen in onze stad op het vlak van cultuur, met name voor het feit dat hun subsidies in de afgelopen jaren niet zijn geïndexeerd, waar ze wel belangrijke taken vervullen. Denk hierbij aan cultuureducatie, de bibliotheek, de muziek, noem maar op. Dat is wel een punt dat oren heeft gevonden bij dit college. Dat is niet in de laatste plaats omdat we natuurlijk gebouwen verhuren aan deze partijen. Daar indexeren we de huren wel. Dat betekent dus ook dat ze er per saldo niet op vooruitgaan. Per saldo wordt het steeds ingewikkelder. Dat hebben we gezien. Juist omdat we het zo belangrijk vinden dat zij deze dragende rol spelen in onze stad, bekijken we op welke manier we toekunnen naar een indexatie. Daar staan we dus welwillend in, maar dan moeten we er wel voor zorgen dat het straks allemaal past in de begroting.

De heer Bertholet, D66 (interruptie)
Ik kom nog even terug op die 10,4 miljoen. Dat klinkt als muziek in mijn oren. Dat is dus een eenmalige meevaller die uit de lucht komt vallen. Dit staat los van die 612 miljoen die is toegezegd, waar ook een

deel van via de septembercirculaire verdeeld gaat worden. Die komt er weliswaar eenmalig, maar desalniettemin bij.

Wethouder Clemens
Ja, het is eenmalig. Nogmaals, dit is een indicatie. In september weten we het definitief.

De heer Bertholet, D66 (interruptie)
10,4 is toch een aardig bedrag.

Wethouder Clemens
Ja, dat is een aardig bedrag. Maar nogmaals, het is niet structureel. Dat is wel belangrijk, want dat hebben we wel nodig.

De heer Diederen, Fractie Diederen (interruptie)
Ik wil het volgende vragen aan de wethouder. Mijn rozigheid in mijn eerste bijdrage kwam met name doordat dit met grote waarschijnlijkheid niet eenmalig is. Waar komt dat bedrag namelijk vandaan? Er is een arbitragecommissie geweest van het kabinet met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Daar is uit gekomen: volgend jaar 1,9 miljard. De getallen voor de volgende jaren zijn daar ook in aangegeven. Het huidige kabinet heeft vanwege zijn demissionaire status gezegd: volgend jaar geven we al 1,6. De bedragen die daarna worden genoemd, zijn voor het volgende kabinet. In die zin is het meer dan super eenmalig. U mag ervan uitgaan dat er substantiële bijdragen blijven komen, los van of dat in die orde van grootte is. Bent u daar blij mee?

Wethouder Clemens
Ik zou de eerste bestuurder zijn die niet blij zou zijn met 10 miljoen! Natuurlijk is dat goed nieuws. Ik zeg daarbij echter ook dat het logisch was dat het Rijk in de afgelopen jaren voldoende geld ter beschikking stelde voor jeugdhulp. Dat heeft het Rijk niet gedaan. Is er vertrouwen en zijn we hierdoor optimistisch? Ja. Kunnen we al de polonaise gaan lopen? Dat zou ik nog niet doen. We hopen heel erg dat het komende kabinet hier een knoop over gaat doorhakken en dat die in de lijn ligt van wat hier gebeurt.
Tot slot. De heer Daamen verwees naar de aanpak kamerverhuur. Hij zei: betrek daar ook de omgeving bij. Ik denk dat dit een heel terechte oproep is. Daar waar kamerverhuurpanden overlast veroorzaken, heeft ook de hele buurt last van. Het is onze visie dat je ook het werken aan een oplossing met de buurt moet doen. We hebben het eerder al gehad over instrumenten die we gaan inzetten om slechte kamerverhuur aan te pakken. Denk aan het keurmerk en de vergunningplicht voor kamerverhuur. Dat zijn vergaande maatregelen die zelden worden toegepast. Ik heb al eerder gezegd, ik denk dat de leefbaarheidsituatie op een aantal plekken in onze stad daar echt om vraagt. We kiezen daar dus heel bewust voor.
Ik wil ook het volgende bruggetje slaan. De heer Verreck noemde het volkshuisvestingsfonds. Wat ons betreft gaat dat ook een belangrijke rol spelen als het gaat om leefbaarheid. Waar we graag naartoe willen, is dat we in beginsel in Heerlen-Noord en vandaaruit op meer plekken in de stad willen gaan werken aan kwaliteit. Niet alleen aan kwaliteit in de openbare ruimte, maar ook het helpen van mensen om de kwaliteit van hun eigen woning te vergroten. We willen daar werken aan vergroening, want dat is ontzettend belangrijk voor een goede en duurzame leefomgeving. We willen mensen ook helpen op het vlak van lastenverlichting, bijvoorbeeld door duurzaamheidsmaatregelen waardoor de energielasten voor mensen worden verlaagd.

De heer Aarts, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
De wethouder ging wat snel over van kamerverhuur naar het volgende punt. Ik ben blij met uw toezegging over wat u allemaal wilt doen rond kamerverhuur. Wat ik u niet heb horen vertellen - volgens mij is dat

minstens zo belangrijk - is het handhaven van de regels die we instellen. Ik denk dat daar het succes volledig mee wordt gegarandeerd. Bent u dat met mij eens?

Wethouder Clemens
Ja, ik ben het daar volledig mee eens. Als we het hebben over knelpunten, zal het u ook niet verbazen dat het handhaven van regels die we heel belangrijk vinden voor de leefbaarheid en de buurten, heel belangrijk is.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Ik ben blij met de door de wethouder gesproken zinnen over het Volkshuisvestingsfonds. Mijn vraag ging niet over de zinnen van de wethouder, maar mijn vraag ging over het volgende. Het gaat over boter bij de vis. Wat doen we als we geen vis krijgen en geen boter krijgen? Het zal over substantieel geld gaan. Het zal niet over € 100.000 gaan, maar het zal over veel geld gaan. Wat doen we als stad als we dat geld niet krijgen? U zegt dat we die 10 miljoen krijgen. Ik denk dat we tussen de 9 en 11 miljoen krijgen vanuit dat bedrag voor Jeugdzorg. Dit bedrag is echter veel onzekerder, omdat we nog in een aanvraagfase zitten en dat soort zaken. De vraag is vooral gericht op: wat gaan we doen als we het geld niet krijgen?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Het onderwerp kamerverhuur. De wethouder heeft het onder andere over vergunningsplicht voor kamerverhuur. Het feit wil dat al vele jaren kamerverhuurders deels over gemeentelijke vergunningen beschikken en anderen niet. Wellicht is het goed om op korte termijn te duiden waarom dit niet voor iedereen geldt of gold. Is dat te zijner tijd losgelaten? Is ergens een knip gemaakt, waardoor later dingen fout zijn gegaan? Ik had dat graag duidelijk inzichtelijk. Na de melding in de media, een week of twee geleden, meldden zich een aantal bonafide verhuurders die zeiden: "Wij beschikken al jaren over vergunningen, wij doen het goed, wij houden ons aan de wet, wij werken prima samen met de gemeente. Waarom geldt die vergunning niet voor iedereen? Waarom zijn wij wel goed bezig en mogen anderen dat onder andere omstandigheden ook van de gemeente? Waarom treedt de gemeente niet op?" Ik hoop dat u op korte termijn inzichtelijk kunt maken wat daar is misgegaan.

Wethouder Clemens
Ik begin met dat laatste. De vergunning waar ik het hier over heb, is een nieuwe vergunningsplicht. Dat betekent een vergunning voor het exploiteren van verhuur van kamers. Deze vergunning moet worden verleend en kan worden ingetrokken als niet aan de voorwaarden wordt voldaan. Dat betekent ook dat we enerzijds daar steviger gaan worden. We hebben niet voor niets ook gezegd dat we daar met het keurmerk gaan werken. Dat doen we op verzoek van een aantal goede verhuurders. Zij zeiden namelijk tegen ons: kunnen wij ergens laten zien dat wij het goed doen? Dat is waar het keurmerk om draait.
Het mes gaat in die zin aan twee kanten snijden. Aan de ene kant gaan we harder zijn voor wie er een zootje van maakt, voor wie de leefbaarheid in onze buurten in gevaar brengt. Verder gaan we het goede gedrag onderstrepen van mensen die het goed doen.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Recentelijk is natuurlijk een plan van aanpak gekomen als het gaat over kamerverhuur. Volgens mij is daar niet echt een tijdspad in afgesproken, behalve het tijdspad dat u in het voorjaar met een plan van aanpak zal komen. Ik proef dat het echt leeft. Misschien is het goed om op tijd te communiceren wanneer dat tot uitvoering gaat komen. Dan kunnen we ons daar denk ik op richten.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Dan rest natuurlijk de volgende vraag. Als je gaat handhaven, optreden en in het ergste geval panden gaat sluiten, wat doe je dan met de bewoners? Daar ben ik erg benieuwd naar, want die mensen wonen niet

voor niets op een bepaalde locatie en willen niet onder een brug of in de goot terechtkomen. We zijn dus wel benieuwd naar het vervolgtraject.

Wethouder Clemens
In antwoord op de heer Van den Berg: ja, wij gaan u dat doen toekomen. De opmerking van de heer Leers is heel terecht. Dat is precies waarom je niet alleen maar moet zeggen: we gaan slechte kamerverhuur aanpakken en goede kamerverhuurders in het zonnetje zetten. Je moet ook samen met verantwoordelijke verhuurders in onze stad, bijvoorbeeld woningcorporaties, kijken dat we voldoende woningaanbod hebben in allerlei segmenten. Dat is de reden waarom we nu al met die corporaties aan tafel zitten, waarom we daar zaken over opnemen in de prestatieafspraken en waarom we zeggen dat de leefbaarheid, niet alleen in Heerlen-Noord maar in de hele stad, als een gezamenlijke verantwoordelijkheid voelt en als een van de hoogste prioriteiten.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter!

De voorzitter
Als het over hetzelfde onderwerp gaat, is het uw derde interruptie. Dat doe ik liever niet.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Het gaat over hetzelfde, maar ik kan het heel kort houden. Als dat traject wordt ingezet, hoe gaan we dan situaties zoals onlangs op de Ruys de Beerenbroucklaan voorkomen? Hoe gaan we ervoor zorgen dat de buurten niet in opstand komen?

Wethouder Clemens
Volgens mij gaat deze hele aanpak nu juist over het tegengaan van overlast. Ik zou niet weten waarom een buurt daartegen in opstand zou komen. Dit gaat juist over het verbeteren van een leefomgeving in de buurt.
Tot slot. De heer Verreck vroeg wat er gebeurt als het Volkshuisvestingsfonds niet wordt toegekend. Op het moment dat we dat wel kunnen doen op die schaal, gaan we op een flinke schaal aan de slag met kwaliteit, gaan we vergroenen, gaan we ervoor zorgen dat de betaalbaarheid toeneemt. Op het moment dat deze niet wordt toegekend, gaan we ook met kwaliteit, vergroening en betaalbaarheid aan de slag, maar dat zal dan alleen natuurlijk wel een iets minder grote schaal kennen. Dat is de consequentie. Het is niet voor niets dat we met zo'n Volkshuisvestingsfonds aan de slag willen gaan.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Ik hoor de wethouder spreken over vergroening en dat dit misschien afhankelijk is van het Volkshuisvestingsfonds. Dat hoop ik toch niet. Ik hoop dat in de begroting plek wordt gemaakt voor het vergroenen van de stad.
Dan over het woningbestand. Hebben we duidelijk in beeld wat er moet komen en wat we willen? Is daar onderzoek naar gedaan? Staat dat vast? Dat is de vraag.

Wethouder Clemens
We hebben een zeer globaal beeld van bijvoorbeeld de energielabels van woningen. Het zal u niet verbazen dat dit op veel plekken niet al te best is. De corporaties hebben dus een hoop te doen. Met betrekking tot de particuliere voorraad hebben we met name in sommige buurten nog heel veel werk te doen. Daarom zeg ik ook: wel of geen Volkshuisvestingsfonds, wij gaan zorgen voor kwaliteit, vergroening en betaalbaarheid. Dat is echt de kern en dat blijft de kern. Die drie hangen dus met elkaar samen. Je kan zeggen: we gaan een woning opknappen, maar we laten de openbare ruimte over aan haar lot. Dat is dweilen met de kraan open. Die integraliteit is dus echt van groot belang.

De voorzitter
Dank u wel, wethouder Clemens. Ik geef het woord aan wethouder Keulen. Ik zie achter me dat ik af en toe voor verrassingen zorg.

Wethouder Keulen
Dank u wel, voorzitter. Het was inderdaad een verrassing. Ik heb een aantal vragen gekregen over burgerbetrokkenheid en dienstverlening. Dat komt eigenlijk bij heel veel partijen naar voren. Dit is inderdaad een heel belangrijk thema voor ons allemaal. Voor het college, de raad, de ambtelijke organisatie en natuurlijk ook voor onze inwoners. Zij merken dit direct en maken zo ook kennis met ons als gemeente. Op deze manier kunnen we ook de goede samenwerking met onze inwoners versterken.
Tenslotte - dat wil ik hier ook nog even zeggen - zijn wij allemaal zelf ook inwoner van deze stad. Wij wonen allemaal in een buurt en in een straat. Wij willen ons daar allemaal heel prettig in voelen. We willen allemaal serieus worden genomen. Wij als stadsbestuur hechten er echt aan om een goede relatie met onze inwoners te hebben. Dat staat buiten kijf.
Burgerbetrokkenheid betekent ook dat je niet altijd iedereen zijn of haar zin kunt geven. Je bent wel open en transparant over het proces, je neemt elkaar serieus en je wekt zeker geen valse verwachtingen. Er dient goed te worden geluisterd.

De voorzitter
Wethouder Leers. Sorry. De heer Leers, bij interruptie.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik zal nog eens wat vaker voor u zingen, dan maak je hier razendsnel carrière!

De voorzitter
Meneer Leers, ik heb de hele raad horen zingen. Gaat uw gang. Maar we zijn wel weer allemaal wakker, dat is goed!

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik dacht dat u jarig was en dat u de cadeautjes kreeg, maar u bent aan het uitdelen!
Voorzitter, alle gekkigheid op een stokje. Wat is het geval als je de burgers niet serieus neemt en niet transparant bent? Wat dan? Ik neem aan dat u ook voorbeelden kent van waar het niet goed is gelopen in onze stad. Welke lering trekt het college daaruit? Wat doet het college eraan, zodat zoiets zeker niet meer voorkomt?

Wethouder Keulen
Als wij tot de conlusie zouden komen dat we onvoldoende geluisterd zouden hebben of andere zaken niet goed zouden hebben gedaan, dan hebben we het daar natuurlijk over. Het is een soort zelfreflectie. Je probeert natuurlijk altijd het beste te doen voor de inwoners. Dat mag helder zijn.

De voorzitter
Gaat u verder.

Wethouder Keulen
Meneer Leers, u gaf aan: leg je oor te luister bij de buurt. Bestuurders hebben de wijsheid niet in pacht, dat geeft u ook aan. Dat pretenderen we ook niet. Daar wil ik ook even op reageren. We pretenderen dat helemaal niet. We willen juist goed luisteren. We willen ook uitstralen en laten zien dat we de burger serieus nemen. Daar is ons echt alles aan gelegen.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Ik ben wat verbaasd over de woorden van de wethouder. Ik heb die indruk niet gekregen bij een aantal voorbeelden die ik heb genoemd in mijn bijdrage. Ik hoorde zelfs een wethouder ergens achteraf zuchten: hadden we die burgerbetrokkenheid maar niet bedacht; hadden we de burger maar niet zo veel bij dit soort oplossingen betrokken. Dan denk ik: hoe serieus nemen jullie de burger echt? Ik noem een voorbeeld dat meerdere mensen hebben genoemd, namelijk de problematiek rond het Bekkerveld, het kindcentrum. Ik snap heel goed dat je niet iedereen altijd zijn zin kan geven. Maar als je twee jaar lang met mensen optrekt in een gezamenlijk verhaal en dan zo tegenover elkaar komt te staan, dan denk ik dat er ergens in die twee jaar iets mis is gegaan.
Ik ben niet bij de commissie geweest waarin dit is besloten. Ik snap ook dat het een collegeverantwoordelijkheid is en dat we als raad geen invloed hebben op dat proces. Ik zag dat de stukken gewoon al zijn gepubliceerd op Mijn Overheid. Dat is dus allemaal een gelopen race, behalve als er bezwaar wordt gemaakt. Ik ben gewoon verbaasd. Ik hoor weinig zelfreflectie over wat er in die twee jaar tijd is gebeurd en wat het college daaruit heeft geleerd. Dat hoor ik niet. Ik hoor zelfreflectie, mooie woorden, maar wat leer je eruit? Je hebt toch gewoon iets faliekant misgedaan als burgers waar je twee jaar lang intensief mee bent opgetrokken zo tegenover de overheid staan. Ik ben daar erg verbaasd over. Kunt u dat met mij eens zijn?

Wethouder Keulen
U mag daar natuurlijk verbaasd over zijn, maar die discussie hebben we al gevoerd. De heer Claessens heeft die discussie al met u gevoerd. Hij heeft ook heel duidelijk uitgelegd wat de situatie is en waarom er is gehandeld zoals er is gehandeld. Ik denk dus niet dat ik dat nu in mijn betoog nog een keer moet aanhalen.

De voorzitter
De heer Verreck, tweede interruptie.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
U praat over burgerbetrokkenheid. Ik heb dat als voorbeeld aangehaald. Ik wil niet inhoudelijk ingaan op de casus. Daar heb ik op dit moment helemaal geen behoefte aan, want dat is een gelopen race. Ik heb het over burgerbetrokkenheid. Dat is de discussie. Het gaat niet over het voorbeeld. Dat zijn twee verschillende onderwerpen. Ik vraag naar een stukje zelfreflectie: wat hebben jullie als college hierin niet goed gedaan? Er is iets niet goed gegaan. Je hebt te lang met de burgers zitten praten, je hebt mensen niet serieus genomen, ik weet het niet. Ik ben niet bij die gesprekken geweest. Maar door het nu terug te leggen bij het voorbeeld dat ik geef, dat is niet wat ik vraag. Ik vraag: wat hebt u als college hiervan geleerd? Daar krijg ik geen antwoord op.

Wethouder Keulen
Jawel. Ik denk dat de vorige keer door wethouder Claessens duidelijk is aangegeven waarom hij heeft gehandeld zoals hij heeft gehandeld. Ik wil nogmaals aangeven dat dit natuurlijk een punt is dat wij vaker meenemen. We hebben het ook in het college over hoe we omgaan met burgerbetrokkenheid en wat er beter of wellicht anders kan. Dat is heel vaak onderwerp van gesprek. Maar goed, het onderwerp kindcentrum Tarcisius is heel duidelijk ter sprake gekomen in het overleg. De heer Claessens heeft dat ook aangegeven.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)
Ik denk dat het een beetje ontbreekt aan het volgende. De burgers hebben geen formeel mechanisme om hun inspraak in te vullen. Wat bedoel ik daarmee? Het voorbeeld van Bekkerveld of Tarcisius, dat maakt op zich niet zo veel uit. We hebben een voorbeeld. Burgers kunnen dan iets inspreken. Daar luistert de gemeente wel of niet naar en dan houdt het verhaal op. We missen een soort formeel mechanisme. Laat

ik het anders stellen. We missen dat we niet willen dat de burgers van die stap naar de rechter gaan. Daar moet iets tussenin zitten. Misschien is het een idee om daarover na te denken en om dat aan ons als raad te presenteren. Als ik dan in hun flowchart denk: wat kunnen de burgers doen, behalve hun zegje doen in een bepaalde spreekcommissie en dan houdt het op.
Ik vind - wellicht steunen mijn geliefde collega's mij daarin - dat er een bepaalde tussenoplossing mist. Nu krijgen we het geval dat ze hun rechten gaan opzoeken. Dat is het geval in Bekkerveld. Ik neem aan dat we dat soort dynamiek niet in de stad willen, waarbij burgers zich niet gehoord voelen en meteen naar de rechter gaan. Ik ben benieuwd naar uw mening hierover.

De voorzitter
Ik geef eerst het woord aan de heer Tijdeman, zodat u de vragen tegelijk kunt antwoorden.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman (interruptie)
In tegenstelling tot de heer Verreck ben ik wel bij die bewuste commissievergadering geweest. Ik hoor de wethouder nu zeggen dat wethouder Clemens het heel duidelijk had uitgelegd.

Wethouder Keulen
Het was wethouder Claessens in dit geval.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman (interruptie)
Ja, excuses. Wethouder Claessens had het heel duidelijk uitgelegd. Misschien verschillen we daarover van mening. Ik heb daarentegen wethouder Claessens gezegd dat het lijkt - het lijkt niet alleen zo, maar het was ook zo - dat het college en de bewoners verder uit elkaar kwamen te staan dan dat ze vooraf in het proces bij elkaar zijn geweest. Daar is dus iets misgegaan. Ik snap dat de heer Verreck dat hier aanhaalt in het kader van burgerbetrokkenheid. Dat is terecht. Het gaat niet om dit specifieke voorbeeld, maar het gaat wel om een proces waarin het college en de burgers verder uit elkaar komen te staan dan vooraf in het proces is gebeurd. Volgens mij vraagt de heer Verreck om die reflectie. Ik zie hem knikken, dus dat is juist. Hoe kijkt u daarnaar? Dat zou de vraag moeten zijn.

De voorzitter
Wethouder ... De heer De Groot.

Wethouder Keulen
De wethouder! U maakt van iedereen een wethouder.

De voorzitter
Nee, ik wilde u het woord geven, maar toen zag ik net het handje van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Wij zijn allemaal wethouders. De wethouder begint haar antwoord ook met te zeggen: ik heb het in de eerste termijn veel gehoord van diverse fracties. Dat klopt inderdaad, want het is een behoorlijk probleem. Ook wij hebben diverse malen mensen zien inspreken. Die spreken niet voor niets in. Zij spreken in omdat ze via de reguliere weg, binnen dat proces zich niet gehoord voelen. Daar gaat het bijna altijd om. Het klopt allemaal dat mensen graag hun zin willen krijgen. Dat kan in de praktijk niet altijd. Het gaat echter om de manier waarop mensen te woord worden gestaan. Gemaakte afspraken worden niet nagekomen. Ze krijgen geen antwoord op de gestelde vragen. Er wordt een te lange termijn gehanteerd. Het zijn allemaal dat soort dingen. Ik heb net ook gezegd dat we er een boek over kunnen schrijven. Het gaat de hele tijd over Bekkerveld, maar er zijn tig voorbeelden waarin dat speelt.
De heer Ouald geeft het ook al aan. Ik zou graag van het college willen horen - het is duidelijk dat zij het ook belangrijk vinden - hoe zij op een andere manier willen omgaan met het bestaande probleem en het

op een andere manier willen vormgeven om het proces zuiverder te laten verlopen. Daar ben ik naar op zoek.

Wethouder Keulen
Dat proces zuiver laten verlopen. Kijk, elk proces is natuurlijk een maatwerkproces. Op elk proces wordt op een andere manier gereageerd. Ik noem een concreet voorbeeld waar we op dit moment mee bezig zijn, namelijk een soort participatietoolbox. Dat is een ambtelijk instrument wat ons helpt om die burger veel beter te bedienen. Daar staat bijvoorbeeld in: hoe loopt het proces, wie betrek je daarbij, op welke termijn betrek je iemand erbij? Het zorgt er bijvoorbeeld ook voor dat bepaalde afspraken worden meegenomen in de communicatieparagraaf. Dat klinkt allemaal redelijk ambtelijk, maar hiermee wil ik aangeven dat we er echt voor willen zorgen dat het onderdeel wordt van ieders denken en van ons proces en dat we dit ook duidelijk meenemen bij de doorontwikkeling van burgerbetrokkenheid en buurtgericht werken. Wij komen daar bij u op terug om te laten zien wat we daarvoor doen. Het heeft te maken met het proces, met openheid, transparantie en mensen. Ik denk echt dat we ons best doen om dat op een heel goede manier te laten verlopen. Dat we wellicht steken laten vallen bij bepaalde zaken, zal ook zo zijn. Maar we zijn constant bezig met hoe het dan de volgende keer wel beter kan.
De heer Oulad geeft aan: is het mooi dat mensen hier staan, komen inspreken, hun best doen en dat er vervolgens niets anders rest dan naar de rechter te stappen. Dat geeft u nu eigenlijk aan. Natuurlijk vinden wij het niet fijn als we er samen niet uit komen en mensen naar de rechter gaan. Maar goed, als wij als college bezig zijn met bepaalde onderdelen en we op dat moment aangeven dat we niet verder kunnen, dan houdt het op een bepaalde manier natuurlijk ook op, ondanks dat we goede afspraken willen maken met die burger.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman (interruptie)
Ik hoor de wethouder spreken over een participatietoolbox. Ze zegt er zelf al bij dat het misschien een beetje ambtelijk klinkt.

Wethouder Keulen
Ja, het klinkt ambtelijk, maar ik wil aangeven dat we daarmee intern het proces heel goed ondersteunen. We laten u dat ook nog zien. Daarmee hebben we een formele afweging van hoe we willen omgaan met die participatie en dat ook nog beter kunnen doen. Natuurlijk, het wordt altijd gedaan door mensen. Dat blijft. Alles wat we in deze stad doen, wordt, los van de inhoud, altijd gedaan door mensen.

De voorzitter
Gaat u verder, meneer Tijdeman.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman (interruptie)
Misschien mag ik mijn vraag afmaken. U gaf zelf al aan: het klinkt misschien een beetje ambtelijk. Het klinkt niet alleen een beetje ambtelijk, maar het ís ook ambtelijk. Ik kijk er op deze manier naar. Wat er fundamenteel misgaat - ik heb dat ook zien gebeuren in de commissievergadering - is dat er heel ambtelijk wordt gesproken met redelijke burgers. Volgens mij gaat het daar mis. We hebben dan geen toolbox nodig, maar we hebben gewoon respect van mens tot mens nodig. Goed luisteren naar mensen, goed in gesprek gaan met mensen en dan komen we daar veel beter uit in plaats van tegenover elkaar en verder uit elkaar komen te staan.
Ik ben het met het college eens. Volgens mij is het college niet onredelijk, maar volgens mij waren die burgers ook niet onredelijk. Waar het om gaat, is: hoe kom je dan tot elkaar? Niet iedereen kan overal z'n gelijk halen. Zo is het niet. Maar als mensen dingen begrijpen, komt er ook draagvlak. Als mensen het gevoel hebben dat ze worden meegenomen ...

De voorzitter

Krijg ik nog een vraag, meneer Tijdeman?

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman (interruptie)
Sorry, ik kom tot mijn vraag. Ik werd onderbroken. Dat leidt bij mij ook tot ietwat uitweiding. Sorry. Mijn vraag is: bent u het met mij eens dat een toolbox niet alleen ambtelijk klinkt, maar ook ambtelijk is en dat we gewoon in gesprek moeten gaan met de burger?

De voorzitter
Voordat ik anderen het woord geef, wil ik er graag nog een keer op wijzen dat interrupties kort zijn en tot een vraag leiden. Anders zijn we nu de tweede termijn aan het doen. Dat mag u ook zeggen, hoor. Dan gaan we straks meteen stemmen. Dat vind ik ook lekker, maar volgens mij was dat niet uw bedoeling. Meneer Verreck, een korte interruptie.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Ik kan de wethouder een aantal voorbeelden geven van hoe het misgaat in deze organisatie. Ik ben het met de heer Tijdeman eens: gewoon een normaal iemand opbellen en vragen of deze een toelichting kan geven op hoe het nu zit. Ik zal blij zijn als de nieuwe Omgevingswet van kracht wordt, zodat de organisatie werkelijk om moet. Nu moeten we iets technisch verzinnen met een toolbox. Ik ben echt verbaasd - het is dat ik veterschoenen aan heb, anders zouden ze uitvallen - dat dit soort hulpmiddelen nodig zijn om een ambtenaar of een medewerker van de gemeente Heerlen te laten nadenken over hoe je met de burger omgaat. Ik stelde de vraag: hoe zou je zelf willen dat je met je moeder of grootmoeder zou omgaan? Denk daar eens over na. Hoe zou je het vinden als je moeder zo wordt behandeld als jij nu met de burger omgaat? Ik ben dus echt verbaasd. Ik ben alleen maar meer verbaasd over dit soort verhalen. Wanneer stopt dit nou? Wanneer wordt daadwerkelijk ingegrepen en gaan we iets anders doen in deze gemeente? Het is toch van de zotte wat hier gebeurt? Echt! We hebben nu één voorbeeld genoemd. Ik kan u er zo vijf noemen, van grote en heel kleine, waarin burgers zo worden behandeld dat ik denk: ze moeten weer in bezwaar gaan of ze moeten naar de rechtbank gaan.

De voorzitter
Meneer Verreck, ook dit begint op een betoog te lijken. Meneer Bertholet.

De heer Bertholet, D66 (interruptie)
Ik zal het korter houden. Ik heb twee vragen. Mijn fractiegenoot, de heer Oulad, had het over een ontbrekende schakel in het proces. Dan denk ik toch weer aan iets dat vroeger in ons partijprogramma stond, namelijk een ombudsfunctie. Daar denk ik dan toch weer sterk aan. Daar kun je allerlei dingen van vinden, maar het geniet in ieder geval mijn sterke voorkeur ten opzichte van een gang naar de rechter. Ik zou dat willen meenemen.
Het was ook een vraag die ik aan het college stelde vanuit de Kadernota. Er wordt gesproken over een adaptieve organisatie. Dat klinkt ook heel mooi. Welke stap gaan we daar zetten? Een toolboxparticipatie, veel ambtelijker kan een begrip niet klinken. Welke stappen gaan wij zetten om de cultuuromslag naar die burger te maken?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Al jarenlang werkt de gemeente Heerlen met het buurt- en wijkgericht werken. We hebben buurtambtenaren, wijkambtenaren en noem maar op. Heb ik nu totaal de verkeerde veronderstelling dat ik denk dat juist die buurtambtenaar de schakel moet zijn tussen het gemeentelijk apparaat en de buurtbewoner? De wijkambtenaar moet zien: "Er speelt iets in mijn wijk, er is iets aan de hand. Ik neem contact op met die burgers en kijk waar ik ze een beetje bij de hand kan nemen, waar ik ze de weg kan wijzen en kan aangeven welke mogelijkheden er zijn". Daarmee kun je proberen om voor iedereen, zowel voor de burger als voor de gemeente, de schade zo veel mogelijk te beperken en zo goed mogelijk mee te

werken om tot een voor ieder meest optimale oplossing te komen. Zie ik dat helemaal verkeerd? Ik zie dat in de praktijk te veel fout gaan. Kortom, kunnen we daar niet op heel korte termijn winst halen zonder flow, toolboxen of wat dan ook?

De heer Aarts, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Laat ik zo beginnen. De raad is natuurlijk altijd gefocust op de dingen die misgaan. Die worden meteen onder het vergrootglas gelegd. Ik ben er overigens ook van overtuigd dat een hele hoop zaken, die ons nooit bereiken, goed gaan. Het is jammer dat we die nooit te horen krijgen. Maar de dingen die fout gaan ... Ik hoor dan inderdaad die toolbox. Ik denk dat in die toolbox maar één ding zou hoeven te staan, namelijk: hoe ga je om met een aantal basale normen en waarden? Leg van tevoren duidelijke regels vast in het gesprek. Waar gaan we het over hebben? Hoe gaan we met elkaar om? Hoe praten we met elkaar? Hoe koppelen we aan elkaar terug wat we wel en niet doen? Ik denk dat het heel normaal is om zo met elkaar om te gaan. Als dat nu de spelregels van de toolbox zouden zijn, dan mag hij een andere naam hebben. Dan zou dat gewoon "de gedragsregels bij de communicatie met de burgers in projecten" zijn. Bent u dat met mij eens?

De heer Horssels, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)
We spreken eigenlijk al jaren over communicatie. Nu hoor ik alweer: de participatietoolbox. Dat is prima, maar kunnen we daar eindelijk eens een tijdpad aan verbinden? We blijven maar onderzoeken, we blijven bezig met we moeten het zus of we moeten het zo. Koppel daar nu eens een tijdpad aan, zodat de druk een beetje hoger komt te liggen en we er snel achter komen wat er fout is. Schrijf dat een keer op. Welk tijdpad kunt u daar dus aan verbinden?

De voorzitter
Prima. We gaan nu het woord geven aan de wethouder en we laten haar haar betoog afmaken. Als we nog dieper rondom burgerparticipatie zouden willen vergaderen, dan gaan we dat agenderen voor een van de commissies. Dat is wel wat we nu vaststellen. Wethouder Keulen.

Wethouder Keulen
Misschien begin ik dan even bij de laatste vraag van de heer Horssels. Hang daar een duidelijk tijdpad aan. Het tijdpad is in ieder geval: voor het laatste kwartaal van dit jaar is de toolbox ... Ik weet dat het ambtelijk klinkt. Ik heb er ook enorm spijt van dat ik dit woord hier zo gebruik in deze setting. We komen dan daarmee terug. Dan is de toolbox ingevuld. We laten u ook zien hoe dat werkt en wat dat betekent voor de organisatie.
Meneer Aarts geeft aan: het gaat om mensen. Het gaat om waarden en normen, menselijke zaken, gedragsregels. Dat klopt ook. Daar gaat het uiteindelijk ook allemaal om. Natuurlijk zoek je ook als organisatie naar hulpmiddelen. We hebben niet voor niets bepaalde processen of systemen die ons helpen om zaken beter te doen. U hebt dat wellicht gezien in de raadsinformatiebrief die in maart is verstuurd naar aanleiding van het archief waar we mee bezig zijn. Maar we zijn bijvoorbeeld ook bezig met een track & trace-systeem. Als je een vraag stelt, krijg je een zaaknummer. Je weet dadelijk te allen tijde waar een document zich bijvoorbeeld bevindt of in welke fase je vraag zich bevindt.
We zijn bijvoorbeeld op dit moment ook bezig met een dienstverleningsvisie. We zijn bezig met de Heerlen-app. U hebt daar, terecht, ook steeds opmerkingen over, omdat die nog niet goed werkt. Eind dit jaar is ook dat goed geregeld. We hebben nu een aantal dingen in de steigers staan die echt geregeld worden.
Ik kom dan even terug bij de heer Tijdeman. Ook u zei: het klinkt volstrekt ambtelijk. Dat klopt, maar het helpt ons dadelijk wel om ons werk intern vele malen beter te doen. Af en toe moet je dingen inzetten in zo'n organisatie om het beter te doen. Het gaat altijd om waarden en normen, cultuur. Dat blijven wij maar zeggen. Daar zijn we ons echt wel van bewust, want niets menselijks is ons vreemd als je hier staat. Laat dat ook duidelijk zijn.

De heer Leers gaf het volgende aan. Hij heeft daar helemaal gelijk in. Je hebt de buurtregisseur, de buurtcontactambtenaar. Is dat niet de spil van buiten naar binnen, die mooi die verbindingen kan maken met de buurtbewoners en de buurtorganisaties? Dat is zo. Dat is ook onze spil in de organisatie die dat moet oppakken en intern moet zorgen dat vragen en opmerkingen weer worden doorgezet en dat ervoor wordt gezorgd dat zaken in de praktijk ook echt worden gerealiseerd. Uiteindelijk gaat het natuurlijk om die praktijk.
Ik wil hier nogmaals aangeven dat er heel veel gerealiseerd is. Als u kijkt in het afgelopen jaar hoeveel mensen, ondanks corona, in de buurten actief zijn als buurthelden, hoeveel dingen we hebben gedaan met Frisse Wind, hoeveel zaken we hebben geregeld, bijvoorbeeld met de buurtdeals als zodanig, met pleintjes die op dit moment worden opgeknapt.
Dan sluit ik toch een beetje aan bij de heer Aarts. Het zou echt verkeerd zijn om nu te zeggen dat er niets gebeurt en dat we niets goeds doen, maar ik ben het er helemaal mee eens dat we zaken echt vele malen beter kunnen maken. Dan sluit ik ook nog even aan bij de heer Verreck, want u geeft dat ook vaker aan. U zegt: Er zijn een aantal dingen. We moeten te lang wachten op bepaalde reacties, het duurt lang voordat dingen worden teruggekoppeld. Dat is ook zo met de app. Onder andere de heer Hazen gaf ook aan dat we veel alerter en sneller moeten zijn om zaken op te pakken. Dat is in de hele dienstverlening breed. We zijn ons daar op dit moment terdege van bewust. We hebben ook gezegd, dan spreek ik ook voor de ambtelijke organisatie: hier moeten we echt een verschil gaan maken. Dit kan gewoon beter en anders. Ik zou de laatste zijn die het daar niet mee eens is. Ik zie dat ook. Ik zit daar ook voortdurend bovenop, als een bok op de haverkist. Ik zie echt dat we daar nog het verschil kunnen maken. Dat voor de duidelijkheid.

De heer Bertholet, D66 (interruptie)
Ik heb nog geen antwood op mijn vraag of suggestie over ...

Wethouder Keulen
De ombudsman! We komen daarop terug. We gaan nadenken of dat iets is waar we iets mee kunnen, want dat is een belangrijke.
Ik wil hierbij ook aangeven dat ook u zelf een heel belangrijke taak hebt als raad. Natuurlijk zit burgerbetrokkenheid niet alleen bij het college, maar bij het bestuur van deze stad. Ook u gaat naar buiten toe en praat met mensen. We hebben bijvoorbeeld één keer die ideeënmarkt gehad. Die heeft er onder andere toe geleid dat we de stadswerkplaats hebben doorgezet. Die is er nu ook. Die functioneert in mijn optiek heel goed. Ik ben er een aantal weken geleden nog geweest.
Maar hoe goed is het en hoe leuk zou het zijn als u zelf als raad zeker in de komende periode ook nog wat acties uitzet naar die buurt? Het is natuurlijk niet alleen de ambtelijke organisatie. Het zijn ook wij hier, als college, die naar buiten gaan en met mensen praten. Dat doe ik zelf natuurlijk ook zo veel mogelijk.

De voorzitter
Meneer Verreck nog en dan gaan we afronden.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Ik heb een heel korte vraag. Ik hoor de wethouder zeggen dat wij een taak en een rol hebben. Wat je ziet is dat de burger, nadat deze zich heeft stukgelopen op het college of op de ambtelijke organisatie, zich tot ons wendt, met de handen in het haar zit en denkt: help me nou, want ik kom er niet meer doorheen. Die hebben ons nodig, als een soort kruipolie, om te kijken wat er gebeurt. Wij worden pas aan de achterkant door een burger benaderd als dingen vastgelopen zijn. De burger meldt zich niet aan de voorkant als een proces goed loopt. Die meldt zich vooral als een proces niet goed loopt. Daar moet volgens mij de focus op liggen. Dat is heel belangrijk. Dat geeft u zelf ook aan. Dat is wat we moeten doen. Ik ben blij dat u heel goed begrijpt dat dit zo moet.

De voorzitter

Meneer Verreck, ik vind wel dat u weer de grenzen van deze avond opzoekt, want dit was weer een betoog. Volgens mij hebben we betoog genoeg gehad over dit onderwerp. Wethouder Keulen, ik hoop dat u kunt afronden.

Wethouder Keulen
Ik wil hier toch even op reageren. Realiseer u goed dat wij als college heel goed begrijpen wat er aan de hand is. Natuurlijk, op het moment dat zaken bij ons binnenkomen of als mensen boos zijn, dan hebben ze wellicht al een weg doorlopen. We realiseren ons ook heel goed dat die mensen zich melden. Ik heb dat heel graag. Ik nodig iedereen ook van harte uit. Volgens mij weet u dat ook hier als raad. Als u niet tevreden bent, geef dan door waar u niet tevreden over bent. Als wij voldoende signalen binnenkrijgen, dan zien we ook dat het geen incident is, maar dat het een tendens is. Een verkeerde tendens willen we met zijn allen niet. Daar zitten we dus echt wel op en dat willen we echt beter maken.
Dan heb ik nog een vraag openstaan van Partij Hoensbroeks Belang. Zij vroegen: hoe zit het met de buurtpunten, de stadsdeelwinkels? In mei is een raadsinformatiebrief de deur uit gegaan.

De voorzitter
Ik ben benieuwd of iemand van Hoensbroeks Belang het hoort.

Wethouder Keulen
Hallo! Partij Hoensbroeks Belang!

De voorzitter
Volgens mij wordt uw vraag beantwoord!

Wethouder Keulen
U vroeg naar de stadsdeelwinkels en de buurtpunten. In mei is een raadsinformatiebrief de deur uit gegaan, waarbij we hebben aangegeven: we komen met de gemeentelijke informatiepunten naar de bibliotheken in de buurt, ook voortbordurend op de motie die ooit is ingediend. In de komende 3 á 4 weken in juli worden die buurtpunten geopend. Wij sluiten dan met het gemeentelijk informatiepunt aan bij de dienstverlening van de overheid. Daar kunnen mensen terecht met vragen over digitalisering, algemene vragen et cetera. Wij doen de komende zes maanden een proef. Ik roep ook iedereen op om naar dat punt te komen als je specifieke vragen hebt.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)
Concreet was de vraag om volwaardige servicepunten. Misschien moeten we het beter toelichten. Volwaardige servicepunten betekent dus ook dat er de mogelijkheid is om paspoorten en rijbewijzen aldaar te halen, zonder de gang naar Heerlen-centrum te maken. Dat is de specifieke toelichting op onze vraag.

Wethouder Keulen
Daar wil ik even op reageren. Daar hebben we het al eens over gehad, ook bij de tussenstand van het beantwoorden van de motie. Er zullen geen volwaardige punten komen. Er komt geen mogelijkheid om daar een rijbewijs of paspoort aan te vragen. Een rijbewijs of paspoort heb je een keer in de 10 jaar nodig. Dat kost enorm veel geld. Je moet beveiliging hebben, et cetera. In die buurtpunten bieden we wel een goede opvang, een kop koffie. Mensen krijgen hulp en steun, dus we helpen de mensen echt heel goed op weg. Maar voor de één keer in de 10 jaar dat je een rijbewijs nodig hebt, zul je inderdaad een aantal kilometers verder moeten. Dan moet je naar het stadskantoor.

De voorzitter
Meneer Daamen, tweede interruptie.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)
Ik zal de tweede dan heel uitgebreid maken. Nee. De vraag is concreet: kijk naar een andere oplossing. In het verleden hebben we vaker aangegeven: waarom niet, net zoals de CZ-bus, een mobiel punt waar die zaken kunnen worden geregeld? Er moet toch een mogelijkheid zijn? We pretenderen allemaal service hoog in het vaandel te hebben. Ik kan me niet voorstellen dat dit niet tot de mogelijkheden behoort.

Wethouder Keulen
Als we heel veel geld zouden hebben en u als raad dat per se zou willen, dan is er wellicht een mogelijkheid, maar volgens mij is er helemaal geen behoefte aan. Als ik mensen uitleg "u kunt naar dat punt komen, we kunnen u helpen, maar u krijgt daar geen rijbewijs wat je een keer in de zoveel jaar nodig hebt", dan begrijpen mensen dat.

De voorzitter
Dank u wel, wethouder Keulen. Ik geef het woord aan wethouder De Beer.

Wethouder De Beer
Voorzitter. Ik denk dat ik het kort kan en ga houden.

De voorzitter
Heerlijk.

Wethouder De Beer
Oké, tot ziens! Er zijn heel veel statements en opmerkingen gemaakt. Die hebben wij als college natuurlijk goed gehoord en in onze oren geknoopt. Ik wil me dus eigenlijk alleen beperken tot de wat meer concretere vragen. Dat waren er volgens mij maar twee.
Een ging over het plan Heerlen-Noord. De VVD vroeg: komt er een breed plan? Kunnen we dat van het college verwachten? Ja, maar ik denk dat het heel belangrijk is om volgende week in groten getale aanwezig te zijn bij de raadsconferentie over Heerlen-Noord. Daar zal centraal staan dat het hele programma Heerlen-Noord iets zal zijn van een brede, maatschappelijke alliantie. Het wordt dus geen plan van dé gemeente Heerlen. Het wordt geen plan van hét college of waar het college verantwoordelijkheid voor draagt. Wij dragen medeverantwoordelijkheid voor de totale beweging die we in Heerlen-Noord willen maken. Dat is een beweging op zowel de fysieke kant als de sociaalmaatschappelijke kant, de economische kant, onderwijs et cetera. U mag van het college verwachten dat we daar een bijdrage aan leveren en dat we de raad meenemen in die beweging. Volgende week zullen we daarmee starten, om een duidelijk beeld te schetsen van hoe we dat denken te gaan doen. We zullen een aantal voorproefjes krijgen van de verschillende maatschappelijke partners die samen ideeën ontwikkelen in die brede alliantie rondom Heerlen-Noord.
De vragen van het CDA zijn eigenlijk ook schriftelijk gesteld. De heer Peters vroeg: wachten we met betrekking tot Heerlen-Noord op Den Haag of komen we zelf in actie? We komen zelf wel in actie, dus we wachten niet tot de coalitievormende partijen een ei hebben gelegd in het coalitieakkoord. Als we er echt power op willen zetten, dan hebben we extra geld echt nodig. En niet een beetje, maar fors geld. Daar hebben we echt het commitment van Den Haag voor nodig.
In aanloop daarnaartoe, zijn we al met de maatschappelijke partners in overleg om te kijken wat we zo concreet mogelijk tot uitvoering kunnen brengen in Heerlen-Noord, zodat het niet alleen een perspectief wordt voor de komende 20 jaar, maar dat we eigenlijk al in de komende maanden kunnen laten zien dat we beweging brengen in het gebied. We starten morgen met de aanvang van de vakschool, waar we ook heel veel andere initiatieven aan zullen koppelen. Ook rond Kansrijk van start, zoals collega Clemens dat benoemde, sociaal en veilig in Heerlen-Noord en op heel veel andere vlakken zullen we dat zo concreet mogelijk maken.
Ik denk dat dit hem was en anders hoor ik het in tweede termijn.

De voorzitter
Dank u wel, wethouder De Beer. Wethouder Claessens.

Wethouder Claessens
Voorzitter, dank u wel. Net zoals collega De Beer heb ik in vrijwel alle bijdragen de nodige statements uit de diverse fracties gehoord op de onderdelen van mijn portefeuille. Ik wil deze ook aflopen in die volgorde. Beheer en Onderhoud, Schoon, Heel en Veilig. Nagenoeg de hele raad heeft daar vanavond, maar ook afgelopen jaar in de commissie - ik zie een aantal commissieleden al ja-knikken - aandacht voor gevraagd. De heer Peters gaf daar vandaag heel specifiek nog een bedrag bij van de Begroting 2020. Dat is heel duidelijk in de stukken aangegeven. Het college heeft dat heel goed gehoord. Wij zullen wat dat betreft die wensen, die behoefte van de raad in de komende maanden in de voorbereiding richting de begroting zeer serieus meenemen. Ook zullen we kijken hoe we dat plek kunnen geven.
Rondom duurzaamheid heb ik een aantal fracties horen zeggen dat dit een rode draad is. De Partij voor de Dieren geeft daarvan aan: dat kan sneller, dat moet sneller, dat kan beter. Andere fracties hebben tijdens de behandeling van de RES onlangs aangegeven: jongens, het moet wel haalbaar zijn, het moet betaalbaar zijn, we moeten allemaal mee kunnen. In dat spanningsveld zullen we als college kijken hoe we de goede dingen kunnen doen in het juiste tempo. Ook daar zullen we keuzes moeten maken. We hebben goed gehoord wat daar vandaag van gezegd is. Ik kijk even naar rechts, in verband met een aantal specifieke vragen van de Partij voor de Dieren rondom de stand van zaken van een aantal zaken. Ik zeg u toe dat deze schriftelijk worden beantwoord voor de volgende commissievergadering.
Specifiek rondom dierenwelzijn hebt u nog een opmerking gemaakt dat u daar na het zomerreces met een initiatiefvoorstel gaat komen. Dat zie ik heel graag tegemoet. Ik denk dat dit voor de raad net zo zal zijn. Laten we daar ruimte en tijd voor nemen om dat goed in de raad en met het college te bespreken.
Dat is rondom duurzaamheid.
Dan verkeersveiligheid en mobiliteit. De heer Hazen was daar heel specifiek in: ga daar nu eindelijk eens op inzetten, want dat is een grote ergernis. Het is een thema dat in de commissie raadsbreed regelmatig is uitgesproken, waar we ons bewust van zijn. Net in de schorsing hebben we met de burgemeester afgesproken dat we daar alle twee komend jaar stevig op in zullen zetten en dat dit veel aandacht zal krijgen.

De heer Bertholet, D66 (interruptie)
Ik had nog ...

Wethouder Claessens
Ja, de bomen! Klopt. Ik heb daar hier nog een puntje van staan. De heer Bertholet zei: we zijn duurzaam, we hebben al acht bomen geplant. Ik heb uw raad in december een raadsinformatiebrief doen toekomen, waarin we hebben aangegeven hoeveel bomen er in 2021 en 2022 geplant zullen worden. Uit mijn hoofd zeg ik dat dit ongeveer 400 in 2021 zijn. Dat gaat in het najaar, het plantseizoen, gebeuren. Die 8 staan er. Laten we daar alvast blij mee zijn. De kop is ervan af. In het najaar gaat heel hard gewerkt worden. Ik zou het wat dat betreft ook heel erg leuk vinden, want uiteindelijk is het ook iets wat we gezamenlijk hebben gedaan, om daar waar het in buurten en wijken gebeurt ... Mevrouw Keulen gaf dat zojuist in haar betoog aan. U bent zelf ook ambassadeur rond burgerparticipatie. Doe wat dat betreft ook mee op het moment dat wij bomen gaan planten in uw buurt of wijk. Uiteindelijk is het wel iets wat we met elkaar hebben gedaan. Maar de eerste stevige stappen worden na het reces gezet, in het najaarsplantseizoen. Ik heb daar afgelopen vrijdag een terugkoppeling over gehad uit de organisatie. Dat ziet er goed uit. U zult waarschijnlijk direct na het zomerreces een vervolgoverzicht krijgen van hoe we daarmee verder zullen gaan.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Wethouder Claessens reageerde op de vraag van de heer Hazen naar aanleiding van de verkeersoverlast. De wethouder gaf aan om daar samen met de voorzitter op in te steken en de boel aan te pakken. Kan hij een tipje van de sluier lichten en een voorbeeld geven van hoe hij dat denkt te gaan doen? Het gebeurt in de hele stad en we vragen hier al lang naar. Ik ben dus wel heel erg benieuwd hoe u dat denkt waar te maken met uw collega-portefeuillehouder.

De heer Horssels, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)
Ik heb een vraag over het bomenplanten. Horen wij dan een keer waar en wanneer die bomen worden geplant?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Nu we het over bomen hebben. We hebben vorig jaar een motie ingediend over de geboorteboom. Wanneer wordt dat plan opgepakt en uitgevoerd? Als het dan uitgevoerd wordt, zouden we dat willen hebben vanaf 1 januari 2021. In het kader van die duizend bomen is ook gepraat over een moratorium op bomenkap. Hoe is het daarmee gegaan? Hoeveel bomen zijn toen gekapt? Daar hebben we nooit iets van gehoord. We krijgen wel klachten van mensen over de kap van bomen in hun omgeving.

Wethouder Claessens
Achterstevoren: geboortebomen, moratorium. Ik zeg u toe dat we de meest actuele stand van zaken rondom de duizend bomen zullen meenemen. Op de vraag van de heer Horssels zeg ik: ja. Het tipje van de sluier van de heer Leers. Laat u zich daar nog even door verrassen, want dat wil ik graag goed voorbereiden met de burgemeester. Daar ga ik nu nog geen uitspraak over doen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Dat is dus geen tipje van de sluier. Dat is de kaarten voor de borst.

Wethouder Claessens
Daarom. Ik zei: geen tipje van de sluier.
Voorzitter. Volgens mij heb ik alle vragen beantwoord.

De voorzitter
Dank u wel, wethouder Claessens. Dan geef ik in het kader van de orde van deze vergadering tijdelijk even de voorzittershamer aan de heer Meyer.

De heer Meyer is nu de voorzitter van de vergadering.

De voorzitter
Dank u wel. Burgemeester, ik geef u het woord om antwoord te geven op de eerste termijn.

Burgemeester Wever
Dank u wel, voorzitter. Ik hoop ook dat ik het kort kan houden, want ik denk dat ik maar op drie concrete dingen hoef in te gaan. Een heleboel dingen zijn wel genoemd, maar hebben niet tot vragen geleid. Een van de eerste vragen was: kun je die 1,4 miljoen voor het ambtelijk apparaat structureel maken? Nee, nu nog niet. Laat ik daar ook heel duidelijk in zijn. Dat hoort bij de afweging die wij als college moeten maken rondom de begroting. Die afweging heeft te maken met inhoud en met de formatie die daarbij hoort. En ja, het is belangrijk wat we hebben gedaan bij de jaarrekening. Er moet wat gebeuren in dat ambtelijk apparaat, dus dat wordt meegenomen. Maar het moet wel in de afweging tot a, wat gaan we nu precies doen? Wat zijn onze prioriteiten? En b, hebben we daar het geld voor? Het maakt nogal wat uit of de herijking van het Gemeentefonds wel of niet doorgaat. Het maakt nogal wat uit of de jeugdmiddelen echt

definitief structureel in de begroting komen ja of nee. Natuurlijk, als we die ruimte hebben, dan gaan we ook wat dingen toevoegen aan het ambtelijk apparaat, omdat dat nodig is. Daar werken we dagelijks keihard aan.
Het tweede punt. Er is inderdaad heel veel gezegd over schoon, heel en veilig. Dat hoef ik niet te benadrukken, ook al ben ik een groot voorstander van het woordje veilig en om daar fors op in te zetten. Het leidde echter wel tot een vraag over meer blauw op straat en meer handhaving. Daar wil ik wel een winstwaarschuwing geven. Die winstwaarschuwing is tweeledig. Morgen komt er een interview in de pers op verzoek van De Limburger die gaat over de bezetting bij de politie. Neemt u van mij aan dat ik het waarschijnlijk niet eens ben met hetgeen daarin staat. Er is een onderzoek gedaan naar de bezetting van de politie in Limburg. Dat onderzoek betekent grosso modo dat wij hier in het zuiden formatie moeten inleveren en dat die naar het noorden zou moeten schuiven. Dat is wat zwart-wit, maar daar komt het wel op neer. Ik heb mij daar vorige week in het overleg met de 31 burgemeesters zwaar tegen verzet. Dat blijf ik doen tot het einde aan toe, maar de kans is zeer groot - dat is het systeem - dat straks de driehoek hoofdofficier, voorzitter van het veiligheidsberaad in Limburg een voorstel gaat doen dat erop zal lijken dat er wel degelijk vanaf 2024 een herverdeling komt.
Dat zegt wel iets over wat wij kunnen inzetten aan blauw op straat vanuit de politie. Uiteindelijk gaat de politie over de inzet op straat, maar het betekent ook iets voor mij in mijn overleg met de politie wat kan, naar aanleiding van prioriteiten die wij voor deze stad stellen. Dat kan ik natuurlijk niet een-op-een opvangen met boa's. Zelfs al zouden wij hier met elkaar straks bij de begroting besluiten om meer in te zetten op veiligheid - ik juich dat toe, want gelet op wat eraan komt met Heerlen-Noord zullen we meer moeten doen - dan nog kan ik niet opvangen wat ik aan politiecapaciteit kwijtraak. De politie mag namelijk bepaalde dingen wel die wij, zelfs als wij beveiligingsmiddelen geven aan de boa's, niet mogen.
De handhaving verkeersveiligheid, overtredingen op snelheid, et cetera, zijn verantwoordelijkheden van de politie. Ik maak dus bewust die waarschuwing. Ik doe mijn stinkende best. Ik blijf ervoor knokken. Ik ga ook naar Den Haag. Ik probeer vanalles om het hier goed te houden. Ik ga me er ook sterk voor maken dat we in het kader van Heerlen-Noord, als die middelen er komen, daar meer kunnen inzetten. We hebben verschrikkelijk leuke ideeën, ook samen met het team van de politie dat we hier hebben. Laat ik dat wel zeggen: ik heb geweldige mensen op het gebied van veiligheid, zowel bij de politie als in mijn ambtelijk apparaat. Laten we ook eens een keer trots zijn op wat we hier wel allemaal hebben in het ambtelijk apparaat. Wat we wel hebben in deze stad, zijn mensen die dag en nacht voor u, voor mij en voor onze inwoners klaarstaan. Maar ik moet die winstwaarschuwing geven. Niet omdat ik dat leuk vind, maar omdat dat helaas de praktijk van alledag is.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman (interruptie)
Ik heb even een vraag over de verschuiving die mogelijk zou zijn binnen blauw, van zuid naar noord. Betekent dat van zuid provincie, naar noord of is noord de rest van het land?

Burgemeester Wever
Nee, van Zuid-Limburg naar Noord-Limburg. Dat is gebaseerd op een onderzoek dat de 31 burgemeesters hebben opgedragen aan AEF. Overigens hebben wij als gemeente Heerlen al in 2019 bij monde van de toenmalige burgemeester Roemer gezegd: doe dat nou niet, want dat gaat gedoe geven. En ja hoor, het is gebeurd. We hebben gedoe. Dat is wel triest. Dat constateer ik dan ook even.
Het laatste punt waar ik voor aan de lat sta - daar is ook een motie over ingediend - heeft te maken met stadsmarketing en de stadskrant.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Aangaande de bezetting van de politie. Als u die discussie aangaat, memoreert u alle anderen dan ook nog eens van het feit dat Heerlen in de loop der jaren, zeg een jaar of tien geleden, ook het politie-opleidingscentrum is kwijtgeraakt en de daarmee samenhangende oefeningen, uitstraling en noem maar

op. Misschien valt een stukje compensatie uit die hoek te halen, als het echt niet mogelijk blijkt het blauw hier op peil te houden.

Burgemeester Wever
Neemt u van mij aan dat ik zelfs tussen de middag nog ... het team had een heidag, daar ben ik ook nog geweest. Daar praten wij nadrukkelijk over alternatieven, om te kijken: stel dat het gebeurt, wat kun je dan nog beter doen? Zo praat ik aanstaande woensdag ook met mijn collega's in Parkstad. Kunnen we niet op een handigere en efficiëntere manier omgaan met onze politie? Het is nu verdeeld over drie basiseenheden. Is dat wel het handigste?
Ik ben dus aan alle kanten aan het kijken of ik primair kan houden wat ik heb. Nogmaals, ik zeg daar heel eerlijk bij dat dit echt een heel ingewikkeld verhaal is. Secundair kijk ik natuurlijk naar allerlei alternatieven. Dat zit ook in opleidingen, aspiranten en dat soort maatregelen.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman (interruptie)
Mag ik uit uw laatste beantwoording begrijpen dat het nog geen fait accompli is, maar dat er nog dingen te doen zijn?

Burgemeester Wever
Nee, dat klopt. Het formele voorstel zal pas eind oktober naar de minister gaan.
Dan het laatste punt over stadsmarketing en stadskrant. Ik begin met te zeggen dat ik eigenlijk heel positief sta tegenover het idee van een stadskant. Ik ben inwoner van deze stad en ik kreeg ook dat mooie krantje. Ik vond dat eigenlijk helemaal zo gek nog niet. Toch vraag ik u om een beetje ruimte bij deze motie. Als college zijn wij druk bezig om te kijken of we onze stad niet beter moeten vermarkten. Ik had dat in mijn portefeuille en ik keek eens even om mij heen toen ik er net zat. Er zat geen budget in die portefeuille. Dat is wel wat lastig als je stadsmarketing in je portefeuille hebt. Daar komen we dus in ieder geval op terug, want er moet gewoon budget zijn om deze stad op een goede manier te vermarkten. Natuurlijk, Heerlen Mijn Stad doet wat, Visit Zuid-Limburg doet wat, maar wij moeten toch vanuit onze eigen trots en kracht met alle ambassadeurs om ons heen daar ook wel een goed verhaal over neerzetten. Wij moeten u toch kunnen vertellen wat wij allemaal in deze stad doen, wat er allemaal op dit moment in de binnenstad gebeurt, wat er in de wijken gebeurt et cetera. Daar heb je dus ruimte voor nodig.
Daar past ook in dat je met het idee van een stadskrant kunt werken, maar dat is een van de instrumenten die je nodig hebt in het brede beeld van stadsmarketing. Wij zijn als college bezig om niet alleen naar die stadsmarketing te kijken, maar ook naar hoe we deze stad leuker maken in bijvoorbeeld het centrum. Hoe maken we er een beetje een speeltuin van waar je vrolijk van wordt, waar dingen gebeuren en waar mensen op afkomen?
We moeten natuurlijk ook iets doen aan het opknappen van een aantal dingen. Daar hebt u ook wethouder Claessens over gehoord.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb de volgende vraag aan de burgemeester. Uiteraard maakt een krant ook deel uit van citymarketing, stadsmarketing. Is de burgemeester het met mij eens dat een krant niet alleen maar die functie heeft?
Die krant heeft ook een andere functie naar haar burgers toe. De achtergrond van deze motie zit er ook heel sterk in om die binding tussen bestuur en inwoners kleiner te maken. We hebben al een keer eerder een soortgelijke motie ingediend. Toen was ook het argument - op grond daarvan hebben we hem ook ingetrokken - van laten we wachten, laten we het in het totaal van citymarketing, Heerlen promotie, digitalisering, noem maar op, meenemen en dadelijk met een totaalpakket komen. Dat is er tot op heden nog steeds niet gekomen. Niet iedereen is even digitaal begaafd. Ik denk dat het heel belangrijk is - dat heb ik ook in mijn eerste termijn aangegeven - dat wij ervoor moeten zorgen dat we vanuit kleine stapjes dingen laten zien richting onze burger, waarbij we inderdaad mensen het gevoel geven: dat vind ik mooi, nou kan ik op mijn manier met een fysiek stukje papier ook wat meer gevoel krijgen bij hetgeen allemaal

gebeurt in Heerlen, voor mij, in mijn wijk, voor mijn buren, enzovoorts. Dat is een beetje de achterliggende gedachte. Ik pleit er echt voor om die krant zo snel mogelijk in te voeren.

Burgemeester Wever
Meneer De Groot, ik ben het helemaal met u eens dat het meer is dan alleen stadsmarketing dat je met een stadskrantje doet. Het is informatie en het is eigenlijk ook gewoon dienstverlening. Je praat je burgers bij over wat er gebeurt. Tegelijkertijd zeg ik: geef me toch wat ruimte, want ik wil nadenken over het aantal keer dat je het per jaar moet uitbrengen. Dat hangt ook weer samen met kosten. Ook heb ik ruimte nodig voor dat stukje citymarketing, stadsmarketing.
De heer Meyer heeft ons terecht opgeroepen voor een extra commissievergadering. In die vergadering moeten we met elkaar nadenken over wat we onder andere op dit terrein met elkaar moeten doen. Vandaaruit wil ik zo snel mogelijk die plannen presenteren om vervolgens bij de begroting geld te krijgen om iets met die plannen te doen. Daarom zeg ik: kunt u mij wat ruimte geven?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)
Wij sluiten ons helemaal aan bij de woorden van de heer De Groot. Ook wij vinden de informatievoorziening naar de burger superbelangrijk. Als ik het goed heb - ik moet even in mijn geheugen graven - praten we over een ton voor de voorziening van het krantje. Wij vinden het dermate belangrijk dat deze er komt. Dan maar iets minder haalbaarheidsonderzoeken naar het een of ander, maar het is heel essentieel dat dit krantje er komt.

Burgemeester Wever
Volgens mij heb ik op een heel positieve wijze gereageerd op de heer De Groot. Ik heb alleen gezegd dat het onderdeel moet zijn van een totaal. Als ik niet met een totaalverhaal kom en we doen nu een ton, en we moeten straks een ton en daarna nog een ton, dan wordt het ook wel een beetje een raar verhaal. Dan maken we geen totale afweging. Daarom zeg ik: geef me wat ruimte en dan kunnen we hem definitief maken bij de begrotingsbehandeling.

De voorzitter
De heer Bertholet, maar ik wijs erop dat we op zich niet dezelfde vraag drie keer hoeven te herhalen. Dat zeg ik niet omdat de heer Bertholet dat doet, maar ik merk wel dat er een soort herhaling in zit. U hebt ook nog een tweede termijn. De burgemeester vraagt om ruimte om te komen met een totaalpakket. Dat even vooraf. Meneer Bertholet, gaat uw gang.

De heer Bertholet, D66 (interruptie)
Kan de burgemeester het met mij eens zijn dat dit meer traditionele instrument ook verhogend kan werken met betrekking tot de opkomst bij de verkiezingen? We missen nu een soort PR-instrument. We zijn afhankelijk van de pers, die steeds minder schrijft over wat er hier wordt gezegd en gebeurt. Bent u het met mij eens dat wij daarmee ook een promotiemachine krijgen, laat ik het maar even zo populair noemen, voor de stad? Mevrouw Keulen zegt ook al dat dat er zo veel goede dingen gebeuren, alleen in de krant komen vaak de dingen die fout gaan. We kunnen dat meer laten zien. Daarmee kunnen we ook de opkomst bij de verkiezingen verhogen. Het is dus belangrijk dat we op korte termijn, uiterlijk ten tijde van de beschouwingen in november een ja hebben op onze vraag of zo'n stadskrant op korte termijn te realiseren is. Dat hoeft dan niet iedere maand te zijn, maar dat zou ook minder frequent kunnen zijn. Het moet ergens beginnen.

Burgemeester Wever
Ook daar kan het een hulpmiddel zijn. Dat erken ik volledig. Het is een hulpmiddel naast de Stemwijzer, verkiezingslokalen, opkomst op scholen en debatten. Het is een van de hulpmiddelen.

De voorzitter
Ik geef graag de orde van de vergadering terug aan de burgemeester.

Burgemeester Wever is nu de voorzitter van de vergadering.

De voorzitter
Heeft u een ordevoorstel, meneer Bertholet?

De heer Bertholet, D66
Twee! Ik zou graag het punt burgerparticipatie geagendeerd willen zien in een van de commissies, gezien het feit dat bijna iedere partij het daarover heeft gehad en we best nog weleens kunnen praten over hoe we die participatie gaan verbeteren.
Het tweede punt betreft de tweede termijn. Die wordt niet als zodanig genoemd. Ik heb het idee dat iedere partij nu zijn of haar zegje heeft gedaan. Ik vraag me af of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Maar goed, dat hoor ik dan graag.

De voorzitter
Er zijn twee ordevoorstellen van de heer Bertholet. De eerste is om burgerparticipatie te agenderen voor de eerstvolgende commissie. Ik zie achterin de duimen omhooggaan. Ik neem aan dat we daarmee kunnen instemmen. Dan is die akkoord bevonden. Dat doen we natuurlijk wel even via het presidium. Het is wel goed dat dit voorstel er ligt.
Dan het tweede ordevoorstel van deze avond. Er staat inderdaad: vervolgbehandeling Kadernota. Uw vraag is of we meteen kunnen doorgaan, omdat we al zo veel met elkaar hebben gewisseld. Ik kijk even om mij heen, want ik wil wel wat reacties peilen. De heer Meyer.

De heer Meyer, SP
Ik heb bewust net helemaal niet geinterrumpeerd, want ik heb alles opgespaard voor de tweede termijn. Dat is geen grap, meneer Sijstermans, maar dat doe je doorgaans. Het hoeft niet heel lang te zijn, maar ik houd ik me ook het recht voor om ook daarin nog iets over burgerparticipatie te zeggen. Het is vanavond een belangrijk debat. Ik wil dat graag aan het college meegeven, ook voor het einde van dit jaar.

De voorzitter
Ik neem aan dat het voor meerderen geldt dat ze toch behoefte hebben aan een tweede termijn. Kunt u meteen starten met de tweede termijn of zijn er nog mensen die behoefte hebben aan een schorsing? Nee? Dan gaan we starten. Ik loop dan gewoon het rijtje af, net zoals bij de eerste termijn. Ik geef dus het woord aan de heer Meyer. Als u niet het woord wenst, dan mag dat natuurlijk ook. Goh, wat ben ik gul vanavond!

Tweede termijn

De heer Meyer, SP
Dank u wel, meneer de voorzitter. Er zijn een paar heel goede suggesties voorbij gekomen. Ik wil met een paar beginnen. De heer Verreck had het over het petervanzutphenzwembad. Dat vind ik echt een uitstekend idee. Ik zou ook het volgende willen voorstelen: de clemenskindertandarts of het koempelclemensmuseum; dat zou ik ook wel interessant vinden. Debeerworstenhemel, dat zie ik ook wel zitten. Zo kan ik ze allemaal langsgaan. Als we dan toch bezig zijn, als ik mezelf iets moet geven, dan mag de nieuwe wc-pot wel naar mij worden vernoemd. Ik kan uw gezeik toch wel goed hebben, dus dan kan dat er verder ook wel bij. Om zo even te beginnen.

De voorzitter

Dat is dan een onmisbare pot, meneer Meyer.

De heer Meyer, SP
Ja, zo mag u dat noemen. Ik weet niet of dit licht beginnen is, maar het is in ieder geval een poging daartoe.
Dan serieus. Als het gaat om sociaal en solidair, dan is het wat mij betreft wel duidelijk - ik heb dat ook al eerder gezegd in een debat met de heer Hazen - dat termen als ombuigen, boetes, vandaag gebruikte hij ook tegenprestatie, schrappen in stapels armoederegelingen. Wat mij betreft is het wel duidelijk tussen wie het debat in deze raad gaat als het gaat om sociaal. Houdt u in de gaten dat de wolf in schaapskleren - dat bedoel ik natuurlijk in de overdrachtelijke zin, die spreekwoordelijke zin - een heel aardige lokale partij lijkt te zijn. Het is echter een behoorlijk rechtse partij, die graag wil schrappen in de armoederegeling. Die zal ons tegenover haar vinden in de debatten waar zij voorstellen doet op dit vlak.

De heer Hazen, Stadspartij (interruptie)
Ik weet niet wat de heer Meyer heeft gedaan in de eerste termijn. Hij heeft mij bij de jaarrekening en ook vandaag niet één keer het woord schrappen horen noemen. Hij brengt het hier naar voren alsof wij dat naar voren hebben gebracht. Ik verwacht een verontschuldiging van hem.

De heer Meyer, SP
Voorzitter, helemaal niet. Ik heb een keer of drie uitgelegd dat ombuigen hetzelfde is als bezuinigen, korten en schrappen. U kunt ervan maken wat u wil, maar elke ombuiging in Den Haag en elke ombuiging hier, is toch echt een bezuiniging. Als u ombuigen voorstelt en daar ook nog de context aan toevoegt dat er te veel geld of nog meer geld naar sociaal gaat, dan kan ik ombuigen toch niet anders zien dan dat er minder geld naar sociaal moet en dat er dus bezuinigd zou moeten worden? Er is geen enkele andere uitleg waardoor ombuigen en te veel geld naar sociaal anders kan worden beschouwd dan dat je ergens moet gaan korten in het sociaal beleid. Er is geen enkele andere manier.

De heer Hazen, Stadspartij (interruptie)
De heer Meyer verdraait letterlijk alles wat ik heb gezegd. Het slaat werkelijk nergens op wat hij hier naar voren brengt. Ik heb hier verteld dat je processen anders moet organiseren, omdat je op die wijze wellicht geld kunt besparen. Ik heb verschillende voorstellen gedaan. Daarin zat geen woord bij van schrappen of mensen iets afnemen. Waar mensen recht op hebben, hebben ze recht op. Dat vindt de Stadspartij al jaren. Ik distantieer me ten volle van de woorden die de heer Meyer hier gebruikt. Ik vind dat werkelijk onbeschoft en onbeschaamd, maar zo kennen we de heer Meyer.

De heer Meyer, SP
Ik heb nooit op de man gespeeld. Ik heb een debat gevoerd op het vlak van beleid, van richting. Maar ja, wat moet ik daar verder aan toevoegen? Wij zullen staan voor het sociale beleid. We zullen iedereen die in de buurt komt daarvan echt van repliek dienen.
Voorzitter. Verder wil ik zeggen dat het hartstikke goed is om voorop te lopen bij Kansrijk van start, maar dat kan nooit snel genoeg en ver genoeg voorop zijn. Dus wat dat betreft is dat ook in de richting van het college. Vooroplopen is hartstikke goed, maar gezien de enorme opgave in deze stad kan dat nooit ver genoeg voorop zijn. Datzelfde geldt voor de kindertandarts. Ik zou het volgende willen zeggen. Ik vind de babyspullenruildag hartstikke leuk. Ik snap dat dit in een heel aantal voorbeelden wordt genoemd, maar uiteindelijk vind ik de verlengde en gezonde schooldag toch echt nog wel een veel existentiëlere aanpak dan de babyspullenruildag, alhoewel die ongetwijfeld ook heel goed en gezellig zal zijn.
Ik snap hoe het college reageerde op de zinsnede die ging over offers op andere thema's. Het is prima dat dit is rechtgezet. Maar ik zou wel willen zeggen dat solidariteit niet gratis is. Geld komt ergens vandaan. Of dat nu het geld voor Heerlen-Noord is, of voor alle programma's als Heerlen-Noord - het nationaal programma Rotterdam-Zuid is daar een goed voorbeeld van - het komt ergens vandaan. Dus of het komt

uit Heerlen zelf of het komt uit het niet meer gunnen van belastingcadeautjes aan Shell of Booking.com, of we halen het uit Rozendaal, Wassenaar of Bloemendaal, maar het komt ergens vandaan.
Als dat in de toekomst zou betekenen dat wel degelijk de allerrijkste buurten in onze stad net iets minder goede buurten zouden hebben - laat ik het even heel zwart-wit zeggen - dan is dat wel een consequentie van solidariteit. Ja, u kunt lachen, meneer Leers. Het komt ergens vandaan. Met andere woorden, het is prima als dat in dit geval niet hoeft, maar laten we ons niet wijsmaken dat solidariteit gratis is. Dat is solidariteit namelijk niet. Er zal altijd iemand voor moeten betalen, linksom of rechtsom.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Het feit wil dat de buurten die de heer Meyer hier de rijkste buurten noemt, ook de buurten zijn die financieel gezien het meeste bijdragen en ervoor zorgen dat onze stad nog enigszins op peil is. Als u daar verder gaat bezuinigen of wil bestraffen voor hun solidariteit, dan kweek je op een gegeven moment nog meer scheve gezichten. Ergens houdt het toch op? Ergens houdt het helpen toch op en moet je jezelf helpen. Dit is toch zo krom dat het niet recht te praten valt?

De heer Meyer, SP
Kijk, daag een beetje uit en ze komen naar ons toe. Hier is het duidelijk. Natuurlijk is er een groot verschil in onze stad. Dat is het hele punt tussen kinderen die geboren worden ...

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Maar wie betaalt die rekening dan?

De heer Meyer, SP
Laat me even antwoord geven. Als je een vraag stelt, kan ik ook antwoord kunnen geven. Natuurlijk zijn er buurten waarin kinderen die nu worden geboren zes jaar ouder worden dan buurten waarin kinderen worden geboren die zes jaar eerder doodgaan. Natuurlijk heeft dat alles met sociaaleconomische omstandigheden te maken. Natuurlijk betekent dit dat mensen die zich dat kunnen permitteren, die een huis hebben van een half miljoen, die mensen zijn er gelukkig in onze stad, natuurlijk vragen we daar als het moet wat meer van wat mij betreft. Ik ga graag met u allen het debat aan over waarom dat wel of niet zinnig is. Meneer Leers, als u dat krom noemt, dan moet u dat krom noemen, maar wat mij betreft is dat de kern van solidariteit.
Meneer de voorzitter, ik ben heel blij dat het in dit geval bij Heerlen-Noord niet hoeft, maar ik wil wel het punt maken dat ik al heb gemaakt, namelijk dat solidariteit niet gratis is en dat je niet raar moet opkijken als je aan de mensen die iets meer kunnen tillen, vraagt om iets meer te tillen.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Ik wil meneer Meyer even goed begrijpen. Heb ik hem net als voorbeeld horen zeggen dat we op Hoogveld wat minder vaak gaan maaien, zodat wij in de Maria Christinawijk in Hoensbroek wat vaker kunnen maaien? Is dat een beetje het voorbeeld dat hij aangeeft? Of chargeer ik het nu te veel? Ik wil hem wel goed kunnen begrijpen.

De heer Meyer, SP
Daag me niet uit bij maaien. Ik heb al laten zien dat ik dat vrij goed kan. Ik ben best bereid om Hoogveld van een goede maaibeurt te voorzien. Ik weet niet of ik dan ook de heer Diederen blij maak, die in die buurt woont. Nee, meneer Verreck, wat mij betreft is dit niet het niveau waar je aan moet denken. Het gaat mij om de algemene opmerking dat het college wel kan zeggen dat het nooit ten koste zal gaan van andere thema's, maar solidariteit betekent per definitie dat je een beroep doet op mensen die iets meer kunnen tillen. Dat is het hele principe achter solidariteit. Ik vertel niets nieuws, dat weten wij. Zelfs sociaaldemocraten - meneer Verreck, ik zeg dat met een knipoog - weten dat. Dat weten we met z'n allen. Dat is overigens wat we in deze stad al een hele tijd doen en wat we met landelijke bijdrages nog veel

meer zouden kunnen. Heel veel meer is daar ook niet mee gezegd, maar ik ga graag met iedereen daar het debat over aan.
Meneer de voorzitter. Als het gaat om burgerparticipatie, zou ik wel een paar opmerkingen willen maken. Wat mij betreft zou je burgerparticipatie niet moeten verwarren met mensen tegenspreken. Sterker nog, ik vind dat bij burgerparticipatie hoort dat je mensen durft tegen te spreken. Mensen voelen zich niet gehoord, omdat ze denken dat die raad of dat college alleen maar luistert. Mensen voelen zich ook gehoord als je ze serieus neemt en ze dus durft tegen te spreken. Sterker nog, ik vind het vrij opmerkelijk dat een deel van deze raad net doet alsof dit alleen maar iets van het college is. Ik hoorde daar overigens wethouder Keulen ook al iets over zeggen. Ik hoor mensen zeggen: ombudsfunctie. Hallo, de gemeenteraad is de ombudsfunctie. Dat is wat wij horen te doen. Wij horen naar mensen toe te gaan. Niet alleen maar naar de mensen die zogenaamd stuklopen op het college, maar wij horen naar mensen toe te gaan die niet eens de weg weten te vinden naar het college, bezwaarschriften of wat dan ook. Wat mij betreft zouden we dat echt niet moeten verwarren met aan de ene kant soms nee durven te zeggen tegen mensen en aan de andere kant met mensen die allang hun weg weten te vinden. Dat zijn niet de mensen waar wij per definitie burgerparticipatie op los hoeven te laten; die weten hun weg al te vinden.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Het valt me op dat als de heer Meyer het heeft over burgerparticipatie, zijn eerste woord is 'tegenspreken'. Mijn vraag aan de heer Meyer is: is dat dan het belangrijkste woord dat bij u opkomt als we het hebben over burgerparticipatie?

De heer Meyer, SP
Dat was ook niet mijn eerste woord. Het was een van mijn eerste twintig woorden. Desalniettemin, gaat het erom dat nu de suggestie wordt gewekt dat als je maar ja en amen zegt en knikt dat dat mensen serieus nemen is. Daar gaat burgerparticipatie natuurlijk niet over. Sterker nog, ik wil nog een keer benadrukken dat we burgerparticipatie eigenlijk helemaal niet per se zouden moeten richten op ... Ik hoorde het iemand zeggen, volgens mij was het een van de heren van D66. "Dan gaan mensen naar de rechter en dat moeten we niet willen". Wacht nou even, mensen mogen naar de rechter gaan. Mensen die naar de rechter gaan, die die weg al hebben weten te vinden, hoeven we helemaal niet meer te leren wat burgerparticipatie is, want die weten dat allang. Daarmee is niet gezegd dat je niet, als het even kan, moet voorkomen dat mensen naar de rechter gaan. Natuurlijk moet je proberen om dat te voorkomen. Maar dat wil niet zeggen dat hier nu een sfeer moet ontstaan, zo van: je doet aan goede burgerparticipatie als je tegen iedereen zegt dat ze allemaal gelijk hebben. Dat hebben we twintig jaar geleden gedaan, onder andere op het vlak van de dag- en nachtopvang. Toen kwam er niets van de grond.
Wat mij betreft moeten we dus wel genuanceerd zijn en met enige gedragen eenheid durven te spreken over burgerparticipatie, en niet de u-roept-wij-draaienmentaliteit, want dan houd je mensen echt voor de gek.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)
Ik denk dat de SP en D66 elkaar hier wel kunnen vinden en dat we het er in grote lijnen over eens zijn. Mijn vraag is: bent u het wel met me eens dat we toch moeten werken aan een - gebruik het woord dat je wil - mechanisme, waarbij wij als raad geen doorgeefluik worden van klachten? U hebt net gezegd dat wij ook een vorm van burgerparticipatie zijn. Als er vijf, zes of zeven initiatieven zijn in de stad en de helft heeft klachten, dan zijn we alleen maar bezig met dat soort dossiers. Ik denk dat wij als raad een tool, een mechanisme, moeten geven die wij redelijk goed kunnen inrichten, maar dat we het daar dan ook bij laten. Hopelijk hoeven wij dan in de toekomst niet meer dit soort discussies te hebben. Is dat iets waar we bijvoorbeeld samen aan kunnen werken?

De voorzitter
Ik zal meneer De Groot erbij meenemen. Dan kunt u dat in één keer afhandelen. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Het volgende vind ik jammer. De heer Meyer pikt een aantal dingen uit de hele discussie die we hebben gehad over burgerparticipatie. Er is zeker over gesproken, ook in de breedte, dat burgers niet altijd hun zin kunnen krijgen. Dat is door diverse fracties beaamd. Maar is de heer Meyer het ook met mij eens dat er met name ook heel veel is gesproken over het proces, over de manier waarop we met elkaar omgaan? Is de heer Meyer het niet ook met mij eens dat met name de manier waarop we met elkaar omgaan in deze stad de sleutel zou moeten zijn om uiteindelijk mensen het gevoel te geven dat ze gehoord zijn? Ze hebben dan in de praktijk misschien niet altijd gelijk gekregen, maar ze hebben wel het gevoel: "Ik ben fatsoenlijk behandeld. Oké, ik heb niet mijn zin gekregen, maar ik heb er vrede mee".

De heer Meyer, SP
Allereerst, meneer Oulad, ik ben tot alles bereid. Volgens mij gaf uw fractievoorzitter een aantal voorbeelden van, in zijn woorden, mislukte burgerparticipatie. Daar zat onder andere ook Otterveurdt tussen. Hij noemde een heel rijtje, waaronder Otterveurdt. Ik meen ook nog de dag- en nachtopvang en Bekkerveld. Volgens mij was dat ongeveer het rijtje. Ik zie knikken, dus dat klopt. Dat vind ik echt van een heel andere dimensie. Ik hoef niet de discussie over te doen over Otterveurdt, maar dat had vrij weinig ... U kent allemaal het verhaal. De exploitant die nota bene tot en met een traantje laten in de bijdragen van de insprekers enige invloed wilde hebben, dat is echt een heel andere vorm van burgerparticipatie als je het zo mag noemen. De burger bestaat niet. Als het gaat om uw vraag of er iets voor de raad zou moeten zitten, zou ik het volgende willen zeggen. Ieder raadslid heeft een aantal taken. Een daarvan is een volksvertegenwoordigende taak. De andere is een controlerende taak. Als het even goed uitkomt, doen we dat in enige balans. De een doet het wat meer volksvertegenwoordigend en de ander doet het wat meer controlerend. Dat zou ik ook voor niemand willen invullen.
Maar echte burgerparticipatie is naar de mensen gaan die helemaal niet weten waar de raadzaal of het gemeentehuis ligt. Dat zijn de mensen die in grote meerderheid, bijvoorbeeld ongeveer 55%, niet gestemd hebben. Dat zijn niet de mensen die allang de weg weten te vinden, want die hebben die zogenaamde participatietoolbox, of hoe het dan ook moge heten, helemaal niet nodig. Ik zou me daarop willen richten. Verder de vraag van de heer De Groot. Natuurlijk, alles wat in een proces beter kan, daar ben ik het helemaal mee eens. Ik zou hier een serieuze, diepere discussie over willen hebben. Ik ben nu 15 jaar raadslid. Als het gaat om verenigingen, voetbalverenigingen die van velden af moesten, dag- en nachtopvanglocaties, domushuizen, exoduslocaties. Meneer de Groot, u mag van mij weten dat ik daar helemaal niet lichtzinnig over denk. Sterker nog, we zijn bij verreweg de meeste van die locaties geregeld - dat geldt ook bij de dno aan de Gasthuis - huis-aan-huis langs de deuren gegaan en we hebben met mensen gesproken. Daar wordt lacherig over gedaan, maar ik vind dat helemaal niet om te lachen. Als je burgerparticipatie serieus neemt, dan ga je naar mensen toe, ook als je het niet met ze eens bent. Dan mogen ze vanalles vinden en vanalles tegen me zeggen. Dat betekent niet dat als een meerderheid in de straat het niet met mij eens is in een afweging die geldt voor de hele stad, dat dat dan slechte burgerparticipatie zou zijn. Ik zou daar echt een veel genuanceerdere, diepere discussie over willen hebben. Anders maken wij mensen in de buurt wijs, omdat zij in meerderheid... Let wel, voor al die locaties geldt dat de mensen die je soms hoort helemaal niet per definitie - let op, ik zeg het voorzichtig - de hele buurt vertegenwoordigen. Je moet dus ook echt durven om daar heel genuanceerd naar te kijken. Meneer De Groot, dat is mijn uitvoerige, maar oprechte antwoord.

De voorzitter
Tweede interruptie van de heer De Groot en de heer Oulad. Als eerste de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik ben in ieder geval heel blij met de uitnodiging van de heer Meyer om daar dieper over in discussie te gaan. De heer Bertholet heeft ook aangekondigd het thema nog een keer uitgebreid in de commissie te bespreken. Ik ben daar hartstikke voorstander van. Laat ik het daarbij laten. Het is prima zo.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)
Dat laatste wat collega Meyer zegt, raakt denk ik de vraag: wat zijn de grenzen van burgerparticipatie? Ik denk dat ik dit nu voor de vierde keer zeg. Ik zou dat graag op papier zien. Misschien steunen mijn geliefde collega's mij hierin. Welke formele routes kunnen de burgers lopen? Wellicht krijgen ze aan het einde toch ongelijk. Wat zijn de routes? Ik kijk dan naar de wethouder voor Burgerparticipatie. Kunnen we dat niet op een bepaalde manier inzichtelijk maken? U gaf als voorbeeld dat als er een wijk is waar 96% - dat werd laatst genoemd - iets niet wil, dat per definitie niet gaat gebeuren. Dit soort conventies zijn niet echt duidelijk voor de burgers. Het zou toch goed zijn om dit een formeel karakter te geven, in welke vorm dan ook. Dat maakt mij op zich niet zo veel uit. De burger moet weten: er is stap 1, 2 en 3 en uiteindelijk is er stap 4, en dat is ook de laatste.

De voorzitter
Hebt u een vraag? Want ook dit is weer een betoog. We zijn nu weer een vergadering over burgerparticipatie aan het houden.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)
Ik denk dat we in de commissie wel verder spreken.

De voorzitter
Dat lijkt me een heel goede conclusie.

De heer Meyer, SP
Ik kan met een paar punten afronden. Als we hadden gedaan wat de heer Oulad op dat laatste punt voorstelt, dan hadden wij geen enkele dag- en nachtopvang in deze stad gehad. Dat neem ik mensen niet kwalijk, maar niemand wil graag in zijn tuin een dag- en nachtopvang. Niemand. Tegelijkertijd wil wel iedereen - ook hier kan de heer Leers weer "dat klopt" roepen - dat de enorme dakloosheid, de drugsellende van deze stad, waar een van mijn buurten, Zeswegen, enorm onder gebukt ging ... Waar komt dan die dag- en nachtopvang op een andere manier terecht als je geen dag- en nachtopvang hebt? Dat kan ik u vertellen. Onder drie huizen in de Carboonstraat, toen ik daar opgroeide. Met andere woorden, als je niet doet waar je regie op wilt hebben, waar je voor durft te staan, omdat je dat voor het gewicht en de gedragenheid van de hele stad durft te doen, dan komt die dag- en nachtopvang er wel, maar dan illegaal, bij mensen thuis, met alle ellende van dien in buurten die het helemaal niet kunnen hebben. Dus lach daar maar eens om. Het is namelijk helemaal niet om te lachen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Is de Molenberg dan wel een buurt die het kan hebben? En Zeswegen niet?

De voorzitter
Wilt u nu een interruptie plegen of gaat u nu een debat uit uzelf voeren? Dat is volgens mij niet de bedoeling.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik vroeg mij het volgende af. De heer Meyer zegt: Zeswegen kan het niet aan. Dan bedoelt hij dus dat de Molenberg dat wel kan. En daarvoor zegt hij: niemand wil het. Ik kan daar geen lijn meer op trekken!

De voorzitter

Zullen we proberen om weer tot de vergaderorde over te gaan, want dit wordt wel heel vervelend zo.

De heer Meyer, SP
Het laatste wat ik over dit punt wil zeggen, is het volgende. Mensen die het niet willen, zullen natuurlijk altijd wel een argument of een manier verzinnen om ergens een veronderstelde hypocrisie te vinden. Ik wil het liefste dat er nergens een dag- en nachtopvang is. Het zou het allermooiste zijn als deze helemaal niet meer nodig is. Maar als we één ding weten, dan is het dat deze voorlopig wel nodig is, zodat deze uiteindelijk niet meer nodig is. Met nota bene de tippelzone als beste voorbeeld. Die hebben we gelukkig kunnen afschaffen, omdat die niet meer nodig was. Die was in eerste instantie nota bene ook nog nodig.
Kortom, het zijn niet allemaal makkelijke besluiten. We zitten hier ook niet om makkelijke besluiten te nemen. Het hoort ook bij burgerparticipatie om dat tegen mensen te durven zeggen. Wie dat niet durft, wie alleen maar nee zegt bij dit soort besluiten, zal uiteindelijk door diezelfde burgers worden beschouwd als degene waar ze niks aan hebben, want die mensen wegen dat af.

De voorzitter
Meneer Verreck wil interrumperen, maar als u het over burgerparticipatie wilt hebben, dan verwijs ik u echt naar de commissie.

De heer Meyer, SP
Kijk, mooi!

De voorzitter
Dus het gaat naar de commissie. Maakt u uw betoog af, meneer Meyer.

De heer Meyer, SP
Op weg naar de discussie die in de commissie komt, zou ik iedereen willen meegeven om nog eens aan het toeslagenschandaal te denken. Dat waren mensen die tien jaar lang nergens gehoord werden, die geen gang wisten te vinden. Die mensen zou ik in onze stad willen vinden. Ja, alle andere mensen ook, maar zeker de mensen die hun weg helemaal niet weten te vinden.
Meneer de voorzitter. Tot slot zou ik het volgende willen voorstellen. Dat doe ik wat onorthodox, want er hoort misschien een blaadje of een motie bij. Ik ben benieuwd wat u ervan vindt, dus ik wil eerst uw reactie afwachten voordat we daar als hele raad wellicht iets mee doen. Je zou dat een postzegelmotie kunnen noemen. Nu ik in uw eerste termijn heb gehoord dat wordt nagedacht, zoals er wordt nagedacht, namelijk dat het blauw weg zou gaan vanuit Zuid-Limburg naar Noord-Limburg; niets ten nadele van Noord-Limburg. Als wij met Heerlen-Noord, oftewel de hele stad, beogen en ambiëren om een sociale inhaalslag te maken, dan is die sociale inhaalslag per definitie ook een inhaalslag op het gebied van veiligheid. Ik zou eigenlijk willen voorstellen - ik wil dat ook checken bij de rest van de raad - of daar niet ook een heel duidelijke uitspraak van de raad bij hoort. Wat je er verder ook van vindt, maar ik geloof dat een heel duidelijke uitspraak, het liefst unaniem, van de raad hoe dan ook de strijd die u levert van extra cachet kan voorzien. Ik ben benieuwd wat u daarvan vindt.

De voorzitter
Meneer Tijdeman.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman (interruptie)
Eens!

De voorzitter
Laten we dat straks doen! Dank u voor de spontane reactie. Het is goed om dat straks naar aanleiding van de reactie van het college te doen. Meneer Leers voor de tweede termijn.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter. Er wordt straks gevraagd om in te stemmen met de Kadernota. Wij zullen dat niet doen. Wij hebben hier kennis van genomen en laten het daarbij. Dat betekent dus niet instemmen of wat dan ook.
Ik vond de oproep die de heer Bertholet deed zeer sympathiek, om de tweede termijn achterwege te laten. Het gaat dadelijk om hoe het college alles vanuit onze raad in praktijk brengt en met voorstellen komt, zodat hetgeen wij graag willen vanuit de diverse fracties ook werkelijkheid wordt. Ik ben straks benieuwd hoe al die mensen voor de balie, aan de telefoon met de gemeente, die een mailtje sturen naar de gemeente, op nummer één staan en ook zo behandeld worden, respect ontvangen en hetgeen zij verdienen. Ik ben straks benieuwd hoe we dat op zo kort mogelijke termijn in praktijk brengen, zonder te zeggen: daar werken we aan, we kunnen niet iedereen tevredenstellen, het is niet altijd het beste wat de burger voor zichzelf wil. Wij zijn er voor de burger. Die burger staat op één. Ik zou dat graag op heel korte termijn in praktijk en in beleid terug willen zien. Ik ben benieuwd naar hoe dat gaat gebeuren. Ook ben ik benieuwd of dit überhaupt kan in onze gemeente onder de huidige omstandigheden, maar daar wil ik het in de tweede termijn bij laten. U begrijpt dat als het op het stemmen aan komt, wij niet in zullen stemmen, omdat wij kennisnemen van. Het staat niet in het voorstel. Daar staat: instemmen met. Dus dat betekent dat wij tegen de Kadernota zullen stemmen.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Leers. Meneer De Groot, namens de OPH, in tweede termijn.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Ik houd het ook kort van de kant van de OPH. Ik denk dat het allerbelangrijkste is ... Dat sluit een beetje aan bij hetgeen de heer Leers zegt. Volgens mij willen we dat allemaal. We willen allemaal het beste voor alle Heerlenaren. Toch even kort over die burgerparticipatie, aanhakend op hetgeen de heer Meyer net noemde.
Ik denk dat burgerparticipatie meer is dan het enkel aankloppen bij de mensen die de weg naar het gemeentehuis niet kunnen vinden. Er zijn genoeg mensen in Heerlen die dat wel weten. Zij melden zich via de meld-app. Zij melden zich bij de buurtregisseur. Zij melden zich bij de balie en sommigen via hun netwerk binnen de raad of het college. Maar ook die mensen moeten gehoord worden. Daar doe ik dus een oproep voor. Het gaat om iedereen en niet alleen om de mensen die aan de hand moeten worden genomen om überhaupt in actie te komen.
Nogmaals, zoals gezegd, ik ben blij met het voorstel van de heer Bertholet. We gaan er nog uitgebreid op terugkomen.

De voorzitter
Dank u wel, meneer De Groot. De heer Daamen van Partij Hoensbroeks Belang.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Dank u wel, voorzitter. Het is prima dat er onderzoek gaat komen naar de problematiek rondom het niet-gebruik van BMV De Auvermoer. Kan hier een tijdspanne aan worden gekoppeld met betrekking tot de terugkoppeling van de bevindingen in deze?
Met betrekking tot de kamerverhuur zijn we blij dat de wethouder de toezegging doet dat de buurtbewoners hierbij meer betrokken gaan worden.
Voorzitter. Een collega-raadslid gebruikte terecht de woorden "druipt van het erfgoed". Een ander collega-raadslid gebruikte de woorden: een bezienswaardige stad zonder dat er iemand op af komt. We moeten niet doorslaan in haalbaarheidsonderzoeken naar bijvoorbeeld nog een museum. Al deze onderzoeken

kosten geld. Waarom niet een pas op de plaats hierin? Ziehier een mogelijke eerste compensatie van minder inkomsten uit de hondenbelasting. Dat is meteen een bruggetje naar dit thema.
De feiten zijn: de tarieven behoren tot de hoogste van Nederland en dit punt wordt al jaren opgevoerd op de agenda. Voorzitter. Al jaren is het antwoord, kort door de bocht: we kunnen de dikke 8 ton niet missen. Zoals het er nu naar uitziet is een Kamermeerderheid in principe voor afschaffen. We bespreken hier de Kadernota en geven aan de voorkant dus input met betrekking tot de kaders. Waarom nemen we geen voorschot op die afschaffing? Waarom wordt niet gekeken naar een tussenoplossing? Kijk bijvoorbeeld naar de optie van een eerste hond gratis of geleidelijke afbouw van tarieven.
Allen delen de wens om het onderhoud te verbeteren: schoon, heel en veilig. Wat gaat hier nu concreet verbeteren?
Zorgwekkend is het antwoord van de wethouder over het verwijderen van de tekst inzake Heerlen-Noord. Er staat immers ook: essentieel hierbij is dat we de staande agenda's, zoals onze sociale agenda en veiligheidsagenda, integreren binnen het programma. Wat houdt dit nu precies in? Of wordt dat ook nog verwijderd uit de tekst?
We kijken ook zeer uit naar de toolbox en de toezegging dat de app in het laatste kwartaal in de lucht is. We hebben een opmerking gemaakt met betrekking tot de zinsnede dat groenonderhoud ophoudt bij de opmerking: hier worden in de toekomst woningen gebouwd; het onderhoud van dit stuk is niet meer onze zaak. Ik verwijs hierbij naar de memo van 21 juni naar aanleiding van een vraag vanuit de commissie MF met betrekking tot het bomenplan. Graag een toelichting op deze manier van communicatie.
Tot slot willen we nogmaals meegeven dat het beleid van achteraf informeren van omwonenden bij minder populaire besluiten onaanvaardbaar is. Doe daar iets mee.
Tot zover.

De heer Sijstermans, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb even een klein interruptie. De heer Daamen wil zomaar een voorschot nemen, terwijl ik niet denk dat we als gemeente in een dusdanige positie zitten dat wij zomaar gaan besluiten dat er geld wordt onttrokken aan de begroting waar nog geen dekking voor is. Ik denk dat we daar heel voorzichtig moeten zijn. Ik kan het er best mee eens zijn als het vergoed wordt, maar we moeten geen gaten in de begroting schieten als we niet weten of we dat gat wel kunnen dichten. Die opmerking wilde ik even plaatsen op het betoog van de heer Daamen.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Daamen, wilt u uw laatste vraag herhalen? Die vraag over de bomen was niet te verstaan.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Excuses daarvoor. Ik zal duidelijker in de microfoon praten. We hadden een opmerking gemaakt met betrekking tot de zinsnede dat groenonderhoud ophoudt bij de opmerking: hier worden in de toekomst woningen gebouwd; onderhoud van dit stuk is niet meer onze zaak. Deze tekst is te lezen in de memo van 21 juni naar aanleiding van een vraag vanuit de commissie MF met betrekking tot het bomenplan. Graag een toelichting op deze manier van communicatie.
Dan met betrekking tot de opmerking van de heer Sijstermans. We stellen hier kaders vast. Daar wordt naar gekeken bij de begroting. Wij willen dit gewoon als overweging meegeven in het kader. Dus het kader stellen. Zo interpreteren wij de Kadernota.

De voorzitter
Prima. Dank u wel, meneer Daamen. Ik geef het woord aan de heer Peters van het CDA.

De heer Peters, CDA

Voorzitter. Dank u wel. Ik ga het vandaag niet lang houden. Ik heb in ieder geval gehoord dat het college mijn betoog over Beheer en Onderhoud heel goed heeft gehoord. Ik ben benieuwd wat daar verder mee gaat gebeuren.
Het tweede onderwerp dat we hebben aangesneden zijn de verenigingen. Het moet mij toch even van mijn hart. Als ik het daarover heb, voel ik me heel vaak als een roepende in de woestijn. We hebben een concrete afspraak in ons coalitieakkoord. Dat heeft niets met corona te maken, want dat is in 2018 afgesproken. Daarin staat heel duidelijk, heel concreet: of een hogere waarderingssubsidie, of lagere tarieven. Dan heb je het dus niet over maatregelen die vanuit het Rijk komen of dingen in het kader van de coronaboekhouding. De wethouder memoreert bijvoorbeeld aan een memo van 3 maart. Prima. Maar, voorzitter, op 7 april hebben we dat nog een keer besproken. We hebben het in de commissie ES besproken. Toen is nota bene ook de toezegging gekomen dat er schriftelijke informatie zou worden verstrekt over de steun aan verenigingen buiten de bekende coronamaatregelen om. Tot op heden is nog geen antwoord ontvangen op die toezegging.
Ik hoor de wethouder een hele waslijst van allerlei maatregelen noemen, waaronder dus ook die vanuit het Rijk geregeld zijn, bijvoorbeeld de nieuwe btw-regels voor sportaccommodaties, die ondertussen ook alweer twee jaar oud is. Ik hoor hem ook zeggen: per jeugdlid gaan we meer uitbetalen, dus meer subsidie. Sommige verenigingen krijgen daardoor meer een andere krijgen daardoor minder. De pot blijft per saldo hetzelfde. Ik vind eerlijk gezegd dat je niet met droge ogen kunt beweren dat je werkt aan hogere waarderingsubsidies. Waar je het bij de ene weghaalt, doe je het immers bij de andere erbij. Uiteindelijk kom je dan gewoon op hetzelfde bedrag uit.
Ik weet zeker dat de afspraak zoals deze ooit is gemaakt echt vanuit de geest was van: wij gaan meer investeren. Natuurlijk snap ik goed dat dit niet allemaal in geld hoeft te worden uitgedrukt. Natuurlijk snap ik ook heel goed dat de vragen, de noodzaak van verenigingen, niet alleen maar met subsidie te maken heeft maar natuurlijk ook op heel andere vlakken leeft.
We hebben nota bene in die afspraak ook een hogere waarderingsubsidie staan. Ik zou aan het college willen vragen, ook in de richting van de begrotingsbehandeling: maak die pot groter of doe in ieder geval een poging om die pot groter te maken. We hebben die afspraak op papier staan. Ik zou daar ook graag resultaat in willen zien.

De heer Bertholet, D66 (interruptie)
De heer Peters voelt zich een roepende in de woestijn. Kan hij het met mij eens zijn dat dit meer iets is voor de algemene beschouwingen, als de cijfers bekend zijn? Als er dan geld is voor extra geld voor de verenigingen, vindt hij ons aan zijn kant. Dan hoeft hij zich geen roepende in de woestijn te voelen, want we hebben ons in het verleden al vaak sterk gemaakt over de verenigingen.

De heer Peters, CDA
Dat weet ik, meneer Bertholet. Dat is ook heel fijn. Ik voel me vaker roepende in de woestijn. Ik weet dat u toen de agendering van dat agendapunt mede geïnitieerd hebt. De heer De Groot van de OPH deed dat ook. Ik vind het toch belangrijk om hier vandaag op tafel te leggen. Ik hoop dat het college het - daar sluit ik dan mee af - waar ik het over Beheer en Onderhoud had heel goed gehoord heeft. Ik hoop dat ze het op dat punt ook heel goed gehoord hebben.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Peters. Mevrouw Géron van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u, voorzitter. Even voor mijn duidelijkheid. Straks komen de moties aan de orde. Kunnen we daar dan nog op ingaan? Klopt het dat dit nu uitsluitend de tweede termijn is?

De voorzitter
Dat moet u wat mij betreft gewoon nu doen. Ik wil straks alles zo snel mogelijk in stemming brengen. Ook in de eerste termijn heeft u de moties al toegelicht. Wij hebben als college ook gereageerd op de moties. Ik heb dus geen zin om straks apart nog eens de moties te gaan bediscussiëren.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Goed. Er is meermaals gevraagd: hoe gaan we de afschaffing van de hondenbelasting betalen? De vraag is echter vooral: hoe kunnen we de hondenbelasting nog verantwoorden? We innen geld van hondenbezitters dat niet voor dat doel wordt besteed door de gemeente. Dat heet uiteindelijk: onrechtmatige belasting. Belasting wordt normaal gesproken geïnd voor het gebruik van diensten of goederen. Als we dan als Partij voor de Dieren concrete voorstellen moeten doen waarmee we de onterechte inkomsten van de hondenbelasting moeten compenseren, dan zal ons antwoord zijn dat we hiervoor bijvoorbeeld het geld van een onnodig centrumbad aan de Putgraaf of de subsidie voor een fishfarm zouden inzetten.

De heer Aarts, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik wil aan mevrouw Géron vragen of zij nu werkelijk bedoelt dat ons college onrechtmatig handelt.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Nee, dat zeg ik niet. Het gaat om keuzes maken, meneer Aarts.

De heer Aarts, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
U gebruikt wel degelijk het woord 'onrechtmatig'.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Daar ben ik me niet van bewust.

De heer Aarts, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dan kunt u bij de VVD!

De voorzitter
U heeft twee interrupties gehad. We gaan geen derde doen. Mevrouw Géron heeft netjes gezegd wat zij meende. Gaat u verder, mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
De motie die in de Kamer is ingediend ging over de gevolgen voor de gemeente van de afschaffing van de hondenbelasting te onderzoeken. Die motie is aangenomen.
Wat ons betreft, zou ik datzelfde willen voorstellen hier in Heerlen. Kijk naar wat de gevolgen zijn van de afschaffing van de hondenbelasting. Een andere suggestie kan zijn om eventueel de hondenbelasting voor de eerste hond te laten vervallen. Wat zijn de financiële gevolgen daarvan?
Tot zover de moties.
Ik had nog een paar punten over hittestress. Er stond vandaag een artikel in de krant over de hotspotter meetfiets. Zou dat een idee zijn voor Heerlen? Een gezegde dat mij trof, was: een gemeente kan met groen een prettiger situatie creëren voor wandelaars en fietsers en het autoverkeer ontmoedigen. Wie weet wat we daarmee kunnen behalen, want we hebben nog een Mobiliteitsvisie in de kast liggen waar nog het een en ander aan kan worden uitgevoerd.
Mijn overige punten hadden te maken met Heerlen-Noord. Die bewaren we voor de raadsinformatieavond. Dat was het zover.

De voorzitter

Dank u wel, mevrouw Géron. Dan ga ik door naar de VVD, naar de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik wil beginnen met aan te geven dat het experiment om hier de Kadernota te bespreken wat mij betreft als mislukt kan worden aangeduid. Volgens mij was het idee van deze avond om het college zaken mee te geven om in hun begroting op te nemen. Wat we nu doen, is een tweede vorm van algemene beschouwingen, waar we een algemeen debat hebben, waar moties bij komen, misschien ook nog wel amendementen enzovoorts, en waar iedereen op begint te interrumperen. Ik denk dat we dit straks in november nog een keer gaan overdoen. Dat vind ik eigenlijk heel erg jammer, terwijl het idee was om dat in november met één dag te doen. Ik kijk nu ook weer naar de tijd. Dan denk ik: dat had misschien ook wel anders gekund.
Omdat het een tweede termijn is, wil ik desalniettemin toch een korte bijdrage geven. Ik wil het volgende aangeven in de raad. We zitten hier met 37 en het college. Ik denk dat wij de absolute ambassadeurs zijn voor onze stad. Burgers spreken ons aan en volgens mij gaan wij ook naar onze burgers toe. Ik denk dat we hier allemaal spreken over dat we trots zijn op onze stad. De één kijkt er zus tegenaan en de ander zo, maar dat is nu eenmaal ook wat de democratie met zich meebrengt. De een heeft een andere interpretatie van solidariteit dan de ander, maar dat is wat de stad hier als zodanig daarin verdient. Ik denk dat we daar ook zo tegenaan moeten kijken.
Ik heb nog een paar opmerkingen. Een daarvan is dat ik toch nog graag van wethouder Damen wat meer geduid willen hebben of hij de weerstandscapaciteit van tenminste 2% van de begroting gaat nakomen of niet. Hij had het over proberen. Ik vond het een beetje een gedraai. Dat zou ik dus nog graag even van hem willen weten. Daarnaast wil ik nog aangeven dat een aantal opmerkingen die de VVD heeft geplaatst keurig zijn beantwoord door het college en dat zij deze graag meenemen. Wij zien dat graag tegemoet in de begrotingsstukken in november.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Van den Berg. Dan ga ik naar de heer Hazen van de Stadspartij.

De heer Hazen, Stadspartij
Dank u, voorzitter. In tegenstelling tot de heer Van den Berg zijn wij wel enigszins positief over wat er vandaag is gebeurd. Een aantal fracties heeft heel zinvolle voorstellen gedaan, die meegenomen zouden kunnen worden in de planning voor komend jaar, in de begroting 2022. Met name wethouder De Beer en wethouder Claessens gaven aan dat zij heel zinvolle voorstellen hebben gehoord, waar ze van gaan beoordelen of ze die wel of niet kunnen meenemen in de komende begroting. Dat was net de bedoeling van vandaag. Wij staan dus niet onverdeeld negatief hier tegenover.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Ik denk dat de heer Hazen en ik precies hetzelfde bedoelen. Het is de bedoeling dat we opdrachten meegeven aan het college om verder uit te voeren in de begroting. Maar wat we vanavond hier meemaken, is dat we al een soort begrotingsdebat aan het doen zijn, terwijl het volgens mij de bedoeling was om dingen mee te geven voor de begroting.
Ik heb ook gehoord dat collegeleden hebben gezegd: dat is heel goed wat jullie aandragen, dat gaan we ook meenemen. Ik denk dus dat we gewoon hetzelfde bedoelen.

De voorzitter
Gaat u verder, meneer Hazen.

De heer Hazen, Stadspartij

Meneer Van den Berg, dan zijn we het inderdaad eens. Maar u zei: het is faliekant mislukt. Dat wilde ik even tegenspreken. Er zit wel een heel positieve kern in die we beslist moeten behouden. Voor de rest zijn we het met elkaar eens.
Toch wil ik ingaan op hetgeen de Stadspartij in de eerste termijn naar voren heeft gebracht en hoe daarmee is omgegaan door college en collega-raadsleden. In eerste instantie hebben we het gehad over de service aan onze burgers, onze klanten, en een cultuuromslag. Hoe moet ik dat zeggen? Het antwoord van wethouder Keulen op dat punt gaf de totale cultuuromslag in één oogopslag weer. Ze begon met een heel ambtelijk verhaal over toolboxen en hoe je het een en ander moet aanpakken, participatie, weet ik wat allemaal. Ze kwam niet tot de daadwerkelijke feiten. En op het einde, cultuuromslag. "Ja, we moeten het anders aanpakken. Ja, we zullen dat anders moeten gaan doen, want op dit moment doen we het niet optimaal. Op dit moment geven we niet meteen antwoord". Dat was nu precies het antwoord waar ik op had gehoopt, maar het was ook de cultuuromslag in 10 minuten weergegeven. Dank daarvoor, wethouder Keulen.
De antwoorden op ons voorstel om van de verkeersveiligheid een speerpunt te maken. Dat wordt heel erg in dank aanvaard. Wethouder Claessens en de burgemeester zeiden: ja, dat gaan we zeker oppakken. Een winstwaarschuwing, misschien minder blauw op straat. Dit zou er afbreuk aan kunnen doen. Ik hoop dat dit niet nodig is en dat u er echt een speerpunt van kunt maken. De burgers van Heerlen, de inwoners van Heerlen, zullen u daar zeker dankbaar voor zijn.
Dan komen we op ons derde punt. We hebben het gehad over het sociaal domein. Het sociaal domein kost ieder jaar weer meer. Het kost ieder jaar ook weer meer dan in de begroting is voorspeld. We hebben voorgesteld: laten we kijken hoe we dat doen en wat we doen en hoe we dat anders kunnen doen. Dan komt een collega-raadslid die een links riedeltje afdraait: handen af van het sociaal domein, je gaat schrappen, je gaat iets afnemen. Dat heb ik allemaal niet gezegd, maar het is wel een typische SP-benadering van het sociaal domein. Er mag vooral niets veranderen. Er mag vooral niets anders gaan. Zo hebben wij onder andere ook al bij de jaarrekening en net in de eerste termijn gezegd: je zou ook een tegenprestatie kunnen vragen. Daar wordt angstvallig over gezwegen. Ook de wethouder heeft hier helemaal geen antwoord op gegeven. We weten dat we nu met dit linkse college zitten. Ik hoop dat dit in maart volgend jaar anders is.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Hier hebben we 'm. Hij ontkende dat hij al die woorden had gebruikt. Tegenprestatie. Wat is nou een tegenprestatie? Dat is dat je niet hoeft te betalen voor werk. Dat is wat een tegenprestatie is. Noem dat een links riedeltje. Zeg dat de SP zich daartegen verzet. Ik erken volmondig dat we dat doen en dat dit het grote verschil is tussen uw partij, die een heel rechtse partij is, en de mijne, die gelukkig de meest linkse partij is in deze raad. Dank u wel, meneer Hazen, dat u het verschil tussen uw partij en mijn partij nu zelf op tafel hebt gelegd. Daar ben ik u zeer erkentelijk voor. Dank u wel.

De heer Hazen, Stadspartij
Dat vergt natuurlijk een reactie. Ja, inderdaad, daar verschillen wij volledig van mening over. Wij vinden dat een tegenprestatie heel normaal is. Maar uw woorden van schrappen en afnemen, heb ik niet gebruikt. Het zou u sieren als u deze terugneemt.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Voorzitter, dit is mijn laatste reactie. Ik voorspel dat als ik nog een paar keer doorvraag, hij niet alleen erkent dat hij het woord tegenprestatie heeft gebruikt, maar dat hij uiteindelijk ook bedoelt ... Ook nu het hele betoog, alleen maar meer naar het sociale beleid. Ik heb volledig uiteengezet waarom dit noodzakelijk is, want mensen gaan in deze stad eerder dood dan drie kilometer verderop. Als je dan zegt dat het allemaal naar iets anders moet, dat is geen abracadabra. Dat komt niet uit de lucht vallen. Als u zegt dat er geen extra geld naar het sociaal beleid mag, dan zegt u toch niets anders dan dat er dus op bezuinigd moet worden? Dat kan toch niet anders worden beschouwd?

Kortom, meneer de voorzitter, ik ben blij dat dit een verschil is tussen de Stadspartij en de SP. Dan hebben we die verschillen in ieder geval duidelijk. Want als politiek iets is, dan is het wel een strijd der ideeën. Die vindt hier plaats. Ik ben de heer Hazen daar dus heel dankbaar voor.

De heer Hazen, Stadspartij
Dat wij van mening verschillen, mag duidelijk zijn. Ik heb de heer Meyer in ieder geval geen woorden in de mond gelegd die hij niet heeft gebruikt. De heer Meyer doet dat consequent wel. Daar distantiëren wij ons van.

De voorzitter
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Bertholet van D66.

De heer Bertholet, D66
Ik sla mijn beurt over. Ik heb mijn zegje gedaan.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Bertholet. De heer Verreck van de PvdA.

De heer Verreck, PvdA
Meneer de voorzitter. Ik schrik ervan dat ik zo snel aan de beurt ben. Heel kort. Heerlen-Noord. Het is overigens heel goed dat na verzoek van een aantal raadsleden de raadsbijeenkomst ook gestreamd wordt voor de burger die in Heerlen-Noord en op andere plekken in de stad woont en graag wil kennisnemen van wat daar gezegd en bedacht wordt. Ik geef daarvoor mijn complimenten. Het is goed dat het gebeurt.
Maar ik ben ook verbaasd. Als we niets hadden gezegd over de zinsnede van als Heerlen-Noord te veel geld kost of er andere dingen gebeuren, er gekort wordt op andere projecten of andere delen van de stad, dan was die zinsnede erin blijven staan. Dan was het risico geweest dat deze ook zo werd overgenomen in de begroting. Dan hadden we een ander verhaal gehad. Doordat mensen er nu naar gevraagd hebben, realiseert men zich ineens: o wacht, die zin had er niet in moeten staan. Ik ben en blijf daar verbaasd over. Die verbazing blijf ik ook uitspreken dat dit soort dingen gebeuren, met dit geweldige college en deze geweldige ambtelijke organisatie. Het had toch helemaal niet mogen gebeuren dat die zin erin was blijven staan? Ik ben er dus verbaasd over.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Het woord van de avond van de heer Verreck is: verbazing. Maar ik ben dan ook verbaasd. U bent toch niet verbaasd dat u een keer een heel goede vraag stelt, waarvan het college moet erkennen dat het een heel goede vraag is? En dit geweldige college dan zegt: meneer Verreck, goede vraag. Dat gaan we aanpassen. Dat is toch ook wat in deze raadzaal gebeurt? Wat is dan uw verbazing? Bent u verbaasd dat u de vinger op de zere plek legt? Dat kan toch weleens gebeuren? Dat hoort toch in een gezond debat? Dus wat is precies het probleem daarvan? U hebt het gecorrigeerd. Dat is uw controlerende taak. Dat is super goed. De gemeente gaat niet failliet en was ook niet failliet gegaan. Wat is het enorme drama dat hier plaatsvindt? Het ontgaat mij een beetje.

De heer Verreck, PvdA
Ik ben een beetje aan het zoeken naar de vraag die de heer Meyer stelt in zijn betoog. Ik zal proberen om een antwoord te formuleren uit zijn woorden. Meneer Meyer, we hebben vorige week een debat gehad over het centrumbad. Gedurende de eerste termijn komt de wethouder erachter dat er oude gegevens staan in het voorliggende stuk, dat er fouten in staan. Dat zijn de woorden van de wethouder zelf. Dan denk ik: wacht even. Ik moet ervan uitgaan dat de stukken die ik van het college krijg correct zijn en dat men niet op een gegeven moment denkt: wacht even, deze zinnen kloppen niet. Dat is mijn vraag die ik daarover heb. Daar spreek ik mijn verbazing over uit. Het is fijn dat u vindt dat ik me mag verbazen.

De heer Meyer, SP (interruptie)
Voorzitter, sorry. Het laatste punt. Dat was niet het voorbeeld waar ik het over had. Ik vroeg niet naar het centrumbad. Ik vroeg naar de zin ten aanzien van Heerlen-Noord. Dat het zou kunnen betekenen dat dit ten koste zou gaan van andere projecten. Volgens mij stelden drie andere partijen daar een vraag over. Het college geeft gewoon antwoord: "Ja, dat had daar niet zo moeten staan. Dat passen wij aan". U bent daar nu al een half uur verbaasd over. Ik zou zeggen: u hebt uw werk goed gedaan. Goed gedaan, meneer Verreck. De verbazing hoeft niet te zijn dat als u uw werk goed doet, het college zegt: meneer Verreck, goed gedaan.

De voorzitter
Meneer Verreck, gaat u verder.

De heer Verreck, PvdA
Ik hoor geen vraag, dus ik ga verder. De wethouder had het over het bidbook 2.0. Dat heb ik niet terug kunnen vinden in de Kadernota. Fijn dat het er gaat komen. Ik ben heel benieuwd naar de uitkomsten ervan en naar welke consequenties het heeft.
Wethouder Clemens heeft het in de vragen rondom het verplaatsen van de OU en Zuyd en met betrekking tot de financiën, over: we komen elkaar tegen met betrekking tot de dynamiek in de stad. Wat betekent dat nou? We gaan dan enige honderden medewerkers ... Als ik het goed heb, dan gaat het bij de OU over 600 medewerkers, geen studenten. En bij Zuyd gaat het over veel medewerkers en nog meer studenten. Maar wat betekent dat nou? U geeft geen antwoord op mijn vraag. Ik vraag heel direct: wat betekent dit nu financieel voor de stad? Gaat de stad meebetalen aan de verhuiskosten, huurcompensatie of iets dergelijks of niet? Zijn er afspraken over gemaakt? Worden die afspraken nog gemaakt? Zo ja, als die afspraken nog gemaakt moeten worden, dan neem ik aan dat deze eerst in de raad komen en dan vanuit de raad bevestigd worden.
Ik heb nog één zin over burgerbetrokkenheid. De wethouder had het over de Heerlen-app. Ik kan me de tijd herinneren toen uw voorganger met betrekking tot de ICT, de heer Aarts toen hij net wethouder was ... Nee, in mijn eerste termijn als raadslid heb ik hem daarover aangesproken. We zijn in ieder geval al acht jaar bezig in deze stad om de Heerlen-app te verbeteren. Dat vind ik wel een hele lange tijd. Ik zal het woord "verbazing" niet meer gebruiken.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Verreck. Ik geef nu het woord aan de heer Tijdeman.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman
Dank u wel, voorzitter. Allereerst even inhakend op de vraag van de heer Van den Berg van de VVD over het toch wel wat scherper formuleren inzake weerstandcapaciteit. Ik ben het van harte met hem eens. Ik wil eraan toevoegen dat proberen een karakter in zich draagt van vrijblijvendheid. Dat heeft de heer Van den Berg ook proberen te duiden. Daar wordt ook bij gezegd: we proberen het. Daar wordt een tenzij, alsdan-scenario aan gehangen. Wat mij betreft zit dat altijd in een verantwoording achteraf. Zaken kunnen zo wijzigen dat je niet kunt voldoen aan de gemaakte afspraken. Dan doe je daar een verantwoording achteraf over. Of je gaat vooraf het debat aan met degene met wie je een afspraak hebt, van: hé, we kunnen dat niet nakomen, dus moeten we dat anders inrichten. Dat zit er altijd al in. Ik hecht dus echt aan de afspraak waar de heer Van den Berg om vroeg. Ik zou vooral de wethouder willen aanmoedigen om daar scherp op terug te komen in zijn beantwoording.
Dan wil ik ook nog even teruggrijpen op de burgerparticipatie. Ik vind het te eenvoudig om het terug te brengen. Ik ben het wel met de heer Meyer eens om te zeggen: burgerparticipatie is vooral het bereiken van mensen die de weg nog niet hebben weten te vinden. Daar ben ik het helemaal mee eens. Maar het is wat mij betreft ook een en-en-situatie, waarbij je ook kijkt naar degene die de weg al wel hebben weten

te vinden, zodat zij niet zo murf worden gebeukt dat ze helemaal afhaken. Dan weten ze de weg ook niet meer te vinden. Of ze zijn een doodlopende straat ingegaan en die zijn we ook kwijt. Want die blijven in die doodlopende straat en komen er niet meer uit. Die komen niet meer terug. Dus wat mij betreft is dat een en-en.
Dan het tweede punt. Toch nog even over die toolbox. Ik heb daar toch iets mee. Ik vind: mensen maken de organisatie. Wat mij betreft zit het op dat niveau en op dat vlak. Die suggestie wil ik nog wel graag meegeven. Het is bij andere organisaties ook zo. De Rabobank heeft ooit gezegd: weet je wat, we nemen slimme jongens en meisjes aan die heel goed hebben leren rekenen. Op enig moment kwamen ze erachter dat de klanttevredenheid niet zo fantastisch was. Toen zijn ze gaan onderzoeken: wat mist er nu echt bij onze mensen? Toen kwamen ze erachter dat dit hospitality is. Dat is het kunnen praten met klanten, klanten zich comfortabel laten voelen, et cetera. Daar ligt volgens mij ook de sleutel. Mensen maken onze organisatie. Misschien zouden we daarnaar moeten kijken. Niet per se naar processen, tracking and tracing, waar is mijn ambtenaar of waar is het werk van mijn ambtenaar. Dat maakt allemaal wat mij betreft niet zo veel uit. Het gaat erom dat je ook nee moet kunnen zeggen tegen je burger, maar wel op zo'n manier dat hij de nee begrijpt en op zo'n manier dat hij de volgende keer ook weer komt en met je in dialoog gaat en zijn ideeën blijft aandragen. Dat we dat met elkaar doen en ook een nee kunnen accepteren daarna, omdat we het begrepen hebben. Volgens mij zit daar de sleutel. Die suggestie wil ik meegeven.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Diederen.

De heer Diederen, Fractie Diederen
Voorzitter. Laat ik beginnen met aan te sluiten op de woorden van de heer Tijdeman over het weerstandsvermogen. Ik steun niet zijn oproep aan het college en de heer Van den Berg om uiterst scherp en ten koste van alles de daar gestelde norm aan te houden. Dat mag wat mij betreft wel een heel stevige inspanningsverplichting zijn, maar als we in een situatie komen waar wij als raad over gaan, waarbij we tegen iets heel geweldigs voor de stad aan lopen wat misschien net 100 euro meer kost, maar dat we dan het weerstandsvermogen niet helemaal kunnen bereiken, dan moeten we die mogelijkheid hebben.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman (interruptie)
Is dat niet precies wat ik gezegd heb? Misschien ben ik niet duidelijk in mijn formulering. U zegt exact wat ik bedoelde.

De heer Diederen, Fractie Diederen
Oké. Dan even ter aanvulling op mijn eerste termijn. Eerst buiten de Hoogveldbubbel en dan weer erin. Wat ik in die tochten en contacten ook geleerd heb in de wijken die ik noemde, is dat ik heel lang een vooroordeel had, namelijk dat arm en eenzaam een-op-een samengaan. Maar ik ben er intussen al lang achter dat arm niet altijd eenzaam is en dat eenzaam niet altijd arm is. Als ik naar de begrotingen kijk die we in de laatste jaren hebben gehad, dan blijven de bedragen voor specifiek eenzaam denk ik wat achter bij de omvang van de problematiek. Er is namelijk ook eenzaamheid die je niet onder de andere potjes van het sociaal domein kunt schuiven. Ik zou daar dus ook aandacht voor willen vragen.
Dan terug naar de Hoogveldbubbel. Ja, meneer Meyer, het heeft me wel wat mailtjes en telefoontjes gekost, maar er wordt adequaat en misschien nog wel een of twee keer per jaar te veel gemaaid.
Dat brengt me dan bij het laatste. Al die verhalen en oplossingen over de burgerparticipatie. Ik durf de woorden bijna niet in mijn mond te nemen: afvinklijstjes, protocollen. Nee, waar het om gaat, is dat we moeten zorgen dat al die ambtenaren in ons huis, waar heel veel goede bij zitten, afkomen van die angst voor de burger. Dat is ooit begonnen met de geesten van de juristen. Toen kwamen de accountants. Nu is het de burger waar we voor moeten uitkijken. We moeten toe naar zelfbewuste ambtenaren - zonder op de praktijkvoorbeelden in te gaan - die ook op tijd durven te zeggen: dit gaat 'm niet worden. Mijn ervaring

met burgers is dat ze dat liever hebben dan een half jaar, een jaar of nog langer in de waan gelaten worden dat het allemaal maar goed komt, en dan op de een of andere toevallige wijze erachter komen dat het niet goed gaat.
Dat is denk ik een mooie afsluiting van mijn tweede termijn.

De voorzitter
Prachtig. Dank u. Ik kijk naar het college. Ik hoop dat het college zich houdt aan het alleen antwoord geven op vragen en meer niet. Ik weet zeker dat de heer Damen vragen heeft gehad, dus aan hem als eerste het woord.

Wethouder Damen
Voorzitter. Er resteert mij één vraag. Dat is de vraag van de heer Van den Berg of we het woordje 'proberen' niet wat sterker en steviger kunnen neerzetten in het kader van hetgeen hij gevraagd heeft.
We hebben de taakstelling van 2% genoemd vanuit de WFA richting 2021. De inspanningsverplichting en het streven dat wij hebben, is die 2%. Dat is helder. Ik kan op dit moment natuurlijk niet hetgeen overzien wat wij nog gedurende de komende maanden op ons bordje krijgen in het kader van dat we dat nog moeten meenemen richting november, maar op dit moment is het streven naar die 2% duidelijk. We proberen daar natuurlijk ook een opbouw in te doen.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Is de wethouder bereid om het woordje "proberen" te vervangen door "doen"?

Wethouder Damen
Hetgeen dat ik graag met u wil afspreken is dat ik het woordje "proberen" zou willen ombuigen naar "inspanningsverplichting/streven".

De voorzitter
Dat is toch een optimale poging, meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Meneer de voorzitter. Wat mij betreft is dat precies hetzelfde als proberen. Ik wil de wethouder het volgende meegeven. Is hij bereid om dat wat scherper in te zetten? Als dat niet zo is, dan wil ik straks een amendement inbrengen om dat wat meer te duiden.

Wethouder Damen
Ik denk dat ik het niet scherper kan zetten, omdat duidelijk is dat wij in de komende maanden best nog wat zaken kunnen krijgen waarvan we zeggen: is het dan zinvol en is het dan ook juist om het op die manier daadwerkelijk weg te zetten? Als we zeggen dat we duidelijk de verplichting hebben om dat streven te bereiken, dan zeg ik ja, maar u moet ons ook de kans geven. U hebt dat in de eerste termijn ook gezegd. Indien er ontwikkelingen zijn die dat tegen zouden houden, dan zullen we u duidelijk en goed informeren dat we die zaken niet op deze wijze kunnen realiseren. Dat is ook helder.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Volgens mij heeft de heer Diederen net een heel goed voorstel gedaan. U zou het ook zo kunnen formuleren dat u die 2% gaat halen, tenzij er externe factoren zijn die dermate belangrijk zijn. Uiteraard kom je daarvoor terug in de raad. Dat lijkt me evident. Wellicht kunt u die afspraak maken. Ik weet niet hoe de heer Van den Berg erover denkt.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman (interruptie)

Het blijft toch een beetje in een cirkeltje draaien. Ofwel we maken een afspraak met elkaar en dan staat er gewoon dat het college dat gaat doen. Er kunnen altijd externe factoren zijn waardoor dat niet lukt. Dan kom je bij elkaar terug en dan heb je daar een debat over. Je gaat dan opnieuw bekijken wat er is verantwoord en waarom het niet is gelukt. Dat zit impliciet in de opdracht verweven. Daar hoef je niet iets aparts voor op te nemen. Dat is met iedere kaderstellende opdracht die we meegeven aan het college. Daar hoeven geen mits en maar bij. Dat zit bij al die anderen ook niet. Ik begrijp dus niet waar de moeilijkheid zit. De wereld om ons heen verandert. Er gebeurt vanalles. Dus ja, er kunnen oorzaken zijn waarom het niet gehaald wordt. Daar heb je dan met elkaar een goed debat over. Zo werkt dat volgens mij.

De voorzitter
Meneer Sijstermans, wilt u een andere inbreng doen dan uw fractievoorzitter?

De heer Sijstermans, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ja, ik heb een vraag richting de mensen die 2% zo hard stellen. We weten nog niet eens wat de uitkering is van het Gemeentefonds. We zitten hier wat te voorspellen. We willen een wethouder binden op 2%, maar om te beginnen weten we al niet wat we gaan krijgen voor de begroting. Ik vind dat een beetje in een glazen bol kijken. Dat vind ik eigenlijk niet juist.

De voorzitter
Volgens mij deed uw fractievoorzitter daarom het voorstel: laten we 2% doen, tenzij. Is dat de optie waarmee we eruit kunnen komen? Ik kijk ook nog even naar de heer Diederen.

De heer Diederen, Fractie Diederen (interruptie)
Even voor de orde. De heer Van den Berg had het over een amendement. Volgens mij is dat helemaal niet mogelijk en niet nodig voor een stuk als de Kadernota. Amendementen zijn voorbehouden aan regelingen met een rechtstreekse werking naar burgers. Ik zou willen voorstellen om het college, met alle opmerkingen die hier zijn gemaakt, terug te laten gaan en zijn werk te laten doen. Dan zien we wellicht in de begroting een andere formulering of iets waar we met zijn allen doorheen kunnen. Tenzij u er echt aan hecht, maar het is voor mij een te groot schot voor de boeg om nu met moties en amendementen te gaan werken.

De voorzitter
Technisch gezien is een amendement mogelijk, want het is gewoon een wijziging van een tekstvoorstel. Dat kan, maar het is mooier - u zegt dat ook - als we het gewoon met elkaar eens zouden kunnen zijn. Er werd een voorstel gedaan. Ik zou dus ook de heer Van den Berg en de heer Bertholet daarover willen horen. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Als de wethouder kan beamen wat de fractievoorzitter van de Ouderenpartij zegt, dan kan ik daar absoluut mee leven. Dan is die toezegging wat mij betreft goed en hoeft er verder geen amendement te worden ingebracht.

De voorzitter
De heer Bertholet nog?

De heer Bertholet, D66
Hij is mij helemaal voor. Ik zou ook aan de wethouder willen vragen: ja, tenzij. Ik denk dat we het allemaal eens zijn. Dit is een semantische discussie die nergens over gaat.

De voorzitter

Het gaat over 2%, tenzij.

Wethouder Damen
Het streven is zo, tenzij. Ik had dat het in eerste instantie ook zo bedoeld is. We willen dat streven rechtop houden, maar indien en tenzij er andere zaken spelen, zullen we daarmee gegarandeerd richting uw raad terugkomen.

De voorzitter
Prima. Meneer Van Zutphen heeft u nog een antwoord op een vraag?

Wethouder Van Zutphen
Voorzitter. Ik heb één concrete vraag gekregen van de Partij Hoensbroeks Belang over een memo over de stand van zaken verenigingen in Hoensbroek-Zuid. Ik stel voor dat we die aanleveren in de maand september.

De voorzitter
Dank u wel, wethouder. Wethouder Claessens.

Wethouder Claessens
Als ik goed heb opgelet, heb ik nog maar twee puntjes. De heer Daamen haalde een memo aan, hoe gecommuniceerd wordt en of we daarop terug konden komen. Ik heb geprobeerd om de memo op te zoeken, maar ik vind het niet. Ik wil dus aan de heer Daamen vragen of hij het aan mij toe kan sturen. Dan reageer ik daar gewoon heel netjes schriftelijk op. Dan doe ik dat zo snel als kan.
Mevrouw Géron heeft een vraag gesteld over een krantenartikel over hittestress. Of dat iets voor ons is. Ik kan u verzekeren dat de mensen die daarmee bezig zijn in onze organisatie al dat soort zaken heel nauw volgen. Als daar kansen liggen, zullen we die ook pakken. Maar bedankt voor uw tip.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)
Als de heer Claessens zijn telefoon checkt, dan ziet hij de info al op zijn telefoon staan.

Wethouder Claessens
Dank u wel.

De voorzitter
Wethouder Clemens.

Wethouder Clemens
De heer Peters stelde vragen over de verenigingen. Hij stelde twee vragen. De eerste. In het coalitieakkoord staat: lage tarieven of hogere waarderingsubsidies. Vervolgens heb ik zojuist hier aangegeven dat we beide hebben gedaan. Dus we hebben zowel de huisvestingslasten voor verenigingen verlaagd en de subsidies zijn verhoogd. Daar zijn we een paar jaar geleden al mee begonnen. Met andere woorden, in plaats van "of" is het "en" geworden. U vroeg om een schriftelijke uiteenzetting. Op 3 maart hebt u een brief gehad. We hebben het hier net nog een keer toegelicht en ik heb u nog een extra brief toegezegd. Ik zou dus zeggen: wat wilt u nog meer?

De voorzitter
Wat wilt u nog meer, meneer Peters?

De heer Peters, CDA (interruptie)

Nog een heleboel. Ja, wat wilt u nog meer? Als die toezegging nu ook al voldaan zou zijn, als dat memo er nu al zou liggen dat op 7 april is toegezegd.

Wethouder Clemens
Het ligt er dus. 3 maart.

De heer Peters, CDA (interruptie)
Nee, het staat niet bij de stukken. Nee, het is niet geheim. Als dat memo er is, dan zou ik dat ook graag willen inzien. Ik denk dat dit wel wat meer licht op de zaak kan werpen.

Wethouder Clemens
Ik snap dat de heer Peters graag wil onderstrepen dat hij er is voor de verenigingen. Ik begreep ook dat de heer Bertholet dat graag wil doen en dat de heer De Groot dat graag wil doen. Ik weet van mevrouw Bottenberg dat ze voor de verenigingen staat. Van mevrouw Winkens weet ik dat ook. Met andere woorden, volgens mij dragen wij allemaal de verenigingen een warm hart toe. Ik heb u aangegeven wat wij allemaal al hebben gedaan op basis van opdrachten uit deze raad. Wij zijn altijd op zoek naar nieuwe manieren om verenigingen te ondersteunen. Daarom zijn we ook in gesprek met al die verenigingen. Ik raad u vooral aan om de memo die we hebben gestuurd te lezen.
Dan had de heer Verreck nog een vraag over hoe het zit met de bekostiging van huisvesting. Daarvan heb ik al gezegd dat voor het primair en voortgezet onderwijs wij aan de lat staan. Voor mbo, hbo en universitair onderwijs staan die instellingen zelf aan de lat. Waar voelen wij ons verantwoordelijk voor? Met name voor het creëren van een binnenstad waarin onderwijsinstellingen, maar ook andere interessante bedrijvigheid, zich op zijn plek voelt. Dat is dus waar wij onze rol zien.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Even in het kort om het scherp te krijgen. Als ik de wethouder goed beluister, dan zegt hij: "Als deze instellingen naar de binnenstad willen komen, dan doen zij dat op eigen kosten. Wij zorgen er dan voor dat de binnenstad aantrekkelijk is, dat er goede bomen staan en dat er weet ik wat allemaal is. Dat is onze taak. Maar de verhuizing, en de kosten die daarmee gemoeid zijn, van de onderwijsinstellingen van hun huidige locatie naar een locatie in de binnenstad, zijn voor rekening van die onderwijsinstellingen en niet voor rekening van de gemeente". Heb ik de wethouder dan goed gehoord?

Wethouder Clemens
Ik heb aangegeven waar de verantwoordelijkheden liggen. Dat is zoals ik het gezegd heb. Bovendien is het zo dat wij natuurlijk nooit geld kunnen uitgeven dat de raad niet ter beschikking heeft gesteld.

De voorzitter
Dank u wel, wethouder Clemens. Wethouder De Beer niet? Wethouder Keulen nog? Ook niet.
Dan is daar nog één vraag voor mijzelf. Die beantwoord ik toch even op deze manier. Het is een terechte, mooie steun in de rug van de heer Meyer. Hij noemde het zo mooi een postzegelmotie met een oproep voor steun in de rug, inhaalslag, veiligheid, Heerlen-Noord. Waarop de heer Tijdeman al bijna de wave begon te doen. Dat vond ik heel fijn. Kortom, ik voel dat als een steun in de rug. En ik denk, als ik naar het college kijk, dat we dat allemaal als een steun in de rug voelen. Als u dat dus breed uitspreekt ... Het mag op papier. Het hoeft voor mij niet, maar als u breed als raad zegt dat u dat steunt ... Ik zie een heleboel mensen knikken. Ik kijk even naar de heer Meyer. Moeten we hem indienen of niet? Als partijen zeggen: goed verhaal en wij zien dat ook zo. Ik hoorde iedereen over veiligheid praten.

De heer Meyer, SP

Wat u helpt. Ik heb hem uitgeschreven. We kunnen hem indienen, maar het gaat mij niet om het indienen. Het gaat erom dat het ook echt een unanieme uitspraak van de raad is. Het lijkt mij dat dat u helpt. Ik heb het uitgeschreven. Ik kan de motie zo inleveren. Het maakt mij niet uit, wat u wil.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Even kort door de bocht. Wat steunen we dan precies? Even zodat het voor iedereen duidelijk is.

De voorzitter
Zullen we hem dan even voorlezen?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Het lijkt mij belangrijk genoeg.

De heer Meyer, SP
Zeker. Dat is ook precies mijn voorstel. In de overwegingen staan twee feitelijkheden, maar ik lees even alleen het dictum voor. Spreekt uit dat er niet minder, maar juist meer blauw op straat nodig is in Heerlen en Parkstad.

De voorzitter
Gaat iedereen akkoord? Dan hamer ik die gewoon af. Dank u wel daarvoor. Laat ik dat ook maar eens gewoon een keer op die positieve toon zeggen, want ik vind het super dat u als raad dit aanvoelt en dit zo uitspreekt. Dank daarvoor.
Dan ga ik nu naar het vaststellen van de Kadernota. Wil iemand een stemverklaring afleggen? De heer Hazen.

De heer Hazen, Stadspartij
Meneer de voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Leers. Wij hebben kennisgenomen van de Kadernota. Wij vinden het eigenlijk ook vreemd dat je deze nu zou moeten vaststellen. Er zijn een hele hoop opmerkingen gemaakt door diverse partijen. Die opmerkingen moeten straks worden verwerkt in de begroting. We hebben kennisgenomen van de Kadernota.
Ik vind het jammer om te moeten zeggen dat we tegen gaan stemmen, want dat willen we eigenlijk niet. Maar we vinden het ook niet juist om het vast te stellen.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Voorzitter. Daar sluiten wij ons bij aan.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Leers, wilt u ook een stemverklaring afleggen?

De heer Leers, Hart-Leers
Ik kan me niet aansluiten bij mijn eigen woorden, maar wat ik gezegd heb, is nogmaals onderstreept. Dat betekent dat ook wij tegen zullen stemmen.

De voorzitter
Prima. Dan breng ik het voorstel in stemming.
Wie is voor? Dat zijn de fracties van de SP, CDA, Fractie Diederen, Fractie Tijdeman, OPH, D66, VVD en PvdA.

Wij zijn tegen? Dat zijn de Stadspartij, de Partij voor de Dieren, Partij Hoensbroeks Belang en Hart-Leers. Dan zijn 25 voor en 8 tegen.

De heer Meyer, SP
Even voor mijn begrip: stemde mevrouw Géron nou voor of tegen? Dat was voor mij even onduidelijk. Volgens mij voor u ook.

De voorzitter
Mevrouw Géron, u stemde toch tegen?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Ja, ik stemde tegen. Dat heb ik pas in latere instantie gedaan, omdat ik het me niet realiseerde.

De voorzitter
Prima. Dan is het 25 voor en 8 tegen. Het voorstel is aanvaard.
Dan kijk ik of de motie inzake de gehandicaptenparkeerkaart in stemming moet worden gebracht.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Voorzitter. Kunnen we even vijf minuten schorsen, voordat u met de moties begint? Misschien is er minder tijd nodig, maar heel even om af te stemmen.

De voorzitter
Vijf minuten? Neemt u even de tijd. Vijf minuten geschorst.

De voorzitter schorst de vergadering gedurende enkele minuten.

De voorzitter
Ik heropen de vergadering. De motie van de SP en het CDA inzake de eerlijke verdeling keuringskosten gehandicaptenparkeerkaart. Ik kijk even naar de indieners. Wilt u die in stemming brengen? U wilt die in stemming brengen. Meneer Verreck, wilt u een stemverklaring afleggen?

De heer Verreck, PvdA
Ik wil er even iets over zeggen. Er zijn een aantal suggesties gedaan met betrekking tot die eerlijke verdeling. Ik kreeg de indruk dat de wethouder dit gaat meenemen naar het voorstel in de komende begrotingsbehandeling. Zo heb ik hem in ieder geval opgevat. Ik weet niet of de wethouder met een ja-knikje kan bevestigen dat hij dat gaat doen. Dat zou ik dan heel fijn vinden. Dan zal ik met alle liefde deze motie mee omarmen.

De voorzitter
Prima. De wethouder heeft geantwoord zoals hij heeft geantwoord. Ik ga dus geen derde termijn openen. Meneer Hazen, hebt u een stemverklaring?

De heer Hazen, Stadspartij
Ja, ik wil graag een stemverklaring afleggen.

De voorzitter
Gaat uw gang.

De heer Hazen, Stadspartij

De Stadspartij kan de overwegingen helemaal volgen en ondersteunen. Alleen staat in het dictum het woord "eerlijker" zonder dat dit concreet wordt. Als ik dan onder de motie de naam SP zie staan, wetende dat onze opvatting over eerlijk echt anders is dan de opvatting van de SP, zullen wij deze motie niet kunnen steunen.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter. Gegeven wat de wethouder aangaande deze motie heeft gezegd en wat hij van plan is te gaan doen, denken wij dat deze motie overbodig is. Wij zullen er daarom ook niet mee instemmen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. De OPH zal deze sympathieke en rechtvaardige motie zeker steunen, temeer daar wij een jaar geleden al een soortgelijke motie hebben ingediend. Daar staan wij nog steeds achter.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik de motie nu in stemming brengen.
Wie is voor deze motie? Dat zijn de partijen SP, CDA, Fractie Diederen, Fractie Tijdeman, OPH, Partij Hoensbroeks Belang, D66, VVD, de Partij voor de Dieren en de PvdA.
Wie stemmen tegen? Dat zijn de Stadspartij en Hart-Leers. Dan is de motie aangenomen met 29 voor en 4 tegen.

Dan de motie van de OPH, Partij Hoensbroeks Belang en D66 inzake de Stadskrant. Ik denk dat de heer De Groot nog wat wil toelichten.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Voorzitter, ik houd het kort. We hebben uw reactie op de motie gehoord. Wij willen u uiteraard de ruimte geven om hier invulling aan te geven. Daarnaast vinden wij het wel van belang dat de eerste Stadskrant dit jaar nog wordt gepubliceerd, mede in relatie tot de komende verkiezingen. Wij kunnen dat communicatiemiddel daar heel goed voor inzetten. Hopelijk kunnen we mensen zo meer bewegen om dichter bij het bestuur en de stembus te komen. Daarnaast is er ook geld voor. Ten aanzien van de frequentie zoals deze in de oorspronkelijke tekst staat, gaan wij normaal gesproken uit van vier keer per jaar. Maar ook dat laten we verder aan u over hoe u daar verder invulling aan geeft.

De voorzitter
Dank u wel. Ik stel voor dat de griffier even het dictum voorleest en dan kijkt of er behoefte is om daar een stemverklaring of iets dergelijks over te geven. De griffier.

De griffier
Voorzitter. Ik lees inderdaad even het dictum voor. Alle constateringen en overwegingen kunnen we lezen. Die blijven ongewijzigd. Het dictum luidt: "vraagt het college mitsdien om nog dit najaar de Stadskrant uit te geven en op thuisadressen te laten bezorgen, gefinancierd uit de reserve op de Jaarrekening 2021, en deze in de komende jaren in principe vier keer per jaar uit te geven, waarvoor een structurele voorziening wordt geboekt in de meerjarige begroting".

De voorzitter
Dank u wel. Heeft u behoefte aan een stemverklaring? Meneer Meyer.

De heer Meyer, SP
Het is een wat onorthodoxe motie, maar vooruit. De richting steunen wij, maar we voegen er ook meteen aan toe dat we de burgemeester en het college niet het vel over de oren zullen trekken als het niet in principe minstens vier keer per jaar is of als het niet per se aan het eind van het jaar niet lukt. Kortom, die

ruimte hebben we gehoord, maar de richting is zo duidelijk dat u die ook graag ... Hoe zei meneer De Groot dat? Het is een zeer sympathieke en rechtvaardige motie. Dat wil ik graag herhalen.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Peters.

De heer Peters, CDA
Ik denk dat het sleutelwoord "ruimte" is. Zo probeer ik het in ieder geval te interpreteren. Ga er vooral mee aan de slag. Het is een goed idee en daarom ondersteunen wij de motie.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Diederen.

De heer Diederen, Fractie Diederen
Voorzitter. Ik ondersteun de motie ook. Alleen, dekking uit het jaarrekeningresultaat 2021 betekent dat het ergens volgend jaar om deze tijd gedekt wordt. Ik zou dus als suggestie willen meegeven dat Onvoorzien 2020 mij daar een veel betere dekking voor lijkt.

De voorzitter
De heer Tijdeman.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman
Dank u wel, voorzitter. Ook ik kan deze motie steunen met de ruimte die geboden wordt. Ik weet niet of u al gedacht hebt over een centerfold voor de eerste editie.

De voorzitter
Nog niet, maar u doet mij vast een goede suggestie. Daar ben ik van overtuigd. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter. De VVD kan deze motie uiteraard ook steunen, met de aanvulling van de heer de Groot. Dat laat natuurlijk onverlet dat u ook de digitale middelen moet gebruiken en ook die krant digitaal moet blijven uitgeven.

De voorzitter
Dank u wel. Is er nog behoefte aan stemming? Niet? Post Onvoorzien 2020?

Wethouder Damen
Ja, Onvoorzien 2020.

De voorzitter
We bekostigen hem uit Onvoorzien 2020. Ik zie de indiener daar helemaal tevreden mee zijn. Dan stel ik vast dat deze motie unaniem is aanvaard.
Dank u wel.
Tot slot de motie van de Partij voor de Dieren en de VVD inzake de hondenbelasting. Heeft u behoefte om die nog in stemming te brengen? Ik kijk even naar mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Ja.

De voorzitter

Is er behoefte aan een stemverklaring? Meneer Meyer.

De heer Meyer, SP
Voorzitter. Wij zouden die motie willen steunen. Wij kunnen op zich leven met het dictum. Ik wil hierbij het volgende zeggen. U hebt mij daar in de eerste termijn kritische vragen over horen stellen. We zouden nadrukkelijk uitgezocht willen zien hoe dit zou gelden voor de eerste hond en hoe er een rem zou kunnen zitten op meerdere honden. Dat heb ik in de eerste termijn al uiteengezet. Dat wil ik hier benadrukken, zodat het niet al op voorhand een gat in de begroting, dan wel alle remmen los zonder compensatie zou worden, want dat is niet de geest van onze steun. Als dat is wat mevrouw Géron bedoelt, dan steunen wij deze motie van harte en rechtvaardig. Ik zie meneer De Groot knikken. Hij vindt het ook goed.

De voorzitter
Ik wil eerst een reactie van mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Wij kunnen akkoord gaan met deze suggestie van de heer Meyer.

De voorzitter
Ik kijk even naar de griffier. Dan denk ik dat we iets aan de tekst moeten doen.

De griffier
Voorzitter. Ik denk het niet als we in de notulen opnemen dat het zo moet worden gelezen. Het dictum was akkoord.

De voorzitter
Meneer Bertholet, wilt u nog reageren?

De heer Bertholet, D66
Ik wil de indiener ter overweging meegeven om de motie uit te stellen en te concretiseren ten tijde van de algemene beschouwingen. Dan is de financiële situatie een stuk duidelijker en weten we waar we het over hebben als we het over de tarieven per hond gaan hebben en wat het gaat kosten.

De voorzitter
De heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
In tegenstelling tot wat de heer Meyer denkt, zullen wij de motie niet steunen. Met name om de reden dat wij het onderzoek door het Rijk naar de dekking en naar wat dat betekent voor de verschillende gemeenten, graag willen afwachten. Op grond daarvan willen wij het vervolg inpassen.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Tijdeman.

De heer Tijdeman, Fractie Tijdeman
Voorzitter. Ik sluit aan bij de overwegingen van de heer Bertholet en de heer De Groot.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD

Meneer de voorzitter. Er wordt duidelijk gevraagd om een onderzoek daarin, dus een voorstel vanuit het college daarin. Wat mij betreft kan dat gewoon onafhankelijk van hetgeen net is gezegd. Wij zullen deze motie dus zeker steunen.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Hazen.

De heer Hazen, Stadspartij
Voorzitter. Wij zullen de motie ook niet steunen, omdat wij vinden dat kosten die worden gemaakt voor honden door hondenbezitters moeten worden opgebracht. Net zo goed als dat hondenbezitters geen kosten hoeven op te brengen voor andere mensen. Een eerlijke verdeling is prima, maar dit onderzoek steunen wij zo niet.

De voorzitter
Dank u wel. Dan breng ik nu de motie in stemming.
Wie is voor de motie? Dat zijn de fracties van de SP, Hart-Leers, Partij Hoensbroeks Belang, de VVD, PvdA en de Partij voor de Dieren.
Wie zijn ertegen? Dat zijn de OPH, D66, Stadspartij, CDA, Fractie Tijdeman en de Fractie Diederen.
Met 20 voor en 13 tegen is het voorstel aanvaard.

3. Sluiting
De voorzitter
Dan komen we aan het einde van onze vergadering. Normaal gesproken zou ik zeggen: een heel fijn reces. Maar ik ga nu met heel veel klem tegen u zeggen: ik hoop u volgende week van harte te zien in de raadsconferentie in het Corneliushuis, waar we volgens mij een heel leuke avond voor u hebben.
Dank en tot volgende week. Fijne avond nog.

De voorzitter sluit de vergadering om 23.15 uur.

Aldus vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van Heerlen van 29 september 2021,

de griffier, de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer drs. R. Wever